ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Verne_Jules-Cinanovy_trampoty_v_Cine.pdb

PDB Name: Verne Jules-Číňanovy trampoty v
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 2.5.2007
Modification Date: 2.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

JULES VERNE
ČÍŇANOVY TRAMPOTY V ČÍNĚ
KARAVANA 1969

KAPITOLA I.
V NÍŽ SE POSTUPNĚ PROZRAZUJÍ POVAHY A NÁRODNOST JEDNAJÍCÍCH OSOB

„A přesto nutno přiznat, že život je dobrá věc!“ zvolal jeden ze stolovníků, opřený o postranice svého křesla s mramorovým opěradlem a žvýkající pocukrovaný kořen leknínu.
„Ale taky špatná!“ odpověděl druhý host mezi dvojím odka-šláním, když se byl málem zadusil výtečnou žraločí ploutví.
„Buďme filosofy,“ řekl starší už muž, který měl na nose obrovské brýle se silnými skly vsazenými do dřevěných obroučků. „Dnes se tu málem dusíme a zítra už vše pomine. jako pominou lahodné doušky tohoto nektaru. Ale to všechno přesto patří k životu!“
Po těchto slovech vypil náš epikurejec ve smířlivé náladě pohár výtečného vlahého vína, jehož lehké páry stoupaly pomalu z kovové konvice.
„Co se mne týče,“ ujal se slova čtvrtý host. „já pokládám život za velmi přijatelný od okamžiku. kdy člověk nemusí nic dělat a má možnosti nic nedělat!“
„Omyl!“ namítl pátý. „Štěstí tkví jen ve studiu a v práci. Jen v nabývání co možná největšího množství vědomostí vidím snahu stát se šťastným!“
„A dovědět se nakonec, že nic nevím!“
„Nu - a není právě v tom počátek moudrosti!“ „A v čem je její konec?“
„Moudrost nemá konce!“ odpověděl filosoficky mu! s brýlemi. „Nejvyšší uspokojení vidím ve zdravém rozumu.“
Po těchto slovech se první host obrátil přímo k hostiteli, který seděl na horním konci stolu, tedy na místě nejhorším, jak to vyžadovaly zákony zdvořilosti. Hostitel roztržitě a nepřítomně naslouchal mlčky hovorům mezi jednotlivými přípitky.
„Poslechněme si,“ řekl host, „co tomu říká hostitel. Pokládá život za věc dobrou, nebo špatnou? Je pro, nebo proti?“
Hostitel chroupal lhostejně melounová jádra a místo odpovědi se spokojil jen s pohrdavým úšklebkem jako člověk, který se zřejmě o nic nezajímá.
„Ah!“ řekl jenom.
Pět stolovníků se v hovoru s tímto unuděncem snažilo zavalit ho argumenty, každý na podporu své myšlenky. Chtěli znát jeho mínění. On se odpovědi napřed bránil, ale nakonec potvrdil, že život není ani dobrý, ani špatný. Podle jeho mínění je to dost bezvýznamný a celkem málo radostný „vynález“.
„V tom je celý náš přítel!“
„Může tak mluvit, když ho až dosud nevyrušil z odpočinku ani přehnutý lístek růžového květu!“
„A když je mladý!“
„Mladý a zdravý!“
„A bohatý“
„Dokonce velmi bohatý!“
„Snad až příliš bohatý!“
Tyto výkřiky se křížily jako palba ohňostroje, aniž vyvolaly na nehybné hostitelově tváři nejmenší úsměv.
Spokojil se jen s lehkým pokrčením ramen jako člověk, kterému nikdy nenapadlo listovat třeba jen hodinu v knize svého života a který v ní dokonce ani nerozřezal první stránky.
A přesto tomuto lhostejnému člověku bylo nejvýš jedena třicet let, dařilo se mu báječně, měl velké jmění a byl nadprůměrně inteligentní. Měl prostě vše, co mnoha jiným lidem chybí k dokonalému štěstí. Proč tedy šťasten nebyl? Proč?
Na to odpověděl vážný hlas filosofa tónem vůdce antického chóru:
„Příteli, nejsi na světě šťasten jen proto, že tvé štěstí bylo až dosud vlastně negativní. Se štěstím je to jako se zdravím. Aby se z něho člověk radoval, musí je občas postrádat. Ty jsi však nebyl nikdy nemocen… chci říci, že jsi nebyl nikdy nešťasten! A to tvému životu chybí.
Kdo by mohl vychutnávat štěstí, kdyby se ho aspoň na chvíli nedotklo neštěstí?“
Po této úvaze plné moudrosti zvedl filosof plný pohár šampaňského nejlepší značky. „Přeji našemu hostiteli trochu

stínu do jeho slunce," řekl. „Několik bolestí do jeho života"
A naráz pohár vyprázdnil.
Hostitel vyjádřil gestem svůj souhlas a upadl zas do obvyklé netečnosti.
Kde se tento rozhovor odehrával? Byla to nějaká evropská jídelna v Paříži, v Londýně, ve Vídni, v Petrohradě? Nebo těch šest stolovníků besedovalo v nějakém restaurantu Starého či Nového světa? Co to bylo za muže, kteří se zabývali těmito otázkami během jídla a rozumného popíjení?
Rozhodně to nebyli Francouzi, protože nehovořili o politice.
Šest stolovníků sedělo ve středně velkém a bohatě zařízeném salónku. Mřížkami modrých a oranžových skel vnikaly dovnitř v této chvíli poslední sluneční paprsky. Venku za okenními výklenky se ve večerním větru zmítaly girlandy přirozených i umělých květin a několik pestrobarevných svítilen mísilo své bledé světlo s odlesky umírajícího dne. Hřebeny výklenků byly ozdobeny vyřezávanými arabeskami a různými sochami, představujícími nebeské i pozemské projevy krásy, zvířata a rostliny jakési fantastické fauny a flóry.
Na stěnách salónku, potažených hedvábím, leskla se široká zrcadla s dvojitým broušeným okrajem. U stropu se pohybovala křídla ventilátoru z malovaného perkálu a udržovala teplotu na snesitelné výši.
Na velké čtvercové černě lakované desce stolu bez ubrusu se odrážely jako v zrcadle z nejčistšího křišťálu četné stříbrné a porcelánové příbory. Před každým hostem ležely v dostatečném množství místo ubrousků prosté čtvercové papíry potištěné různými hesly. Kolem stolu stály židle s mramorovými opěradly, v tomto podnebí mnohem vhodnější než vycpávaná moderní křesla. Obsluhu obstarávaly dvě velmi příjemné dívky. Do černých vlasů měly vpleteny lilie a chryzantémy a na pažích koketní zlaté a nefritové náramky. S laškovnými úsměvy přinášely a odnášely příbory jednou rukou, zatímco druhou vířily půvabně vějířem, a osvěžovaly tak vzduch přiháněný ventilátorem od stropu.
Bohatý výběr jídel musel uspokojit každé přání. Mohl si někdo představit něco lepšího než tyto zvláštní a zároveň složité pokrmy? Domácí kuchař věděl, že vaří pro znalce, a tak překonal sám sebe v případě sto padesáti jídel, z nichž se oběd skládal.
Na začátku jako zahájení hry byly předloženy cukrové koláčky, kaviár,pečené kobylky, sušené ovoce a ústřice z Ning-po. Pak následovala s krátkými přestávkami vlaštovčí hnízda s míchanými vejci, sázená kachní, holubí a čejčí vejce, zadělávaný žen-šen, kompot z jeseteřích žaber, cukrová omáčka z velrybích žil, sladkovodní pulci, dušená krabí játra, vrabčí žaludky a beraní oči napíchnuté na stroužky česneku, mléčný krém z meruňkových jader, sumýši po námořnicku, bambusové výhonky se šťávou, sladký salát z mladých kořínků atd. Poslední chody tříhodinového oběda tvořily lahodné plody mangovníku, ovoce long-yen s bílou dužinou, plody líči s dužinou bledožlutou, kaštany a kantonské pomeranče. Jídla byla hojně zapíjena pivem, šampaňským a vínem. Důmyslnou řadu chodů korunovala rýže, kterou si hodovníci podávali k ústům malými tyčinkami.
Konečně přišla chvíle, kdy malé služky přinesly ne snad evropské mísy s navoněnou vodou, ale ubrousky namočené v horké vodě, kterými si hosté v nejvyšším uspokojení přetřeli tváře.
Teď vlastně nastala jen přestávka v jídle, hodinka sladkého lenošení, kterou měla vyplnit hudba.
Do salónu skutečně vstoupila skupina zpěvaček a hudebníků. Zpěvačky byly mladé, hezké, slušné a skromného vystupování. Ale to, co se vzápětí ozvalo, nebyla hudba a zpěv, nýbrž podivné mňoukání a kvokání bez rytmu a bez melodie. Z nástrojů vynikaly zejména jakési housle, jejichž struny byly vpleteny do vláken smyčců, dále kytary potažené hadí kůží, křiklavé klarinety a harmoniky podobné přenosným klavírům.
Dirigent tohoto kočičího orchestru vyňal při vstupu program svého vystoupení. Hostitel mu však pokynem ponechal volnou ruku a hudebníci tedy spustili Kytici deseti květů, což byla právě velmi moderní skladba, po níž bláznil všechen elegantní svět.
Pak skupina dobře odměněných hudebníků a zpěvaček odešla, doprovázena silným potleskem.
Šest hodovníků opustilo svá křesla, ale jen proto, aby přešli od jednoho stolu k druhému, což bylo provedeno se složitými obřady a se všemi možnými úklonami.
U druhého stolu našel každý šálek s víčkem, ozdobený podobou 86dhidharamy, slavného buddhistického mnicha, stojícího na legendárním voru. Každý dostal špetku čaje, který vhodil bez cukru do vroucí vody v šálku, a vzápětí hned pil.
Jaký to byl čaj! Nikdo se nemusil bát, že obchodní dům Gibb-Gibb & spol., který čaj dodal, zfalšoval jej sprostou příměsí jiných lístků. Tohoto čaje nebylo také dosud ani jednou použito, jinak by se byl hodil nanejvýš k čištění koberců. Žádný nepoctivý úpravce jej taky nezbarvil nažluto kurkumou nebo nazeleno berlínskou modří. Byl to císařský čaj ve vší své čistotě. Jeho jemné lístky se podobaly samotným čajovým květům. Byly to lístky z první březnové sklizně, která se provádí jen zřídkakdy, protože čajový keř po ní odumírá. A sklizeň mohou provádět jen malé děti s rukama pečlivě chráněnýma rukavicemi.
Evropan by byl asi tento nápoj oslavil mnoha pochvalnými výroky, ale našich šest hostu jej popíjelo malými doušky bez jakéhokoli vytržení. Jako znalci byli už na něj zvyklí.
Nutno říci, že tito hosté ani nemohli vnímat jemnost tak výtečného nápoje jako něco výjimečného. Byli to příslušníci dobré společnosti, bohatě odění do lehkých košil, do krátkých suk nic a do dlouhého, po straně zapínaného šatu. Na nohou měli prošívané punčochy, žluté plstěné střevíce a hedvábné kalhoty upevněné v pase šerpou s třapcem. Na prsou měli jemně vyšívané hedvábné náprsenky a u pasu vějíře. Všichni tito příjemní lidé se narodili v kraji, kde čajovník poskytuje jednou do roka sklizeň vonných listů. Dnešní hostinu, při níž se objevila vlaštovčí hnízda, sumýši, velrybí žíly a žraločí ploutve, vychutnávali sice podle zásluhy, ale její sled, který by byl Evropana udivil, nemohl je ničím překvapit.
Rozhodně však žádný z nich nepředvídal sdělení, které pro ně měl hostitel přichystáno na chvíli, kdy měli konečně odejít od stolu. Teprve pak se měli dovědět, proč je vlastně hostil.

Šálky byly ještě plné. Když se netečný hostitel naposled napil ze svého, opřel se lokty o stůl a s očima ztracenýma v prázdnu prohlásil:
„Přátelé, vyslechněte mě beze smíchu. Můj osud je rozhodnut. Chci do svého života vnést nový prvek, který snad rozptýlí jeho jednotvárnost. Bude to dobré, .nebo špatné? To mi ukáže budoucnost. Ten oběd, k němuž jsem vás pozval, je můj oběd na rozloučenou s mládeneckým životem. Do čtrnácti dnů budu ženat a…“
„… a staneš se nejšťastnějším člověkem!“ zvolal přítel optimista. „Pohleď! Věštba je příznivá!“
Skutečně! Lampy prskaly bledými záblesky, na okenních arabeskách štěbetaly straky a drobné čajové lístky v šálcích kroužily. Tolik šťastných znamení nemohlo nikoho mýlit.
Všichni hostiteli blahopřáli, ale on přijímal poklony s dokonalým chladem. Protože však nejmenoval osobu, kterou si vyvolil, aby se stala „novým prvkem“ jeho života, nebyl nikdo tak nediskrétní, aby se ho na to zeptal.
Jediný, kdo se všeobecného blahopřání nezúčastnil, byl filosof. Moudrý ten muž se založenýma rukama, s přivřenýma očima a s ironickým úsměvem na rtech zřejmě nesouhlasil ani s oslavujícími, ani s oslavovaným.
Hostitel vstal, položil mu ruku na rameno a hlasem zřejmě už méně klidným než obvykle se ho zeptal: „Jsem snad na ženitbu příliš starý?“
„To ne.“
„Tedy příliš mladý?“
„Vůbec ne.“
„Myslíš, že nedělám dobře?“
„Snad…“
„Ta, kterou jsem si vyvolil a kterou znáš, má vše, co je k mému štěstí třeba.“
„To vím.“
„Nuže?“
„Zato ty nemáš vše, co je ke štěstí třeba. Nudit se v životě sám je zlé. Ale nudit se ve dvou je ještě horší!“
„Nebudu tedy nikdy šťasten?“
„Nebudeš, dokud nepoznáš neštěstí.“
„Neštěstí mě nemůže nikdy postihnout.“
„Tím hůř, protože pak jsi nevyléčitelný.“
„Ach, tihle filosofové!“ zvolal nejmladší z hostů. „Není třeba jim naslouchat. Jsou to jen stroje na teorie. Vyrábějí je ve všech druzích. Kramářské zboží, které nestojí za použití! Ožeň se, příteli, ožeň se! Udělal bych totéž, kdybych nebyl složil slib, že nebudu nikdy nic dělat. Ožeň se a ať podle slov našich básníků vidíš bájné ptáky stále v něžném spojení. Přátelé, připíjím na štěstí našeho hostitele!“
„A já,“ odpověděl filosof, „připíjím příštímu zásahu ochranného božstva, které činí člověka šťastným tím, že ho nechává projít zkouškou neštěstí.“
Po tomto dost podivném přípitku se hosté zvedli a dotkli se vzájemně sevřenými pěstmi jako boxeři na počátku zápasu. Když je několikrát spustili a s úklonem hlavy zase zvedli, jeden po druhém se rozloučili.
Podle popisu salónu, v němž bylo podáváno jídlo v tak exotickém výběru, podle oblečení stolovníků, podle způsobu jejich vyjadřování i podle jejich zvláštních teorií čtenář jistě poznal, že jde o Číňany. Ne ovšem o „nebešťany“ jakoby vystouplé z čínské zástěny nebo z čínské vázy, ale o moderní obyvatele Nebeské říše, poevropštělé studiemi, cestováním a častým stykem se západní civilizací.
Odehrávalo se to skutečně v salónu květinové lodi na Perlové řece v Kantonu, kde bohatý Kin-Fo ve společnosti nerozlučného filosofa Wanga hostil právě čtyři nejlepší přátele z mládí. Byli to Pao-Šen, mandarín čtvrté třídy s modrými knoflíky, Yin-Pang, bohatý obchodník hedvábím z Lékárnické ulice, dále zapřisáhlý světák Tim a vzdělaný Hual.
Stalo se tak v sedmadvacátém dni čtvrtého měsíce v prvním z pěti bdění, která tak poeticky rozdělují hodiny čínské noci.

KAPITOLA II.
V NÍŽ KIN-FO A FILOSOF WANG JSOU PŘEDSTAVENI TROCHU PODROBNĚJI

Kin-Fo uspořádal oběd na rozloučenou se svými přáteli v Kuang-čou proto, že v tomto hlavním městě provincie Kuang-tung strávil část svého mládí. Oni čtyři mužové, pozvaní na květinovou loď, byli jediní přátelé, kteří mu zbyli ze všech četných kamarádů, jaké musí mít každý bohatý a štědrý člověk. Ostatní se rozprchli do světa a Kin-Fo se marně snažil shromáždit je kolem sebe.
Kin-Fo bydlel v Šanghaji, a aby trochu zaplašil nudu. přijel na několik dnů do Kantonu. Ale dnes večer se už měl zase nalodit na parník, který spojoval všechna důležitá místa na pobřeží a měl ho v klidu dopravit do jeho bydliště.
Wang ho doprovázel proto, že filosof nemá nikdy opouštět svého žáka, aby ho mohl neustále učit. Po pravdě řečeno žák o to příliš nestál. Už se v něm ztratilo tolik pravidel a naučení! Ale „stroj na teorie“ - jak se vyjádřil světák Tim - vyráběl neúnavně stále nové.
Kin-Fo byl typ Číňanů ze severu, jejichž rasa se zvolna mění a kteří se nikdy nemísili s Tatary. Neměl v žilách jedinou kapku tatarské krve ani po otci, ani po matce, jejichž rodiny se od dobytí Číny Tatary držely stranou. Vysoký, dobře rostlý, spíš bílý než žlutý, s rovným obočím, s rovnýma, jen ke spánkům trochu zdviženýma očima, s rovným obličejem, byl by vynikl i vedle nejhezčího představitele západních ras.
Kin-Fo připomínal Číňana opravdu jen pečlivě vyholenou lebkou, s čelem a krkem bez jediného vlásku a s nádherným copem, spadajícím na záda jako smolně černý had. Velmi o sebe pečoval. Nosil jemný knír, který vytvářel dva oblouky

kolem horního rtu, a malou bradku. Přes centimetr dlouhé nehty dokazovaly, že jejich nositel patří mezi bohaté lidi, kteří mohou žít bez práce. Možná že dokonalost jeho osobnosti podtrhovala i jeho nedbalá chůze a povýšené chování.
Ostatně Kin-Fo se narodil v Pekingu a to je výhoda, na niž jsou Číňané velmi hrdí. Na každý dotaz mohl odpovědět: „Pocházím seshora."
Jeho otec Čung-Heu bydlel v době jeho narození opravdu v Pekingu. Kin-Foovi bylo šest let, když se usadil natrvalo v Šanghaji.
Čung-Heu byl vznešený Číňan z výborné rodiny na severu říše. „Jako všichni jeho krajané měl výrazné obchodní vlohy. V prvních letech své kariéry mu sloužily za předmět obchodování a směny všechny produkty tohoto bohatého a lidnatého území: papír ze San-čou, hedvábí ze Su-čou, krystalový cukr z Tchaj-wanu, čaj z Chang-čou a z Fu-čou, červený i žlutý pepř z provincie Jun-nan. Jeho hlavní závod, „hong", byl v Šanghaji. Měl však kanceláře i v Nan-ťingu, v Tchien-ťinu, v Macau a v Hongkongu. Účastnil se živě evropského dění. Anglické parníky rozvážely jeho zboží a elektrický kabel ho spojoval s lyonskými továrnami na hedvábí i se střediskem opiového obchodu v Kalkatě. Nevzpíral se žádnému ze dvou pokrokových prostředků, páře a elektřině, jako většina Číňanů pod tlakem mandarínů a vlády, jejichž autorita ztrácí pokrokem svůj vliv.
Zkrátka Čung-Heu si vedl tak obratně v obchodech doma i ve spojení s portugalskými, francouzskými, anglickými a americkými firmami v Šanghaji, v Macau, v Hongkongu i jinde, že v době narození malého Kin-Foa překračovalo už jeho jmění částku čtyř set tisíc dolarů.
V dalších letech se jeho jmění zdvojnásobilo díky novému obchodnímu podniku, který mohl být nazván „obchodem s kulii Nového světa".
Je známo, že Čína má nadměrné množství obyvatel vzhledem k rozlehlosti svého území, označovaného různými, ale vždy poetickými názvy: Nebeská říše, Říše středu, Říše nebo Země květin.
Počet obyvatel Číny se odhaduje na tři sta šedesát miliónů hlav, což je skoro třetina všeho obyvatelstva zeměkoule (Tento román vznikl v druhé polovině minulého století uvádí pochopitelně čísla dnes už neplatná. - Pozn. překl.). Ať chudý Číňan jí sebeméně, jíst přece jen musí a Čína ho uživit nemůže, i když má četná rýžová pole a rozsáhlé kultury prosa a obilí.
Nadbytek obyvatelstva se proto přelévá do Severní Ameriky, především do Kalifornie. Děje se to však s takovou prudkostí, že americký Kongres musel učinit omezující opatření proti této invazi. nezdvořile nazývané „žlutý mor". Ale ukázalo se, že padesát miliónu čínských vystěhovalců do Spojených států nijak znatelně Číně neulevilo a na druhé straně vytlačilo anglosaskou rasu ve prospěch rasy mongolské.
Buď jak buď, vystěhovalectví pokračovalo ve velkém dál. Čínští kuliové, žijící jen o hrsti rýže, o šálku čaje a o dýmce tabáku, byli ochotni dělat každé řemeslo a rychle se uchytili u Solného jezera ve Virgínii, v Kretonu a především v Kalifornii, kde podstatně snížili cenu rukodělné práce.
Vytvořily se celé společnosti pro vývoz těchto laciných emigrantů. Pět z nich provádělo nábor v pěti provinciích Nebeské říše a šestá byla ustavena v San Francisku. Ty první dělníky vysílaly a poslední je přejímala jako zboží. Přidružená agentura Ting-tong je zase posílala zpět.
To je nutno vysvětlit.
Číňané se rádi vystěhovávají a hledají štěstí u „meličanů", jak říkají Američanům ze Spojených států. Ovšem pod jednou podmínkou, že jejich mrtvoly budou opět dopraveny do rodné země a tam pohřbeny. To je vždy hlavní podmínka smlouvy, která všechny společnosti zavazuje a kterou nelze nijak obejít.
Proto agentura Ting-tong, jinak řečeno Agentura mrtvých, disponuje zvláštními fondy a je povinna vypravovat „lodi s mrtvými", které vyplouvají s plným nákladem ze San Franciska, do Šanghaje, do Hongkongu a do Tchien-ťinu. Nový obchod! Nový zdroj příjmů!
Obratný a podnikavý Čung-Heu to předvídal. Ve chvíli smrti roku 1866 byl ředitelem společnosti Kuang-tung ve stejnojmenné provincii a zástupcem ředitele Banky fondu mrtvých v San Francisku.
Toho dne Kin-Fo, bez otce a bez matky, zdědil jmění odhadované na čtyři milióny franků, uložených v akciích Ústřední kalifornské banky. Kin-Fo měl dostatek zdravého rozumu, aby si je ponechal.
Ve chvíli, kdy ztratil otce, byl by se mladý devatenáctiletý dědic octl na světě sám, nebýt Wanga, neodlučitelného Wanga, který mu byl učitelem i přítelem.
Kdo vlastně byl Wang? Od sedmnácti let žil v Šanghaji. Dříve než se stal společníkem syna, byl společníkem otce. Ale odkud pocházel? Jakou měl minulost? To byly dost pochybné otázky, na něž by byli mohli odpovědět jen Čung-Heu a Kin-Fo.
A kdyby to pokládali za vhodné - což nebylo pravdě podobné, - byli bychom se dověděli asi toto:
Každý ví, že Čína je po výtce zemí, kde povstání muže - trvat mnoho let a že se do něho mohou zapojit tisíce lidí. V sedmnáctém století vládla Číně už v třetím století slavná dynastie Mingů, císařů čínského původu. Ale roku 1644 hlava této dynastie, panovník velmi slabý vůči povstalcům ohrožujícím hlavní město, požádalo pomoc tatarského chána.
Chán se nedal dvakrát prosit, přispěchal, vzbouřence zahnal a využil situace k odstranění toho. který ho prosilo pomoc. Za císaře pak prohlásil svého syna Šun-Če.
Od té doby byla čínská vláda nahrazena vládou tatarskou a trůn byl obsazen mandžuským císařem.
Obě rasy se pozvolna smísily, především v nižších vrstvách obyvatel. Ale bohaté rodiny na severu přísně dodržovaly odstup Číňanů od Tatarů. Jejich typy se proto výrazně liší, především v severních provinciích říše. Tam se soustřeďovali „nesmiřitelní", kteří zůstali věrni svržené dynastii.
Otec Kin-Foa byl jedním z posledních… Nikdy nezradil tradice své rodiny, která odmítala jakékoli dohody s Tatary. Vzbouření proti cizí nadvládě, třebaže až po třech stech letech nové správy, bylo by ho našlo připraveného k jednání.
Zbytečno dodávat, že i jeho syn Kin-Fo sdílel stejné politické přesvědčení.

Ale roku 1860 panoval stále císař S'hien-Fong, který vyhlásil válku Anglii a Francii. Válka skončila pekingskou smlouvou ze dne 25. října téhož roku.
Už před touto událostí však byla vládnoucí dynastie ohrožena mohutným vzbouřením. Čang-maové, nebo jinak tchaj-pchingové, „vzbouřenci s dlouhými vlasy“, se zmocnili roku 1853 Nan-ťingu a roku 1855 Šanghaje. Po smrti S'hien-Fonga se jeho mladý syn velmi snažil tchaj-pchingy vypudit. Nebýt místokrále Liho a prince Konga, ale především anglického plukovníka Gordona, nebyl by svůj trůn zachránil.
Tchaj-pchingové jako úhlavní nepřátelé Tatarů, výborně zorganizovaní k povstání, chtěli nahradit dynastii Tsing dynastií Wang. Zformovali se do čtyř výrazných skupin. První z nich měla černou korouhev a byla pověřena zabíjením. Druhá, s rudou korouhví, měla zapalovat. Třetí, s korouhví žlutou, měla loupit. A čtvrtá, s bílou korouhví, byla pověřena zásobováním tří předešlých.
Došlo k důležitým vojenským operacím v Ťiang-su. Města Su-čou a Ťia-hing, pět mil od Šanghaje, padla do rukou vzbouřenců a byla jen s velikou námahou dobyta zpět císařskými vojsky. Šanghaj byla velmi ohrožena a 18. srpna 1860 dokonce napadena právě v době, kdy generálové Grant a Montauban, velitelé anglofrancouzských vojsk, ostřelovali pevnost Pej-ho.
A v této době bydlel Kin-Foův otec Čung-Heu v domě poblíž Šanghaje, nedaleko nádherného mostu postaveného čínskými inženýry přes řeku Su-čou. Na povstání tchaj-pchingů se nemohl dívat s nevolí, protože bylo namířeno proti tatarské dynastii.
Za těchto okolností, večer 18. srpna, když byli vzbouřenci vypuzeni ze Šanghaje, dveře Čung-Heuova domu se náhle otevřely. K Čung-Heuovým nohám padl uprchlík, který zmátl. stopu svým pronásledovatelům. Nešťastník neměl ke své obraně jedinou zbraň. Kdyby ho člověk, jehož teď prosilo azyl, vydal císařské soldatesce, byl by ztracen.
Kin-Foův otec však nemohl zradit tchaj-pchinga, který teď prosil o přístřeší v jeho domě.
Zavřel za ním dveře a řekl:
„Nechci vědět a nikdy nebudu vědět, kdo jsi, co jsi dělal a odkud přicházíš! Jsi můj host, a proto jsi u mne v bezpečí.“
Uprchlík chtěl mluvit, aby vyslovil svou vděčnost…
Neměl však sil.
„Tvé jméno?“ zeptal se jen Čung-Heu.
„Wang.“
Byl to opravdu Wang, zachráněný Čung-Heuovou šlechetností. Tato šlechetnost by však byla stála obchodníka život, kdyby byl upadl v podezření, že poskytl azyl vzbouřenci. Ale Čung-Heu byl ze staré generace a hosta pokládal za osobu posvátnou.
Po několika letech bylo povstání vzbouřenců konečně přece jen potlačeno. Roku 1864 se císař tchaj-pchingů obležený v Nan-ťingu, otrávil, aby neupadl do rukou císařským.
Wang od těch dob zůstal v domě svého dobrodince. Nikdy se nemusel zodpovídat ze své minulosti, nikdo se ho na nic neptal. Báli se snad, že by se dověděli příliš mnoho? Říkalo se, že revoluce byla doprovázena strašnými krutostmi. Pod kterou korouhví Wang sloužil? Pod černou, rudou, žlutou, nebo bílou? Bylo celkem lepší nevědět to a ponechat si iluzi, že patřil k zásobovací koloně.
Wang byl svým osudem okouzlen. Zůstal jako společník v pohostinném domě. Po smrti Čung-Heua Kin-Foovi ani nenapadlo rozloučit se s Wangem. Byl na společnost tohoto příjemného muže až příliš zvyklý.
Ovšem v době, kdy, náš příběh začínal, nikdo by byl v pětapadesátiletém filosofovi nehledal bývalého tchaj-pchinga, vraha, lupiče a žháře - podle výběru. Teď to byl přísný muž s brýlemi, puntičkářský Číňan s očima zdviženýma ke spánkům a s tradičním knírem. V dlouhém šatě nekřiklavé barvy, s opaskem zdviženým k hrudi, s kloboukem předepsaným císařským dekretem - to znamená s kožešinovou čapkou s okrajem zdviženým k dlouhému dýnku, z něhož visely červené třapce - nevypadal vůbec jako profesor filosofie, jako jeden z učenců, kteří běžně užívají všech osmdesáti tisíc znaků čínského písma. Byl to vzdělaný znalec spisovného. jazyka, první laureát doktorských zkoušek s právem procházet velkou pekingskou bránou, vyhrazenou jinak jen Synovi nebes.
Tento vzbouřenec ostatně asi dávno zapomněl na minulost plnou hrůz, polepšil se stykem s počestným Čung-Heuem a přešel poznenáhlu na cestu přemýšlivého filosofa. Proto se toho večera Kin-Fo a Wang ani na chvíli neopustili, proto byli společně v Kantonu, proto oba po obědě na rozloučenou odešli na nábřeží vyhledat svůj parník, který je měl rychle odvézt do Šanghaje.
Kin-Fo kráčel tiše a bezstarostně. Wang se rozhlížel vlevo i vpravo, dumaje nad měsícem, nad hvězdami, procházel bránou Věčné čistoty, která pro něho nebyla dost vysoká, i bránou Věčné radosti, jejíž vrata se zřejmě otvírala vstříc jeho vlastní existenci, a konečně viděl sám sebe ztrácet se ve svém stínu věží pagody Pěti set božstev.
Sto padesát kilometrů, to znamená tři sta sedmdesát pět „li“, oddělujících Kuang-čou od ústí řeky, propluli během noci. Za východu slunce parník Perma minul Tygří tlamu a pak další dvě ústí řek. V ranní mlze se objevil Victoria Peak na ostrově Hongkongu, vysoký osmnáct set pětadvacet stop, a po další hodině plavby propluli Kin-Fo a Wang žlutavými vodami Modré řeky, aby vystoupili v Šanghaji na nábřeží provincie Ťiang-nan.

KAPITOLA III.
V NÍŽ BUDE ČTENAŘ MOCI BEZ NÁMAHY VRHNOUT LETMÝ POHLED NA MĚSTO ŠANGHAJ

Čínské přísloví praví:
Když meče rezavějí a rýče se lesknou,
Když jsou vězení prázdná a sýpky plné,
Když chrámová schodiště jsou prošlapaná věřícími

a soudní nádvoří zarůstají trávou,
když lékaři chodí pěšky a pekaři jezdí na koni…
… pak je říše spravována dobře.
Je to dobré přísloví. Mohlo by se ho použít ve všech státech Starého i Nového světa. Je-li však někde stát, který má dosud velmi daleko ke splnění těchto podmínek, pak je to právě Nebeská říše. Tam se stále ještě lesknou meče a rezavějí rýče, věznice jsou plné a sýpky se vyprazdňují, pekaři chodí pěšky spíš než lékaři, a jestliže pagody ještě lákají věřící, nemají ani soudy nouzi o obžalované a obhájce.
Ostatně říše o rozloze osmdesáti tisíc čtverečních mil, měřící od severu k jihu přes osm set mil a od západu k východu přes devět set mil, říše s osmnácti rozlehlými provinciemi, nemluvě o územích přilehlých, jako je Tibet, Mandiusko, Tonking, Korea a ostrovy Liu-čou atd. (Dnešní územní poměry Číny jsou přirozeně značně pozměněny. - Pozn. překl.), nemůže být spravována zcela dokonale.
Jestliže snad Číňané o tom trochu pochybují, cizinci si nedělají žádné iluze. Za nejlepší na světě pokládá tuto říši snad jen čínský císař, zavřený ve svém paláci, jehož brány opouští zřídkakdy, chráněn hradbami trojího města, tento Syn nebes, otec i matka svých poddaných, libovolně vydávající a rušící zákony, mající právo na život i na smrt všech občanů, tento panovník, kterému rodovým právem patří všechny příjmy říše a před nímž se všechna čela sklánějí do prachu. A nikdo se neodváží vyvést ho z omylu, protože Syn nebes se nikdy nemýlí.
Měl snad Kin-Fo důvody k přesvědčení, že by bylo lepší vládnout po evropsku než po čínsku? Skoro by se tomu mohlo věřit. Vždyť ani nebydlil v Šanghaji, nýbrž za městem, v části anglické koncese, která si udržovala jakousi velmi ceněnou samosprávu.
Vlastní Šanghaj leží na levém břehu říčky Huang-pu, která se vlévá do řeky Wu-sung a pak do Modré řeky, známého Jang-c'-ťiang, s nímž se ztrácí ve Žlutém moři.
Městský ovál, protažený od severu k jihu, je obklopen vysokými hradbami s pěti bránami vedoucími na předměstí. Je to nepředstavitelná spleť dlážděných uliček, v nichž by se zametací stroje velmi rychle opotřebovaly. Temné krámky bez výkladů a v nich po pás nazí řemeslníci. Žádné povozy, žádná nosítka, málokdy jezdec na koni. Několik chrámů pro domorodce a kaplí pro cizince. Jediná procházka je možná v Čajové zahradě a na trochu močálovitém přehlídkovém prostranství, zřízeném navážkou na bývalých rýžových polích a plném výparů z bažin. A v ulicích s úzkými domky se hemží na dvě stě tisíc obyvatel (Dnešní Šanghaj má asi 7 miliónů obyvatel. - Pozn. překl.). Tak vypadá toto město, jehož obyvatelům nemusí nikdo závidět, ale které je přesto důležitým obchodním střediskem.
Po uzavření smlouvy v Nan-ťingu si mohli cizinci poprvé otevřít v Číně obchodní kanceláře. Šanghaj se tak stala pro evropský obchod velkou vstupní bránou do Číny. Poblíž Šanghaje a v jejích předměstích vyhradila vláda za roční poplatek tři oblasti Francouzům, Angličanům a Američanům. Usadilo se tam na dva tisíce cizinců.
O francouzské koncesi se nedá mnoho říci. Je nejméně důležitá, Hraničí téměř s městskými hradbami a táhne se až k potoku Yang-ťing-pang, který ji odděluje od koncese anglické. Tam se tyčí kostely lazaristů a jezuitů, kteří mají čtyři mile od Šanghaje kolej v Tsika-we, kde vychovávají čínské bakaláře. Malá francouzská kolonie se však ani zdaleka nevyrovná svým sousedům. Z deseti obchodních domů, založených roku 1861, zbyly už jenom tři a eskontní banka dala přednost budově v anglické koncesi.
Americké území zabírá část druhého břehu řeky Wu-sung. Od anglické koncese ji odděluje potok Su-čeu s dřevěným můstkem. Stojí tam hotel Astor a misionářský kostel. Tam taky byly postaveny doky pro opravu evropských lodí.
Ze všech tří koncesí je bezesporu nejživější koncese anglická. Jsou v ní nádherné budovy na nábřeží, domy s verandami a se zahradami. paláce obchodních magnátů.
Východní banka a obchodní dům slavné firmy Dent, akciová společnost Lao-či-čang, účtárny firem Jardyne. Russel a dalších velkých obchodů. Anglický klub, divadlo, hřiště, závodiště a knihovna. Tak vypadal tento bohatý výtvor Anglosasů. který si vskutku zasloužil označení - „vzorné kolonie“.
Není divu, že z tohoto privilegovaného území. spravovaného liberální vládou, jevilo se čínské město podle slov Leona Rousseta jako „zcela zvláštní útvar, který nemá nikde obdoby“.
Na tomto malém koutku země spatřil cizinec z Modré řeky čtyři vlajky, rozvinuté stejným mořským větrem: francouzskou trikolóru, vlajku Velké Británie, americké hvězdy a ruský svatoondřejský kříž vedle žluté barvy na zeleném poli ve vlajce Říše květin.
Jinak je šanghajské okolí plochá země beze stromů, protkaná úzkými dlážděnými cestami a pravoúhle se křižujícími stezkami, posetá studnami a stružkami. jež rozvádějí vodu na rozlehlá rýžová pole, brázděná průplavy s džunkami. které plují mezi pozemky jako normandské bárky v holandských polích. Byl to obrovský obraz v zelených tónech, ale obraz bez rámu.
Perma po přistání zakotvila v čínském přístavu před Šanghajským východním předměstím. Wang a Kin-Fo tam odpoledne vystoupili z lodi.
Hemžení spěchajících lidí bylo na pobřeží obrovské. ale na řece přímo nepopsatelné. Stovky džunek, květinových lodí a sampanů, zvláštních gondol hnaných kormidlem, gigů a dalších plavidel všech velikostí, to vše tvořilo jakési plující město, v němž žilo přímořské obyvatelstvo v počtu nejméně čtyřiceti tisíc duší. Byl to lid nejnižších tříd a ani jeho zámožnější část se nemohla nikdy pozdvihnout ke třídě vzdělanců a mandarínů.
Oba přátelé se pustili loudavě po nábřeží různorodým davem obchodníků, prodavačů burských oříšků, pomeranči, arekových ořechů nebo grapefruitů, námořníků všech národností, nosičů vody, věštců, bonzů, lámů, katolických kněží v čínském obleku, s copem a s vějířem, domorodých vojáků, seržantů místní policie a takzvaných compradores, obchodních dohazovačů ve službách evropských obchodníků.
„Kin-Fo s vějířem v ruce si prohlížel dav lhostejným pohledem a o dění kolem sebe se vůbec nezajímal. Nemohl ho rozptýlit ani kovový zvuk mexických piastrů, stříbrných taelů a měděných mincí, které s takovým hřmotem vyměňovali

prodavači a zákazníci. Sám měl dost, aby mohl koupit a zaplatit celé předměstí.
Wang rozevřel svůj široký žlutý deštník pomalovaný černými draky a jako pravý vzdělaný Číňan neustále hledal všude látku k úvahám.
Když procházeli Východní bránou, padl jeho zrak náhodně na tucet bambusových košů, v nichž se šklebily hlavy včera popravených zločinců.
„Možná že se mělo udělat něco lepšího než srážet hlavy," řekl. „To by spíš upevnilo jejich moc."
Kin-Fo Wangovu úvahu patrně neslyšel. Jinak by ho byla z úst bývalého tchaj-pchinga jistě udivila.
Oba pak pokračovali v cestě po nábřeží podél zdí čínského města.
Na konci předměstí, ve chvíli, kdy vykročil do francouzské koncese, přivábil pozornost davu Číňan v dlouhém modrém šatu, tlukoucí malou hůlkou na buvolí roh. Vyluzoval tím velmi ostré zvuky.
„Věštec!" řekl filosof.
„Co je nám do něho?" odpověděl Kin-Fo.
„Příteli," pokračoval Wang, „požádej ho o věštbu. Ve chvíli svatby je to vhodná příležitost."
Kin-Fo chtěl jít dál, ale Wang ho zadržel.
Tito věštci, kterým se v Číně říká sien-čengové, jsou jacísi lidoví proroci, kteří za několik měděných mincí předpovídají budoucnost. Jejich jedinou profesionální pomůckou je klec s malým ptáčkem, zavěšená na knoflíku oděvu, a karetní hra o čtyřiašedesáti listech s obrázky bohů, lidí a zvířat. Číňané všech tříd jsou velmi pověrčiví a. nijak neopovrhují proroctvím sien-čengů, i když je snad neberou příliš vážně.
Na Wangovo znamení věštec rozprostřel na zem bavlněný koberec, postavil na něj klec, vytáhl karetní hru, zamíchal ji a rozložil karty na koberec tak, aby obrázky, nebylo vidět.
Potom otevřel dvířka klece. Vyběhl z ní ptáček, vybral jednu z karet, přijal za odměnu zrnko rýže a vrátil se do klece.
Sien-čeng kartu obrátil. Obrázek představoval člověka a nesl krátký text psaný severním nářečím mandarínů, zvaným kuan-runa. Je to oficiální jazyk vzdělanců.
Pak se obrátil ke Kin-Foovi a prorokoval mu to, co ne-: měnným způsobem prorokují všichni jeho kolegové, aby, se příliš neblamovali. Totiž že po různých blízkých zkouškách se bude těšit deset tisíc let dokonalému štěstí.
„Stačil by mi jediný rok," řekl mu Kin-Fo, „a zbytek bych ti odpustil."
Po těchto slovech hodil na zem stříbrný tael, na nějž se věštec vrhl jako hladový pes na morkovou kost. Tak šťastné náhody nebyly u něho obvyklé.
Wang a jeho přítel potom zamířili k francouzské kolonii. První z nich myslel na věštbu, která se shodovala s jeho teorií o štěstí, druhý ovšem věděl, že ho žádná zkouška nemůže čekat.
Pomalu prošli kolem francouzského konzulátu, vystoupili na můstek přes potok Yang-ťing-pang a pustili se napříč anglickým územím, aby se dostali na nábřeží evropského přístavu.
Právě zvonilo poledne. Všechno obchodování, celé dopoledne tak živé! naráz ustalo. Obchodní den končil a všechen ruch byl vystřídán tichem, dokonce i v anglickém městě, které se v tomto ohledu počínštilo.
V této chvíli doplouvalo několik cizích lodí do přístavu, většinou pod vlajkou Spojených států. Nutno říci, že devět z deseti bylo naloženo opiem. Obchod tímto omamným, prostředkem, jedem, kterým Anglie zaplavuje Čínu, přináší obrat ve výši šedesáti miliónů franků s třísetprocentním výdělkem. Čínská vláda se marně snažila zabránit dovozu opia do Nebeské říše. Válka v roce 1841 a nan-ťingská smlouva daly dovozní práva velkoobchodníkům a umožnily dopravu anglického zboží. Nutná ostatně dodat, že pekingská vláda sice uzákonila trest smrti pro čínské obchodníky opiem, ale klidně trpí podplácení úředních dohlížitelů, je známo, že vládní mandarín v Šanghaji dostává celý milión, jen aby přivíral oči nad jednáním svých úředníků.
Ani Kin-Fo, ani Wang se přirozeně neoddávali zavrženíhodným zvykům kuřáků opia, této neřesti, která ničí všechny orgány a vede k rychlé smrti.
Do jejich bohatého domu, kam oba přátelé dorazili za hodinu po přistání u šanghajského nábřeží, nedostala se nikdy ani jediná unce opia.
Wang však neopomněi prohlásit názor, který u bývalého člena tchaj-pchingů byl jistě překvapivý.
„Snad by se mělo dělat něco lepšího než ohlupovat celý národ. Obchod je dobrá věc, ale filosofie je lepší! Buďme tedy především filosofy! Buďme filosofy!"

KAPITOLA IV.
V NÍŽ KIN-FO PŘIJÍMÁ S TÝDENNÍM ZPOŽDĚNÍM DŮLEŽITÝ DOPIS

Čínský dům je velmi složitá stavba, řešená v rovnoběžných liniích, přeťatých kolmo druhou soustavou kiosků a pavilónů. Takové obydlí, nazývané yamen, slouží obvykle mandarínům vyšších stupňů a císaři. Není však zakázáno, aby si je nestavěli i bohatí Číňané. A takovým přechodným bydlištěm byl i yamen bohatého Kin-Foa.
Wang a jeho žák se zastavili u hlavní brány v průčelí velké zdi, obklopující různá stavení yamenu, zahrady a nádvoří. Kdyby to nebylo sídlo obyčejného občana, ale vládního mandarína, byl by hned pod vyřezávaným a malovaným přístřeškem brány visel ve1ký gong. Tam by pak přicházeli dnem i nocí zabušit mandarínovi poddaní, dožadující se spravedlnosti. Ale tady místo „gongu nářků" zdobily bránu do yamenu velké porcelánové nádoby se studeným čajem, který správce domu neustále doléval. Tyto nádoby byly totiž připraveny pro všechny chodce. Byla to štědrost, která dělala Kin-Foovi čest. Proto byl rád viděn - podle čínského úsloví - „všemi sousedy na západě i na východě".
Při pánově příchodu se seběhli všichni lidé z domu k bráně, aby Kin-Foa nadšeně přivítali. Komorníci, sluhové, vrátní, nosiči křesel, podkoní, kočí, služky, noční hlídači, kuchaři… prostě celé služebnictvo. A vytvořili špalír pod velením správce domu. Asi deset Kuliů, najatých na měsíc pro nejhrubší práce, drželo se trochu vzadu.

Správce pána domu přivítal, ale Kin-Fo jen pokynul rukou a rychle vešel dovnitř. „Sun?“ zeptal se potom.
„Ano, Sun!“ odpověděl Wang s úsměvem. „Kdyby tu totiž byl Sun, nebyl by to Sun!“
„Kde je Sun?“ opakoval Kin-Fo.
Správce byl nucen doznat, že ani on, ani nikdo jiný neví, co se s ním stalo.
Sun byl první komorník, osobní sluha Kin-Foa, který se bez něho neobešel.
Byl Sun vzorným sluhou? Vůbec ne. Nikdo by byl nemohl vykonávat jeho službu hůř. Byl roztržitý, roztěkaný, neohrabaný v práci i v řeči, velmi zmlsaný, trochu zbabělý, prostě pravý Číňan ze zástěny, ale celkem věrný a jediný na světě, kdo mohl Kin-Foa dopálit. Kin-Fo měl možnost dvacetkrát za den se na Suna rozzlobit. Trestal ho ovšem jen desetkrát, a to ještě jen proto, aby na chvíli vyšel ze své lhostejnosti a rozproudil si trochu krev.
Sun si ostatně říkalo potrestání sám - jako většina čínských sluhů, když něco provedou. A jeho pán ho nešetřil. Na sluhova ramena rány rákoskou jen pršely, ale Sun o to nedbal. Zato byl nesmírně citlivý na postupné zkracování pletence vlasů, který mu visel na záda. K tomuto trestu ho Kin-Fo odsuzoval za každé vážné provinění.
Je známo, jak Číňané lpí na tomto zvláštním přívěsku. Ztráta copu je nejhorší trest pro zločince. Je to zhanobení na celý život! A tak i sluha Sun byl nejnešťastnější, když měl přijít o kousek svého copu. Před čtyřmi lety, než vstoupil do Kin-Foových služeb, měřil jeho cop, jeden z nejkrásnějších v celé Nebeské říši, sto dvacet pět centimetrů. V současné době však byl dlouhý jen pětapadesát centimetrů.
Bude-li Sun tak pokračovat, bude do dvou let holohlavý!
Wang a Kin-Fo zatím prošli v uctivém doprovodu služebnictva zahradou. Bylo v ní plno stromů, vsazených většinou do nádob z vypálené hlíny a přistřižených s překvapujícím, ale politováníhodným uměním do tvarů fantastických zvířat. Obešli nádrž plnou zlatých rybek, v níž se voda ztrácela pod bledě růžovými květy nejkrásnějších leknínů Nebeské říše. Pozdravili hieroglyfického čtvernožce, vymalovaného ostrými barvami na zdi jako symbolická freska, a došli konečně k hlavním dveřím vedoucím přímo do yamenu.
Byl to dům, jehož přízemí a jedno patro stály na terase s šesti mramorovými oblouky. Přede dveřmi i před okny byly nataženy bambusové rohože, aby usnadnily vnitřní větrání a udržovaly teplotu na snesitelné výši. Plochá střecha se ostře. odrážela od fantastických krovů okolních pavilónů, rozsetých po nádvoří kolem yamenu, jejich střechy s barevnými taškami a cihly s jemně vyřezávanými arabeskami potěšily každý pohled.
Uvnitř domu, kromě pokojů vyhrazených Wangovi a Kin-Foovi, byly jen salóny a pokojíky s průsvitnými stěnami, které byly kryty girlandami malovaných květin s moralizujícími průpovídkami, podobnou ozdobou Číňané nikdy neskrblí. Všude stála podivně tvarovaná křesla z pálené hlíny, z porcelánu, ze dřeva a z mramoru. A nezapomeňme také na několik tuctů velmi jemných podušek. Všude visely lampy a svítilny nejrůznějších tvarů, ze skla malovaného jemnými barvami, ozdoben třapci, třásněmi a chocholy. Všude stály čajové stolky nazývané „ča-ki“, nezbytná to součást čínského bytového zařízení. A celé hodiny byste byli ztratili počítáním vyřezávaných ozdůbek ze slonoviny, z perleti a ze smaltovaného bronzu, misek na pálení kadidla z lakovaného dřeva zdobeného drobnými zlacenými reliéfy, mléčně bílých a smaragdově zelených nefritů; kulatých ne hranatých váz z doby dynastie Mingů a Tsingů, nejvyhledávanějšího porcelánu z doby dynastie Yen, polévaného růžovými a žlutými průsvitnými emaily, jejich výrobní tajemství není dodneška odhaleno. Toto přepychové obydlí spojovalo všechnu čínskou fantazii s evropským pohodlím.
Bylo už o Kin-Foovi řečeno - a jeho vkus to dokazoval -, že to byl člověk pokrokový. Patřil k oné skupině Synů nebes, dosud dost vzácných, která se dává lákat pokroky fyzikální a chemické vědy. Nepatřil k oněm barbarům, kteří přeřezávali první elektrické vedení, postavené společností Reynoldsovou až do Wu-sungu, aby se obchodníci rychleji dověděli o příjezdu anglického a amerického zboží. Nepatřil ani k těm zaostalým mandarínům. kteří nedovolili uložit podmořský kabel ze Šanghaje do Hongkongu na čínské území a přinutili elektrikáře zavěsit vedení na loď zakotvenou uprostřed řeky!
Ne! Kin-Fo patřil k těm svým krajanům, kteří souhlasili s vládním rozhodnutím založit zbrojnice a loděnice ve Fu-čou pod vedením francouzských inženýrů. Byl taky majitelem akcií Čínské paroplavební společnosti, která zajišťuje spojení Tchien-ťinu se Šanghají. A z ryze vlasteneckých důvodů se zajímal i o velmi rychlé lodi. které plavbou ze Singapuru získávají třídenní až čtyřdenní náskok před anglickým zbožím.
Bylo už řečeno, že technický pokrok pronikl i do jeho obydlí. Jednotlivá křídla yamenu byla spojena telefonem. Elektrické zvonky byly zavedeny do všech místností.
V zimním období v domě zatápěl a topil beze studu. chytřejší než jeho krajané, kteří mrzli před prázdným krbem, oblečeni do čtverých až paterých šatů. V domě svítil plynem podobně jako generální celní inspektor v Pekingu nebo nesmírně bohatý pan Yang, majitel všech zastaváren v Říši středu.
Pokrokový Kin-Fo pohrdl taky zastaralým používáním písma ve své soukromé korespondenci a - jak brzy uvidíme - používal fonografu, dovedeného právě Edisonem na nejvyšší stupeň dokonalosti.
Tak měl tento Wangův žák v životě vlastně vše, co ho mohlo činit šťastným. A přece šťasten nebyl! K rozptýlení své denní lhostejnosti měl sice Suna, ale ani Sun ho nedokázal udělat šťastným.
Sun, který nebyl nikdy na svém místě, se až dosud ještě neukázal. Určitě měl na svědomí nějaký vážný prohřešek. nějakou nehoráznou neobratnost, které se dopustil během pánovy, nepřítomnosti. A jestliže se nebál o svůj hřbet, na rákosku už dávno zvyklý, jistě se třásl obavami o svůj cop.
„Sune!“ zvolal Kin-Fo při vstupu do haly, z níž se vcházelo do pravých a levých salónů. Z jeho hlasu zaznívala špatně skrývaná netrpělivost.
„Sune!“ opakoval Wang, jehož dobré rady a výtky se u nenapravitelného sluhy míjely stále s účinkem.
„Okamžitě mi najděte Suna a přiveďte mi ho!“ řekl Kin-Fo správci, který ihned vyslal kdekoho za nezvěstným sluhou.
Wang a Kin-Fo osaměli.

„Moudrost přikazuje," řekl filosof, „aby si poutník po návratu k domácímu krbu trochu odpočinul."
„Buďme tedy moudří!" řekl prostě Wangův žák.
Stiskl filosofovi ruku a zamířil ke svým pokojům, zatímco Wang přešel do svého bytu.
Když Kin-Fo osaměl, lehl si na pohodlný evropský divan, velmi měkce vyčalounovaný tak, jak by to nikdy žádný čínský čalouník nedokázal. A začal přemýšlet.
Myslel snad na svůj sňatek s milou a hezkou ženou, z níž chtěl udělat družku svého života? Ano. A nemůže to nikoho překvapit, protože nazítří se s ní měl setkat. Ta půvabná osůbka totiž nebydlela v Šanghaji. Žila v Pekingu a Kin-Fo pokládal za vhodné oznámit jí svůj příjezd do Šanghaje a zároveň svou návštěvu hlavního města Nebeské říše. I když snad projevoval určitou touhu a trochu netrpělivě čekal na shledání, nebylo v tom nic nemístného. Cítil k té krásné dívce opravdovou náklonnost. Wang mu to dokázal na základě nepopíratelných zákonů logiky. Tento nový prvek v jeho životě by snad mohl vyvolat onen neznámý stav, totiž štěstí…, které, kterého, jemuž…
Kin-Fo snil se zavřenýma očima a skutečně už usínal, když náhle ucítil v pravé dlani lehký dotyk.
Pudově sevřel prsty a stiskl měkce ohebný předmět, s nímž určitě často zacházel.
Kin-Fo se nemohl mýlit. Do jeho pravé ruky vklouzla rákoska a zároveň zazněla odevzdaným hlasem tato slova:
„Nechť si pán poslouží!"
Kin-Fo vstal a docela přirozeným pohybem sevřel vše napravující rákosku.
Před ním stál hluboce skloněný Sun a v póze odsouzence nastavoval ramena. „Tak tady jsi!" zvolal Kin-Fo.
„Ai-ai-ya!", zasténal Sun. „Čekal jsem pána až pozítří. Nechť si pán poslouží!"
Kin-Fo odhodil rákosku na zem. Sun zbledl.
„Nastavuješ-li mi bez jakéhokoli vysvětlení záda," řekl mu pán, „zasloužíš jistě něco horšího. Co se stalo?"
„Tento dopis…"
„Mluv přece!" vykřikl Kin-Fo a uchopil dopis, který mu Sun podával.
„Docela hloupě jsem zapomněl odevzdat vám ho před vašim odjezdem do Kantonu."
„Dáváš mi ho tedy s týdenním zpožděním, ničemo!" „Jsem vinen, pane."
„Pojď sem!"
„Jsem jen ubohý beznohý krab, který nemůže chodit.
„Ai - ai - ya!"
Poslední slova byla výkřikem zoufalství. Kin-Fo popadl Suna za cop a ostrými nůžkami z něho jediným pohybem odstřihl konec.
Zdálo se, že nešťastnému krabovi rázem narostly nohy, protože bleskurychle sebral z koberce kousek svého vzácného přívěsku a zmizel.
Ze sedmapadesáti centimetrů Sunova copu zbylo jich teď jenom čtyřiapadesát.
Kin-Fo se tím dokonale uklidnil, ulehl znovu na divan a bez nejmenšího spěchu hleděl na dopis došlý už před týdnem. Sunovi měl za zlé jeho nedbalost, a ne toto zpoždění. Jak by ho také mohl nějaký dopis zajímat? Byl by ovšem vítán, kdyby mu přinášel nějaké vzrušení. Ale vzrušení… a jemu?
Přesto si dopis prohlížel, ovšem dost roztržitě.
Na obálce z naškrobeného plátna byla adresa a na druhé straně poštovní známka vínové a čokoládové barvy, na níž pod portrétem muže byl nápis s letopočtem a označení hodnoty šesti pencí.
Znamenalo to, že dopis přišel ze Spojených států. „Dobrá," řekl Kin-Fo a pokrčil rameny. „Dopis od mého obchodního zástupce ze San Franciska."
A odhodil dopis na roh divanu.
Co mu mohl jeho zástupce oznamovat? Že cenné papíry, skoro celé jeho jmění, odpočívají klidně v trezorech Ústřední kalifornské banky, že jeho akcie stouply o patnáct nebo dvacet procent, že letošní dividendy jsou vyšší než loni atd.! O několik miliónů dolarů víc nebo míň ho nemohlo přece vzrušit!
A přesto Kin-Fo po několika minutách dopis vzal a mechanicky roztrhl obálku. Místo čtení však napřed vyhledal očima podpis.
„Je to skutečně dopis od mého zástupce!" řekl. „Dovede psát jen o obchodních záležitostech. Na to mám dost času zítra!"
A Kin-Fo dopis podruhé odhodil, když tu si na druhé stránce všiml několikrát podtrženého slova. Bylo to slovo „úpadek", k němuž chtěl kalifornský zástupce zřejmě přilákat pozornost svého klienta v Šanghaji.
Kin-Fo znovu zvedl dopis a přečetl jej od první do poslední řádky, ne bez jisté zvědavosti, u něho jistě podivné. Na chvíli se zamračil, ale když dočetl, objevil se mu na rtech pohrdavý úsměv.
Pak vstal, udělal asi dvacet kroků po místnosti a přistoupil na chvíli ke zvukové trubici, která ho spojovala přímo s Wangem. Přiložil ji k ústům a chtěl už rozeznít volací píšťalku, ale zase si to rozmyslel. Gumovou trubici pustil a šel si opět lehnout na divan.
„Ach!" řekl jenom. V tom slůvku byl celý Kin-Fo. „A co ona?" zašeptal. „Jistě se o to zajímá víc než já!"
Přešel k malému lakovanému stolku s jemně vykládanou podlouhlou skříňkou. Ale když už ji otvíral, znovu zaváhal.
„Co mi to jen říkala v posledním dopise?" ptal se sám sebe.
Místo aby zdvihl víko skříňky, stiskl pero na jednom z rohů.
Okamžitě zazněl sladký hlas:
„Můj starší bratříčku, už pro vás nejsem květina mei-hua z prvního měsíce, ani meruňkový květ z druhého, ani květ broskvoně z třetího. Mé sladké srdce z drahokamů, přeji vám tisíc, deset tisíc šťastných dnů."
Byl to hlas mladé ženy, jejíž něžná slova tu opakoval fonograf.
„Ubohá mladší sestřička," řekl si Kin-Fo.

Pak otevřel skříňku, vyňal z přístroje papír pokrytý rýhami, z něhož si právě přehrál všechny odstíny vzdáleného hlasu a nahradil jej jiným.
Fonograf byl tehdy už tak zdokonalen, že stačilo mluvit hlasitě, aby membrána hlas zachytila a váleček poháněný hodinovým strojkem přenesl všechna slova na papír přístroje.
Kin-Fo mluvil asi minutu. V jeho stále klidném hlase nezaznělo nic z čeho by se dalo poznat, zda jeho myšlenky formuluje radostný nebo smutný pocit.
Jen tři nebo čtyři věty řekl Kin-Fo. To bylo vše. Když skončil, zastavil chod fonografu a vyňal papír, do něhož jehla spojená s membránou vyryla spirálovou rýhu odpovídající proneseným slovům. Pak vložil papír do obálky, zapečetil ji a napsal odprava doleva adresu:
Paní Le-U
ulice Ša-sua
Peking
Elektrický zvonek přivolal okamžitě sluhu pověřeného starostí o korespondenci. Tomu dal Kin-Fo rozkaz odnést dopis ihned na poštu.
Za hodinu už Kin-Fo klidně spal, svíraje v náruči svou ču-fu-žen, jakousi podušku z pleteného bambusu, která na čínských postelích udržuje snesitelnou teplotu, což lze v horkých krajích jistě ocenit.

KAPITOLA V.
V NÍŽ LE-U DOSTANE DOPIS, KTERÝ BY BYLA RADĚJI NEDOSTALA

„Stále nemáš pro mne žádný dopis?“
„Ne, paní.“
„Jak ten čas pomalu ubíhá, stará matko.“
Svůj dotaz ohledně dopisu opakovala půvabná Le-U v pokoji svého domu v ulici Ša-sua v Pekingu dnes už asi podesáté.
„Stará matka“, která jí odpovídala a kterou Le-U oslovovala jménem používaným v Číně ve styku se služkami úctyhodného věku, byla bručivá a nepříjemná slečna Nan.
Le-U se v osmnácti letech provdala za učence prvního stupně, který spolupracoval na přípravě proslulých knih“ Se-khu-cuan-ču (Tato práce, započatá roku 1713, má mít sto šedesát tisíc svazků, zatím jich bylo vydáno jen sto osmnáct tisíc sedm set osmatřicet. - Pozn. aut.).
Tento učenec byl dvakrát tak starý jako Le-U a zemřel za tři roky po sňatku.
Mladá vdova se octla na světě sama, když jí nebylo ještě plných jedenadvacet let. Kin-Fo ji v té době spatřil při jedné ze svých cest do Pekingu. Wang, který ji znal, převedl pozornost svého lhostejného žáka k této půvabné ženě. Pak se dal Kin-Fo poznenáhlu přivést k představě o změně svých životních podmínek s hezkou vdovou. Le-U nebyla k učiněnému návrhu nijak lhostejná. A tak svatba, dohodnutá k největšímu uspokojení našeho filosofa, měla být oslavena hned po zajištění nezbytných opatření v Šanghaji a po Kin-Foově návratu do Pekingu.
V Číně není běžným zvykem, aby se vdovy znovu vdávaly. Ne snad, že by potom toužily méně než jejich družky ze západních zemí, ale proto, že jejich touhy nalézají málo podobně smýšlejících protějšků. Kin-Fo však tvořil vyjímku z tohoto pravidla, protože byl - jak víme - výjimečný muž. Je ovšem pravda, že znovu provdaná Le-U ztratí právo projít bránou paelus, vzpomínkovým obloukem, který dává císař občas postavit na počest žen proslavených věrností zemřelému manželu. Byla to například vdova Sung, která odmítla opustit hrob svého manžela, vdova Kung-Ťing, která si uřízla ruku, a vdova Yen-čiang, která se na znamení manželského bolu zohyzdila. Avšak Le-U si myslela, že by měla se svými dvaceti lety naložit jinak. Měla znovu počít s životem naplněným poslušností, která je jediným úkolem ženy v čínské rodině, vzdát se hovorů o veřejných věcech, spokojit se čtením knihy Li-nun, pojednávající o domácích ctnostech, a knihy Nei-tso-pien o povinnostech v manželství?
Anebo měla konečně nabýt té vážnosti, které se těší každá manželka, jež ve vyšší společnosti není vůbec otrokyní, jak se všeobecně myslí? Le-U byla inteligentní i vzdělaná a chápala, jaké místo zaujme v životě znuděného boháče. Vábilo ji k němu také přání dokázat mu, že i na tomto světě existuje štěstí, a proto se ráda smířila se svým novým údělem.
Učenec zanechal po smrti své vdově sice nevelké, ale dostačující jmění. Dům v ulici Ša-sua byl celkem skromný. Jedinou sloužící zde byla nesnesitelná Nan, Le-U však už byla zvyklá na její protivné chování, které není jen vlastností služek v Říši květin.
Mladá žena pobývala nejraději ve svém pokoji. Byl by býval zařízen velmi prostě, nebýt bohatých darů, které už dva měsíce docházely ze Šanghaje. Na stěnách viselo několik obrazů, mezi nimi i mistrovská díla malíře Huan-Tse-Nena, která by byla přivábila pozornost skutečných znalců, a ryze čínské akvarely se zelenými koni, s fialovými psy a s modrými stromy, práce několika pronikajících modernistů. Na lakovaném stole jako velcí motýli s roztaženými křídly ležely vějíře ze slavné školy Swa-tu.
Z porcelánových visacích lamp splývaly elegantní girlandy umělých květin, mistrovsky vyrobených z dřeně rostliny Arabia Papyrifera z Tchaj-wanu. Soupeřily zde s bělostí leknínů, se žlutí chryzantém a s červení japonských lilií, rostoucích v žardiniérách z jemně vyřezávaného dřeva. Záclony z pleteného bambusu vpouštěly na květiny jen tlumené světlo slunečních paprsků. Na nádherné zástěně bylo umělecky nalepeno krahující peří tak, že jeho skvrny vytvořily obraz velké pivoňky. A pivoňka je v Říši květin symbolem krásy. Zajímavou výzdobu místnosti dovršovaly dvě velké klece ve tvaru pagod, skutečná sbírka nejkrásnějších indických ptáků, dále několik eo1ských harf, jejichž skleněné desky se chvěly účinkem větru, a tisíce dalších věcí, k nimž se pojily vzpomínky na nepřítomného.
„Stále žádný dopis! Nan?“

„Ne, paní, pořád nic.“
Mladičká Le-U byla opravdu půvabná žena. Byla hezká i pro oči Evropana, nikoli žlutá, ale bílá, s něžnýma, ke spánkům neznatelně zdviženýma očima, v černých vlasech broskvoňové květy upevněné jehlicemi ze zeleného nefritu, drobné bílé zuby, obočí jemně načrtnuté čínskou tuší. Tváře si však nepokrývala nánosem španělské běloby, jak to běžně dělají krásky Nebeské říše, neměla ani karmínový proužek na horním rtu, ani svislou čáru mezi obočím. Nepoužívala nikdy líčidla, za něž císařský dvůr vydává ročně milióny. Mladá vdova se o tyto umělé přípravky nezajímala. Ze svého domu v ulici Ša-sua vycházela zřídka a mohla klidně opovrhovat maskou, které všechny ženy používají mimo domov.
Oblek Le-U byl nadmíru prostý a elegantní, dlouhý šat se čtyřmi rozparky, lemovanými širokou vyšívanou stuhou. Pod šatem skládaná sukně, na hrudi náprsenka pokrytá prýmky se zlatými ozdobami. Kalhoty se širokým pásem, sepnuté nad střevíci z nankingského hedvábí, zdobenými perlami. V popisu půvabné mladé ženy nechybí už nic; snad jen to, že měla jemné ruce a že si dlouhé růžové nehty chránila maličkými stříbrnými pouzdérky, pokrytými nesmírně uměleckými rytinami.
A její nohy? Byly malé, ale malé od přírody, ne v důsledku barbarského mrzačení, které už naštěstí zaniká. Onu krutou, sedm set let starou módu zavedla patrně nějaká zmrzačená princezna. V nejjednodušším případě se operativně ohrnuly čtyři prsty pod chodidlo a pata byla ponechána bez zásahu. Tak se z nohy stal jakýsi kuželovitý útvar, bránící ovšem v chůzi, předurčený k odumření a vylučující - což lze věřit - žárlivost manželů. Od tatarského vpádu tento zvyk však neustále ustupuje a dnes už jen tři Číňanky z deseti se v útlém věku podrobují této bolestivé operaci, která končí zmrzačením nohou.
„Není možné, aby dopis dnes nepřišel!“ opakovala Le-U. „Jděte se podívat, stará matko!“
„Už jsem se dívala,“ řekla neuctivě slečna Nan a odešla s bručením z pokoje.
Le-U chtěla pro rozptýlení trochu pracovat. Znamenalo to pro ni myslet stále na Kin-Foa, protože pro něho vyšívala pár látkových punčoch, což je práce vyhrazená v čínských domácnostech pouze ženám bez ohledu na společenskou třídu. Vstala, vzala si z bonboniéry dvě nebo tři melounové cukrovinky, které jí chrupaly v drobných zoubcích, a pak otevřela knihu Nu-šun, což je soubor naučení, v němž si má každá počestná žena denně číst.
„Vstávej brzy a nepoddávej se sladkostem spánku! Pěstuj moruše a konopí! Pilně spřádej hedvábí a bavlnu! Ctnost ženy tkví v práci a v šetrnosti. Sousedé tě budou chválit…“
Kniha se brzy zavřela. Něžná Le-U už na čtení nemyslela.
„Kde je?“ říkala si. „Musel přece jet do Kantonu! Ale vrátil se už do Šanghaje? Kdy přijde do Pekingu? Nebylo snad moře rozbouřené? Kéž mu přijde bohyně Koanina na pomoc!“
Tak hovořila zneklidněná žena a těkala roztržitým pohledem po ubrusu umělecky sešitém z malých kousků poskládaných v jakousi látkovou mozaiku podle portugalské módy. Obraz představoval rodinku mandarínských kachniček, symbol věrnosti. Nakonec přistoupila k žardiniéře a bezmyšlenkovitě utrhla jeden list.
„Ach, to není květ zelené vrby, symbol jara, mládí a radosti. Je to květ žluté chryzantémy, symbol podzimu a smutku!“
Chtěla zaplašit úzkost, která se jí náhle zmocnila. Měla tu svou loutnu. Rozezvučela její struny.
Jindy se jeho dopisy tak nezpožďovaly, pomyslila si. Četla jsem je vždy s dojetím. A co když místo písma, které bylo určeno jen mým očím, mohla jsem slyšet jeho hlas. Ten přístroj ke mně hovořil tak, jako by byl Kin-Fo tady!
A Le-U pohlédla k fonografu na lakovaném stolku. Byl to stejný přístroj, jakého používal Kin-Fo v Šanghaji. Oba mladí lidé se mohli slyšet navzdory vzdálenosti, která je dělila… Ale dnes, podobně jako už řadu dnů, přístroj mlčel.
V této chvíli vstoupila stará matka.
„Tady je dopis“, řekla.
Nan odevzdala Le-U dopis se šanghajskou známkou a odešla.
Na rtech mladé ženy se objevil úsměv. Oči jí zajiskřily živým zábleskem. Roztrhla obálku, aniž se zdržovala prohlížením, jak mívala jindy ve zvyku…
V obálce nebyl dopis, nýbrž papír se spirálovou rýhou, která po vložení do fonografu reprodukuje všechny záchvěvy lidského hlasu.
„Tohle mám ještě raději!“ zvolala radostně Le-U.
„Aspoň ho uslyším!“
Vsunula papírový váleček do přístroje, v němž začal okamžitě pracovat hodinový stroj. Le-U nastavila ucho a slyšela dobře známý hlas, který jí oznamoval:
„Mladší sestřičko, vítr odvál mé jmění jako podzimní žluté listí. Nemohu spojit svůj život s vaším a udělat z vás chuďasa. Zapomeňte na toho, kterého postihlo deset tisíc neštěstí.
Váš zoufalý Kin-Fo.“
Jaká to rána pro mladou ženu! Čekal ji teď život hořký jako kořen hořce. Ano! Zlatý vítr odvál se jměním jejího milovaného i její poslední naděje! Láska, kterou k ní choval Kin-Fo, navždy zmizela! Její přítel věřil jen ve štěstí, které přináší bohatství. Ach, ubohá Le-U! Podobala se teď papírovému draku s přetrženou niti, který se pádem na zem rozbil..
Do pokoje vstoupila přivolaná Nan a pomohla své velitelce do jejího „hangu“. Ač to bylo uměle vyhřívané lůžko, nešťastné Le-U připadalo studené. Jak nekonečných bylo oněch pět bdění této bezesné noci!

KAPITOLA VI.
KTERÁ SNAD VYVOLÁ VE ČTENÁŘI CHUŤ ZAJÍT SI DO KANCELÁŘE POJIŠŤOVNY

Kin-Fo, který vždy opovrhoval věcmi tohoto světa, vyšel nazítří ráno ze svého domu úplně klidný. Obvyklým krokem kráčel po pravém břehu potoka. Když došel k dřevěnému můstku, spojujícímu anglickou koncesi s americkou, přešel

potok a zamířil k celkem pěknému domu mezi misionářským kostelem a konzulátem Spojených států.
Na průčelí budovy visela široká měděná deska s nápisem z velkých písmen:

STOLETÝ VĚK
Životní pojišťovna
Záruční kapitál: 20 miliónů dolarů
Hlavní zástupce: William J. Bidulph

Kin-Fo otevřel dveře, prošel druhými s čalounovanými křídly a octl se v kanceláři rozdělené prostou přepážkou s vysokými okénky na dvě části. Spatřil tam několik spisových desek, knihy s niklovými sponkami, americkou pancéřovou pokladnu, dva tři stoly, u nichž pracovali úředníci pojišťovny, a složitý sekretář, vyhrazený ctihodnému Williamu J. Bidulphovi. Vypadalo to tam jako v obchodním domě na Broadwayi, a ne v budově postavené na břehu potoka Wu-sung.
William J. Bidulph byl hlavním čínským zástupcem požární a životní pojišťovny se sídlem v Chicagu. Stoletý věk byl dobrý název, schopný přilákat klienty. Byl to ústav ve Spojených státech značně proslulý. Pobočné závody a zástupce měl ve všech pěti dílech světa. Dělal úžasné obchody díky svým velmi odvážným a výhodným podmínkám, které mu umožňovaly nebát se žádného rizika.
Také Číňané už počali horlivě využívat služeb podobných společností. Velké množství obchodů Nebeské říše bylo pojištěno proti požáru a čínské podpisy nechyběly ani na pojistkách pro případ úmrtí s mnoha doplňujícími podmínkami. Tabulky se jménem Stoletého věku visely už na průčelích mnohých šanghajských domů, mezi nimi i na domě Kin-Foově. Dnes však Wangův žák nenavštívil ctihodného Williama J. Bidulpha proto, aby se dal pojistit proti požáru.
„Pan Bidulph?“ zeptal se.
Byl to skutečně osobně pan Bidulph - jako fotograf, který pracuje sám a je vždy zákazníkům k dispozici. Byl to padesátník korektně oděný v černém obleku, s bílou kravatou, s bradkou, ale bez knírů, prostě muž dokonale amerického typu.
„S kým mám tu čest hovořit?“ zeptal se.
„Jsem Kin-Fo ze Šanghaje.“
„Ach, pan Kin-Fo! Jeden ze zákazníků Stoletého věku!
Pojistka číslo sedmadvacet tisíc dvě stě…“
„Ano, prosím.“
„Měl bych snad to štěstí, že byste potřeboval mé služby?“
„Chtěl bych si s vámi promluvit o samotě.“
Oba muži se mohli velmi snadno dohovořit, protože William J. Bidulph mluvil stejně dobře čínsky jako Kin-Fo anglicky. Bohatý klient byl tedy uveden s patřičnými ohledy do pracovny potažené těžkými závěsy a uzavřené dvojitými dveřmi. Mohlo se tam projednávat svržení dynastie Tsing, aniž by to zaslechl nejbystřejší špicl Nebeské říše.
„Pane Bidulphe,“ řekl Kin-Fo, jakmile se usadil do velikého křesla před plynovým krbem, „chtěl bych s vaší společností uzavřít pojistku, podle níž by po mé smrti byla vyplacena částka, jejíž výši vám ihned oznámím.“
„Pane Kin-Foe,“ odpověděl William J. Bidulph, „to bude velmi jednoduché. Stačí dva podpisy, váš a můj, na dolním okraji pojistky a smlouva bude po několika předběžných formalitách uzavřena. Dovolte mi však, pane Kin-Foe jednu otázku. Jistě chcete zemřít až ve velmi vysokém věku, což je přání úplně přirozené.“
„Proč?“ ptal se Kin-Fo. „Životní pojistka se přece uzavírá tehdy, když se pojištěnec obává blízké smrti…“
„Ach pane Kin -Foe, tyto obavy zákazníci Stoletého věku nikdy nechovají!“ řekl docela vážně William J. Bidulph.
„Neříká to snad už samo jméno pojišťovny? Pojistit se u nás znamená získat poukaz na dlouhý život.
Prosím za odpuštění, ale naši zákazníci jen málokdy nedosáhnou stoletého věku… opravdu jen málokdy! V jejich vlastním zájmu bychom jim měli život zkracovat! Proto děláme tak skvělé obchody. Upozorňuji vás, pane Kin-Foe, že pojištěním u Stoletého věku se téměř s jistotou tohoto věku skutečně dožijete.“
„Ach!“ vzdychl klidně Kin-Fo a chladně se zadíval na Williama J. Bidulpha.
Hlavní zástupce se tvářil vážně jako ministr. Nevypadalo to, že by žertoval.
„Buď jak buď,“ pokračoval Kin-Fo, „chci se u vás pojistit na dvě stě tisíc dolarů.“
„My říkáme na kapitál dvou set tisíc dolarů,“ odpověděl William J. Bidulph. A zapsal si do zápisníku tuto částku, nad jejíž výší ani nemrkl.
„Jistě víte,“ dodal, „že pojistka pozbývá platnosti a že všechny zaplacené prémie, ať je jich kolik chce, propadají pojišťovně, jestliže pojištěná osoba přijde o život vinou osoby, které má být pojistka proplacena.“
„To vím.“
„A proti kterým nebezpečím se chcete pojistit, pane Kin-Foe?“
„Proti všem.“
„Proti nebezpečím cestování po moři i po zemi a proti nebezpečím mimo hranice Nebeské říše?“
„Ano.“
„Proti nebezpečí soudních výroků?“
„Ano.“
„Proti nebezpečí souboje?“
„Ano.“
„Proti nebezpečí vojenské služby?“

„Ano.“
„Ale pak budou prémie značně vysoké!“
„Zaplatím, co bude třeba.“
„Dobrá.“
„Je však ještě jedno důležité nebezpečí, o němž jste nemluvil,“ řekl Kin-Fo.
„Které?“
„Sebevražda. Myslel jsem, že statut Stoletého věku opravňuje i pojištění proti sebevraždě.“
„Samozřejmě, pane Kin-Foe,“ odpověděl William J. Bidulph a zamnul si ruce. „I to je zdroj našich nádherných výdělků! Jistě chápete, že naši zákazníci jsou většinou lidé, kteří lpí na životě. A právě ti, kteří se z přehnané opatrnosti pojišťují proti sebevraždě, nikdy se sami nezabíjejí.“
„To je jedno,“ řekl Kin-Fo. „Já se z obchodních důvodů chci pojistit i proti tomuto nebezpečí.“
„Jak si přejete. Ale prémie pak budou skutečně vysoké.“
„Opakuji vám, že zaplatím, co bude třeba.“
„Ujednáno,“ řekl William J. Bidulph a pokračoval v zápisech poznámek „Řekněme tedy, že proti ohrožení mořem, cestováním, sebevraždou…“
„Jakou prémii budu platit za těchto podmínek?“ zeptal Se Kin-Fo.
„Drahý pane,“ odpověděl William J. Bidulph, „naše prémie jsou propočteny přísně matematicky, což slouží společnosti ke cti. Nejsou stanoveny podle, Duvillarsových tabulek, jak se to dělalo kdysi… Znáte Duvillarse?“
„Ne, Duvillarse neznám.“
„Byl to pozoruhodný statistik, ale už velmi dávno… Je už dlouho mrtev. V době, kdy sestavoval své tabulky, které dosud slouží k určování prémií evropských, velmi zaostalých pojišťoven, byl průměrný lidský věk mnohem nižší, než jaký je díky všeobecnému pokroku dnes. My určujeme prémie na mnohem vyšší průměrný věk a to je pro pojištěnce výhodnější, protože platí méně a žijí déle…“
„Jakou prémii budu platit?“ přerušil ho Kin-Fo, chtěl zarazit žvanivého zástupce, který využíval každé příležitosti k vychvalování Stoletého věku.
„Pane Kin-Foe,“ odpověděl William J. Bicdulph, „nebudete pokládat za opovážlivost otázku na váš věk?“
„Jedenatřicet let.“
„Nuže, v jedenatřiceti letech nejde o pojištění proti obyčejným nebezpečím. Každé společnosti byste tedy zaplatil třiaosmdesát procent. Ale Stoletému věku zaplatíte jen sedmdesát, což při kapitálu dvou set tisíc dolarů dělá ročně pět tisíc čtyři sta dolarů.“
„Za podmínek, které jsem určil?“ zeptal se Kin-Fo.
„Při pojištění proti všem nebezpečím včetně sebevraždy?“
„Především proti sebevraždě.“
„Pane Kin-Foe,“ řekl milým tónem William J. Bidulph po nahlédnutí do tabulek ve svém zápisníku, „nemůžeme vás pojistit za méně než za pětadvacet procent.“
„Což dělá?“
„Padesát tisíc dolarů.“
„A jak se prémie proplácí?“
„Buď najednou, nebo měsíčními splátkami, podle vůle pojištěnce.“
„Takže za první dva měsíce by to dělalo…?“
„Osm tisíc tři sta dvaatřicet dolarů. Zaplatíte-li je dnes, 30. dubna, drahý pane, máte zaplaceno do 30. června tohoto roku.“
„Pane Bidulphe,“ řekl Kin-Fo, „vaše podmínky se mi hodí. Tady je prémie za první dva měsíce.“
A položil na stůl tlustý svazek bankovek, který vyňal z kapsy.
„Dobrá… pane Kin-Foe… dobrá“ odpověděl William J. Bidulph. „Ale než pojistku podepíšete, musíte splnit ještě malou formalitu.“
„Jakou?“
„Musíte přijmout návštěvu lékaře pojišťovny.“
„A proč?“
„Musí zjistit, máte-li pevnou tělesnou konstituci, nemáte-li nějakou organickou chorobu; která by mohla váš život zkrátit, a dát nám záruku vašeho dlouhého života.“
„A k čemu to, když se dávám pojistit i proti souboji a proti sebevraždě?“ namítl Kin-Fo.
„Ach drahý pane,“ usmál se William J. Bidulph, „jestliže ve vás hlodá nějaká choroba, která by vás za několik měsíců zdolala, stálo by to pojišťovnu dvě stě tisíc dolarů!“
„Ale stejnou částku by vás stála i moje sebevražda.“ „Drahý pane,“ odpověděl uhlazený hlavní zástupce, když vzal do dlaní Kin-Foovu ruku a lehce ji poklepal, „měl jsem už čest říci vám, že mnoho našich zákazníků se pojišťuje proti sebevraždě, ale dosud se nikdo z nich nezabil. A nám není ostatně zakázáno trochu nad nimi bdít… Samozřejmě s největší ohleduplností.“
„Ach!“ vzdychl si Kin-Fo.
„Dodal bych ještě zcela osobní, poznámku, že ze všech pojištěnců Stoletého věku právě tihle lidé platí prémie nejdéle. A mezi námi - proč by se bohatý pan Kin-Fo zabíjel?“
„A proč by se bohatý pan Kin-Fo dával pojišťovat?“ „Nu, aby měl jako pojištěnec Stoletého věku jistotu dožít se vysokého stáří,“ odpověděl Villiam J. Bidulph.
Nemělo už cenu hovořit s hlavním zástupcem slavné společnosti dál. Byl si zcela jist tím, co říkal.

„A nyní," dodal, „nám laskavě řekněte, v čí prospěch se dáváte pojistit na dvě stě tisíc dolarů. Kdo bude uživatelem pojištěného kapitálu?"
„Uživatelé budou dva,"
„Rovným dílem?"
„Ne, nerovným. Jeden dostane padesát tisíc dolarů a druhý sto padesát tisíc."
„Napíšeme tedy padesát tisíc pro…"
„Wanga."
„Pro filosofa Wanga?"
„Ano, pro toho."
„A sto padesát tisíc pro…"
„Pro paní Le-U v Pekingu."
„V Pekingu," opakoval William J. Bidulph, když dokončoval zápis jmen obou oprávněných osob. Pak pokračoval:
„Jak je paní Le-U stará?"
„Jedenadvacet let," odpověděl Kin-Fo.
„Ach, tak mladá dáma velmi zestárne, než dostane svůj podíl na pojistné částce!"
„Proč, prosím?"
„Protože vy budete žít víc než sto let, drahý pane. A co se filosofa Wanga týče…?"
„Tomu je pětapadesát."
„Nu, ten milý pán si může být jist, že se ničeho z těch peněz ani nedotkne."
„I dotkne, pane Bidulphe!"
„Pane Kin-Foe," odpověděl William J, Bidulph, „kdybych se v pětapadesáti stal dědicem jedenatřicetiletého, který zemře až ve sto letech, nebyl bych tak pošetilý, abych s dědictvím počítal."
„Poroučím se vám," řekl Kin-Fo a zamířil ke dveřím pracovny.
„K vašim službám," odpověděl ctihodný William J. Bidulph a hluboce se před zákazníkem Stoletého věku uklonil.
Nazítří přišel ke Kin-Foovi úřední lékař pojišťovny.
„Železné tělo, ocelové svaly, plíce jako měchy varhan," uvedl ve své zprávě. Pojišťovně tedy nic nebránilo v uzavření pojistné smlouvy tak solidně zajištěné. Pojistka byla podepsána téhož dne jednak panem Kin-Foem ve prospěch mladé vdovy a filosofa Wanga, jednak představitelem pojišťovny panem Williamem J. Bidulphem.
Ani Le-U ani Wang se za normálních okolností neměli nikdy dovědět, co pro ně Kin-Fo udělal, dokud Stoletý věk nesplní svůj závazek a nevyplatí jim peníze, poslední projev šlechetnosti bývalého milionáře.

KAPITOLA VII.
KTERÁ BY BYLA VELMI SMUTNÁ, KDYBY NEPOJEDNÁVALA O NĚKTERÝCH ZVLÁŠTNÍCH ZVYCÍCH V NEBESKÉ ŘÍŠI

Přes všechny řeči a úvahy ctihodného Williama J. Bidulpha byla pokladna Stoletého věku velmi vážně ohrožena. Plán Kin-Foův nebyl rozhodně z těch, které se po dlouhých úvahách donekonečna oddalují. Wangův žák byl docela na mizině a rozhodl se zúčtovat se životem, který mu i při velkém bohatství přinášel jen smutek a nudu.
Dopis odevzdaný Sunem s týdenním zpožděním přišel ze San Franciska. Oznamoval zastavení výplat Ústřední kalifornskou bankou. A Kin-Foovo jmění bylo téměř celé vloženo právě do akcií této slavné banky, až dosud tak solidní. Teď už se o tom nedalo pochybovat. I když to byla zpráva tak nepravděpodobná, byla naneštěstí zcela pravdivá. Po několika dnech ji potvrdily všechny šanghajské noviny. Banka ohlásila úpadek, a Kin-Foa tím úplně ožebračila.
Co mu po ztrátě akcií této banky zbylo? Nic, nebo skoro nic. Dům v Šanghaji, který mohl sice prodat, ale získaný obnos by byl zcela nepatrný. Pak osm tisíc dolarů zaplacených jako prémie do pokladny Stoletého věku a několik akcií lodní společnosti Tien-tsin. Kin-Fo je ještě téhož dne prodal, čímž získal sotva tolik, aby mohl zařídit to nejpotřebnější. A to bylo vše.
Západozemec, Francouz nebo Angličan, by asi bral nový život filosoficky a snažil by se zajistit si existenci prací. Číňan však považoval za svou povinnost jednat zcela jinak. A proto Kin-Fo musil bez výčitek svědomí pokládat za jediné východisko sebevraždu, a to s lhostejnosti pro žluté plemeno tak typickou.
Číňané znají jen trpnou odvahu, ale tu mají v nejvyšší míře. Jejich pohrdání smrtí je skutečně mimořádné. Onemocní-li Číňan, čeká bez jakéhokoli projevu slabosti na smrt. Odsouzenec neprojevuje strach ani v katových rukou. Synové nebes si už od dětství zvykají myslet na odchod z tohoto světa bez lítosti. Veřejné popravy jsou v Číně velmi časté stejně jako strašná mučení, která tu tvoří součást trestního práva.
Není proto divu, že ve všech čínských rodinách je myšlenka na smrt předmětem častých rozhovorů. Projevuje se i při nejobyčejnějších životních akcích. Kult předků je běžný i u nejchudších lidí. Neexistuje bohatší domácnost, kde by nebylo vyhrazeno místo pro domácí svatyni. Žádná chatrč není tak bídná, aby se někde v koutě neuchovávaly relikvie předků, jejichž památka se slaví v druhém měsíci. Proto v každém obchodě s dětskými lůžky a svatebními poháry je i bohatý výběr rakví, které jsou běžným předmětem čínského obchodu.
Koupě rakve je skutečně trvalou starostí každého Syna nebes. Bytové zařízení by nebylo úplné, kdyby v domě chyběla rakev. Syn pokládá za svou povinnost dát ji otci ještě za jeho života. Je to považováno za dojímavý projev lásky. Rakev se stále zdobí, ošetřuje a častokrát i po uložení smrtelných ostatků je po dlouhá léta opatrována se zbožnou úctou a péčí. Úcta k mrtvým je součástí čínského náboženství a přispívá ke zpevňování rodinných svazků. Proto i Kin-Fo jako všichni Číňané se při své povaze klidně smířil s myšlenkou, že ukončí svůj život. Zajistil by tím osud dvou bytostí,

kterým patřila jeho náklonnost. Čeho taky měl litovat? Ničeho! Sebevražda v něm nevyvolávala žádné výčitky svědomí. To, co je v civilizovaných západních zemích zločinem, je v této podivné východoasijské civilizaci zcela zákonným činem.
Kin-Fo se tedy rozhodl a jeho plán nemohl už zvrátit žádný vliv, dokonce ani vliv filosofa Wanga.
Ten ovšem o úmyslech svého žáka neměl tušení. Ani Sun nic nevěděl. Všiml si jen toho, že Kin-Fo je od svého návratu mnohem smířlivější k sluhovým denním hloupostem.
Sun si rozhodně polepšil; lepšího pána by byl nenašel. Jeho cop se mu teď vesele natřásal na zádech a byl v úplném bezpečí.
Čínské přísloví praví:
„Chce-li být někdo na zemi šťasten, musí žít v Kantonu a zemřít v Liao-čeu."
V Kantonu lze skutečně najít všechny slasti, života a v Liao-čeu se vyrábějí nejlepší rakve.
Kin-Fo si samozřejmě objednal rakev v nejznámějším obchodním domě tak, aby jeho poslední lože došlo včas. Zároveň dal koupit bílého kohouta, který má, jak známo, schopnost převtělit se v létající duchy. A ti se mohou za letu zmocnit některého ze sedmi prvků, z nichž se skládá čínská duše.
Jak je vidět, žák filosofa Wanga byl mnohem lhostejnější k záležitostem života než k záležitostem smrti.
Když to vše zařídil. zbývalo mu jen stanovit postup vlastního pohřbu. Ještě téhož dne sestavil svou poslední vůli a napsal ji na arch krásného papíru, kterému se říká rýžový, ačkoli se při jeho výrobě rýže vůbec nepoužívá.
Mladé vdově odkázal Kin-Fo svůj šanghajský dům a Langovi portrét císaře tchaj-pchingů, na nějž se filosof neustále díval se zřejmým zalíbením - to vše bez újmy na pojistném, kapitálu ve Stoletém věku. Potom načrtl pevnou rukou průběh pohřbu a pořadí osob, které se měly obřadů zúčastnit.
V čele průvodu místo jeho zemřelých rodičů půjde několik jeho přátel, samozřejmě v bílých oděvech, protože bílá barva je v Nebeské říši barvou smutku. Ulicemi až k hrobce už dlouho připravené na šanghajském venkově, bude stát dvojí řada pohřebních sluhů s různými předměty s modrými deštníky, s halapartnami, se symboly spravedlnosti, s hedvábnými zástěnami, s podrobnými popisy celého obřadu. Všichni sluhové budou mít černé šaty s bílými pásy a na hlavě černé plstěné klobouky s červenými chocholy. Za první skupinou přátel půjde pohřební průvodce od hlavy až k patě v šarlatu a bude tlouci na gong. Za ním ponesou portrét zemřelého v bohatě zdobeném rámu. Další část průvodu bude tvořit skupina přátel, kteří budou musit občas padat ve mdlobách na přichystané podušky. A konečně půjde poslední skupina mladíků pod zlatými a modrými nebesy. Cestou budou rozhazovat papírky proražené uprostřed malým otvorem jako drobné mince, aby rozptylovali zlé duchy, „pokud by se chtěli k průvodu připojit.
Pak bude následovat katafalk, obrovská nosítka potažená fialovým hedvábím s vyšitými zlatými draky. Ponese je na ramenou padesát sluhů za dvojitou řadou bonzů. Kněží v šedých, červených a žlutých ornátech budou odříkávat modlitby, vystřídané občas bronzovým hlasem gongů, pískotem fléten a břesknými fanfárami dvoumetrových trubek. Průvod uzavřou smuteční, bíle potažené vozy, na něž padnou poslední peníze bohatého nebožtíka.
Na tomto programu nebylo celkem nic mimořádného. Pohřbů této třídy prochází ulicemi Kantonu, Šanghaje nebo Pekingu velmi mnoho. Synové nebes v tom vidí přirozený projev úcty k osobám, které už opustily tento svět.
Dne 20. října došla na Kin-Foovu šanghajskou adresu z Liao-čeu veliká bedna s pečlivě zabalenou rakví. Ani Wang, ani Sun, ani nikdo jiný ze služebnictva tím nebyl překvapen. Každý Číňan chce mít už za života lůžko, do něhož se uloží k věčnému spánku.
Tato rakev byla mistrné dílo továrny v Liao-čeu. Postavili ji v „síni předků", kde vyčištěna, navoskována a naleštěna měla čekat jistě velmi dlouho na den, kdy jí žák filosofa Wanga použije pro svou osobu… Ale tak tomu nemělo být.
Dny Kin-Foovy byly už sečteny…
Toho večera se totiž Kin-Fo s konečnou platností rozhodl odejít ze života.
Během dne dostal ještě dopis zoufalé Le-U.
Mladá vdova nabízela Kin-Foovi celý svůj nepatrný majetek. Peníze pro ni nic neznamenaly. Dovedla by se bez nich obejít. Má Kin-Foa ráda! Co by mu ještě scházelo? Není snad možné být šťastným i v situaci mnohem skromnější?
Tento dopis plný opravdové náklonnosti nemohl však Kin-Foovo rozhodnutí změnit.
„Mne může obohatit jen má smrt!" řekl si.
Zbývalo pouze rozhodnout, kde a jak tento poslední akt provést. Kin-Fo pociťoval ze zařizování této záležitosti dokonce určitou radost. Doufal totiž, Že dojetím z posledních chvil se mu třeba jen nakrátko rozbuší srdce vzrušením.
Na nádvoří yamenu stály čtyři hezké pavilóny, ozdobené s veškerou fantazií, tak význačnou pro čínské ornamentalisty. Byly pojmenovány případnými jmény: pavilón Štěstí, kam Kin-Fo nikdy nechodil, pavilón Bohatství, na který se díval s největším pohrdáním, pavilón Radosti, jehož dveře mu byly už dlouho zavřeny, a pavilón Dlouhého života, který teď pozbyl svého významu.
Pro tento pavilón se Kin-Fo pudově rozhodl. Chtěl se tam s přicházející nocí uzavřít. Tam ho ráno najdou mrtvého a konečně šťastného…
To tedy vyřešil. Ale teď jak zemřít? Rozříznout si břicho jako Japonci, uškrtit se hedvábnou šálou jako mandarínové, prořízнout si žíly v navoněné lázni jako nějaký epikurejec ve starém Římě? Ne! Ve všech těchto způsobech bylo něco krutého a pro jeho přátele i sluhy trapného. K přechodu na onen svět mu mělo posloužit několik zrnek opia smíšeného s nějakým jemným jedem. Tak odejde ze světa nepozorovaně, přenese se do některého ze snů, které mění přechodný spánek ve spánek věčný.
Slunce se počalo sklánět k obzoru. Kin-Foovi zbývalo už jen několik hodin života. Chtěl se poslední procházkou rozloučit se šanghajským venkovem a s břehy Harang-pu, kde se tak často rozptyloval, když se příliš nudil. Po celý den se nesetkal s Wangem a i teď odešel z yamenu zcela sám, aby se tam vrátil už jen jednou - naposled…
Anglickou koncesi, můstek přes potok a koncesi francouzskou prošel lhostejným krokem. Ani v posledních hodinách

života nepocítil potřebu zrychlit chůzi. Po nábřeží podél čínského přístavu obešel šanghajské hradby, až k římskokatolické katedrále, jejíž kopule činí nad jižním předměstím. Pak se stočil doprava a stoupal klidně cestou k pagodě Lung-hao.
Octl se v rozlehlé a pusté pláni, táhnoucí se až k temným pahorkům vroubícím údolí Min. Byla to nesmírná bažina, z níž zemědělci vytvořili rýžová pole. Tu a tam zahlédl síť kanálů, naplňovaných za přílivu vodou, několik ubohých vesnic s rákosovými chatrčemi polepenými žlutavým bahnem, dvě nebo tři obilná pole na vyvýšených, před vodou chráněných místech. Podle úzkých stezek pobíhalo množství psů, bílých kůzlat, kachen a hus. Jakmile je nějaký chodec vyrušil ze skotačení, rozběhli se a rozlétli pryč.
Tento pilně obdělávaný kraj nemohl domorodce ničím: udivit, ale jistě by přilákal pozornost cizince a vzbudil v něm patrně odpor. Všude totiž stály po celých stovkách rakve, hory rakví, pyramidy pohřebních nosítek, nakupených jako trámy na staveništi. Okolí čínských měst je vlastně jeden rozlehlý hřbitov. Mrtví tam přeplňují zem, stejně jako živí. Je zvykem nepochovávat rakve tak dlouho, dokud na trůně Syna nebes sedí jedna dynastie. Ale ty dynastie přetrvávají celá staletí. Ať to je pravda, nebo není, je jisté, že mrtvoly tu čekají na pohřbení celé věky, v rakvích na nosítkách pestře pomalovaných i prostých, nových a vyzdobených i rozpadlých už v prach.
Kin-Fo se nad tím vůbec nepozastavoval. Kráčel vpřed a nedíval se kolem sebe. Jeho pozornost nepřilákali ani dva evropsky odění muži, kteří ho sledovali už od jeho odchodu z yamenu. Neviděl je, ač se oba snažili neztratit ho ani chvíli z dohledu. Drželi se stále v určité vzdálenosti; kráčeli za Kin-Foem, když šel, a zastavovali se, když se zastavil. Občas spolu vyměnili několik slov. Byli tu zřejmě jen proto, aby Kin-Foa sledovali.
Nebylo jim ještě třicet let, byli středních postav, pružní a statní. Vypadali jako lovečtí psi jiskrných očí a rychlých nohou.
Kin-Fo se prošel asi míli krajinou a vracel se stejnou cestou k břehům Harang-pu.
Oba slídiči se okamžitě obrátili.
Kin-Fo cestou zpět potkal dva nebo tři žebráky nejubožejšího vzhledu a dal jim almužnu.
O kus dál mu zkřížilo cestu několik křesťanských číňanek, vychovaných ke svému milosrdnému zaměstnání sestrami francouzské charity. Kráčely s nůšemi na zádech a odnášely do sirotčince ubohé opuštěné děti. Říká se jim právem „dětské hadrářky“. A jsou snad ty nešťastné děti něco jiného než hadry pohozené někde pod mezí?
Kin-Fo milosrdné sestry bohatě obdaroval.
Oba cizinci byli tímto jeho činem zřejmě překvapeni. S nadešlým večerem se vrátil Kin-Fo k šanghajským hradbám a pokračoval v cestě po nábřeží.
Plující město dosud nespalo. Ze všech stran zněl křik a zpěv.
Kin-Fo naslouchal. Byl by rád věděl, co budou znamenat poslední slova, která ještě uslyší.
Mladá veslařka, poháněj ící svůj sampan temnými vodami Harang-pu, zpívala:

Má čerstvě natřená bárka
je ozdobena tisícem a deseti květy.
A já čekám s opojenou duší.
Musí se zítra vrátit!
Bdi nad ním, dobrý bože! Ať ho tvá ruka
při návratu chrání!
Učili, aby se jeho dlouhá cesta
zkrátila!

Musí se zítra vrátit! A kde budu zítra já? pomyslil si Kin-Fo a potřásl hlavou.
Mladá veslařka pokračovala:

Odešel daleko od nás.
Myslím, že až do mandžuské země,
až k čínské zdi!
Ach, kolikrát se mi zachvělo srdce,
když se zdvihl vítr,
a rozzuřil se
a on odcházel čelit bouři!

Kin-Fo stále naslouchal. A veslařka dokončila svou píseň:

Potřebuješ snad hledat štěstí?
Chceš zemřít daleko ode mne?
Už plyne třetí měsíc.
Přijď! Kněz nás čeká,
aby spojil dva fénixy
(Dva fénixové jsou v Číně symbolem manželství. - Pozn. Aut.)
naše symboly!
Přijď! Vrať se! Tolik tě miluji!
A ty miluješ mne!

„Ano! Snad!“ šeptal si Kin-Fo. „Bohatství není všechno na tomto světě! Ale život za to nestojí, aby se člověk o něco snažil.“
Po půlhodině se Kin-Fo vrátil do svého domu. Oba cizinci, kteří ho až dosud sledovali, se musili zastavit.
Kin-Fo zamířil klidně k pavilónu Dlouhého života, otevřel dveře, zavřel je za sebou a octl se sám v malém salónku, slabě osvětleném světlem lampy s matným sklem.
Na stolku z jediného kusu nefritu ležela skříňka s několika zrnky opia smíšeného se smrtelným jedem. Bohatý unuděnec to měl „pro každý případ“ stále po ruce.
Kin-Fo vzal dvě zrnka, vložil je do dýmky z červené hlíny, jaké používají běžně kuřáci opia, a připravil ji k zapálení.
„Co to?“ podivil se. „Ani nejmenší vzrušení ve chvíli, kdy mám usnout a nikdy se už neprobudit?“
Na okamžik zaváhal.
„Ne!“ zvolal a odhodil dýmku, která se na podlaze zlomila.
„Chci zažít nejvyšší vzrušení, třeba jen vzrušeni z očekávání něčeho! Chci je! A budu je mít!“
A Kin-Fo opustil pavilón rychlejším krokem než obvykle a zamířil k Wangovu pokoji.

KAPITOLA VIII.
V NÍŽ KIN-FO PODÁVÁ WANGOVI VÁŽNÝ NÁVRH A WANG HO NEMÉNĚ VÁŽNĚ PŘIJÍMÁ

Filosof ještě nespal. Ležel na divanu a četl poslední výtisk Pekingského deníku. Když se při čtení zamračil, jistě četl v novinách nějakou poklonu na adresu vládnoucí dynastie Tsing.
Kin-Fo otevřel dveře, vstoupil do místnosti, vrhl se do křesla a bez úvodu spustil:
„Wangu, přišel jsem tě požádat o službu.“
„O deset tisíc služeb!“ odpověděl filosof a odhodil vládní časopis. „Mluv, synu, mluv bez obav. Ať jde o cokoli, pomohu ti.“
„Služba, o kterou tě žádám,“ pokračoval Kin-Fo, „je z onoho druhu služeb, jaké může přítel prokázat jen jednou. Po ní ti, Wangu, odpustím zbývajících devět tisíc devět set devadesát devět a dodávám, že nebudeš ani moci čekat na poděkování.“
„Ani nejobratnější vykládač nevysvětlitelných věcí by ti nerozuměl. O co ti jde?“
„Wangu,“ řekl Kin-Fo, „jsem zničen.“
„Ale, ale…,“ řekl filosof tónem člověka, který se dovídá spíš dobrou zprávu než zlou.
„Dopis, který jsem tu našel po návratu z Kantonu,“ pokračoval Kin-Fo, „oznámil mi úpadek Ústřední kalifornské banky. Kromě tohoto domu a tisíce dolarů, z nichž mohu žít měsíc nebo dva, nemám už nic.“
Wang pohlédl pozorně na svého žáka a zeptal se: „Nemluvím už tedy s bohatým Kin-Foem?“
„Mluvíš s chudým Kin-Foem, který se však chudoby nijak neděsí.“
„Dobře řečeno, synu,“ řekl filosof a vstal. „Neztrácel jsem tedy čas a námahu, když jsem tě učil moudrosti. Až dosud jsi jen živořil bez touhy, bez vášně, bez zápasů. Teprve teď budeš žít! Budoucnost se změnila. Ale co na tom? Konfucius a po něm i Talmud říkají, že nás potkává vždy méně neštěstí, než kolika se bojíme. Budeme si vydělávat - na svou každodenní rýži. Nu-šun nás učí: »Život člověka střídavě vynáší a sráží. Kolo štěstěny se neustále otáčí a jarní vítr je proměnlivý.« Ať jsi bohatý, nebo chudý, snaž se splnit svůj úkol. Pojďme!“
Wang jako praktický filosof byl skutečně připraven k odchodu z tohoto přepychového domu.
Kin-Fo ho zadržel.
„Řekl jsem, že chudoba mě neděsí,“ pokračoval. „Ale jen proto, že jsem se rozhodl nesnášet ji.“
„Ach, ty chceš…,“ řekl Wang.
„Zemřít!“
„Zemřít!“ opakoval klidně filosof. „Člověk, který se rozhodne skoncovat se životem, nikomu o tom neříká.“
„Už bych to byl udělal,“ pokračoval Kin-Fo stejně klidně jako filosof, „kdybych si byl neumínil, že mi smrt musí přinést první a poslední vzrušení. Ale když jsem vykouřil několik zrnek opia, o němž přece víš, srdce mi bušilo tak slabě, že jsem je zahodil a přišel k tobě.“
„Chceš snad, příteli, abychom kouřili společně?“ zeptal se Wang s úsměvem.
„Ne,“ řekl Kin-Fo.
„Potřebuji, abys žil.“
„Proč?“
„Abys mě mohl vlastní rukou zabít.“
Při tomto nečekaném návrhu se Wang ani nezachvěl. Ale Kin-Fo, který se mu díval přímo do očí, spatřil v nich rychlý záblesk. Že by se v něm probudil bývalý tchaj-pching? Že by ani trochu nezaváhal nad úkolem, kterým ho pověřuje jeho žák? Uplynulých osmnáct let nestačilo snad utlumit krvavé pudy jeho mládí? Že by vůbec neodporoval synovi člověka, který ho zachránil? Bez mrknutí by se uvolil zbavit ho života? To že by filosof Wang udělal? Záblesk v jeho očích však ihned pohasl. Wang se zatvářil jako dobrý, snad jen příliš vážný člověk.
Sedl si zase a zeptal se:
„O takovou službu mě žádáš?“
„Ano,“ pokračoval Kin-Fo.
„A tato služba tě zprostí všech závazků, které by sis mohl uložit vůči Čung-Heuovi a jeho synu.“
„A co bych měl udělat?“ zeptal se prostě filosof.
„Víš přece, Wangu, že 25. června, v pětadvacátý den šestého měsíce, dovršim svůj jedena třicátý rok. A do toho dne

skončím svůj život! Musím zemřít tvou rukou, zabit zepředu nebo zezadu, ve dne nebo v noci, vůbec na tom nezáleží jak, vestoje nebo vleže, ve spánku nebo za bdění, železem nebo jedem. Potřebuji, abych v každé z těch osmdesáti tisíc minut, z nichž se bude skládat můj život v oněch pětapadesáti dnech, na to myslel, doufal a obával se, že můj život náhle skončí. Musím mít před sebou těch osmdesát tisíc vzrušení, abych ve chvíli, kdy sedm prvků mé duše se ode mne oddělí, mohl zvolat: »Konečně jsem žil!«"
Kin-Fo hovořil proti svému zvyku s jistým vzrušením. Stojí za povšimnutí, že krajní hranici svého života určil na šestý den před splatností nové prémie. Jednal velmi rozumně, protože zmeškáním této lhůty by zrušil nárok na vyplacení pojistky.
Filosof mu vážně naslouchal. Občas jen vrhl letmý pohled na portrét císaře tchaj-pchingů, který zdobil jeho pokoj a který měl zdědit - což ještě nevěděl.
„Necouvneš před tímto závazkem? zeptal se ho Kin-Fo.
Wang gestem naznačil, že o to tady nejde. S tím se přece už mnohokrát setkal, když se vzbouřil pod korouhví tchaj-pchingů! Dodal však, chtěje před závazným slibem vyčerpat všechny námitky:
„Ty se tedy vzdáváš naděje na dlouhý život, který ti nejvyšší pán přisoudil?"
„Vzdávám."
„Bez lítosti?"
„Bez lítosti!" odpověděl Kin-Fo. „Dočkat se stáří? Podobat se kusu dřeva, které už nelze opracovat? Jako bohatý jsem po tom netoužil. Jako chudý toužím po tom ještě méně."
„A co mladá vdova z Pekingu?" řekl Wang. „Zapomněl jsi na přísloví: Květ ke květu, vrba k vrbě… Spojení dvou srdcí znamená sto let jara."
„Proti třem stům let podzimu, léta a zimy!" odpověděl Kin-Fo s pokrčením ramen. „Ne! Ubohá Le-U by žila se mnou v bídě! Má smrt jí naopak zajistí majetek."
„Už jsi to zařídil?"
„Ano. A tobě taky Wangu. Dostaneš za mou hlavu padesát tisíc dolarů."
„Ach," řekl prostě filosof. „Ty máš odpověď na vše."
„Na vše, dokonce i na námitku, kterou jsi dosud nevyslovil."
„Na jakou?"
„Že ti hrozí nebezpečí. Po mé smrti můžeš být stíhán jako vrah."
„Ach," řekl Wang, „jen hlupáci a zbabělci se dají chytit. Ostatně v čem by byla zásluha mé poslední služby, kdybych nic neriskoval?"
„Ne, Wangu. Raději tě před tím nebezpečím zajistím."
Po těchto slovech přistoupil Kin-Fo ke stolu, vzal list papíru a výrazným písmem napsal tuto větu:
„Vzal jsem si život dobrovolně z nechuti a z únavy Kin-Fo"
A dal papír Wangovi.
Filosof si to přečetl napřed tiše a pak znovu nahlas. Poté papír pečlivě složil a vsunul jej do zápisníku, který nosil stále u sebe. V očích mu znovu zaplálo.
„To všechno myslíš docela vážně?" zeptal se s přímým pohledem na svého žáka.
„Velmi vážně."
„Nuže, já to myslím stejně vážně."
„Mám tvé slovo?"
„Máš je."
„Budu tedy žít nanejvýš do 25. června?"
„Nevím, zda budeš žít v tom smyslu, jak si to představuješ," odpověděl vážně filosof, „ale rozhodně zemřeš."
„Děkuji ti, Wangu. Sbohem!"
„Sbohem, Kin-Foe,"
A Kin-Fo opustil klidně filosofův pokoj.

KAPITOLA IX.
JEJÍŽ ZÁVĚR PŘES SVOU PODIVNOST ČTENÁŘE ASI NEPŘEKVAPÍ

„Tak co, Craigu a Fryi?" ptal se druhého dne ráno ctihodný William J. Bidulph dvou agentů, které pověřil zvláštním úkolem hlídat nového zákazníka Stoletého věku.
„Nu, sledovali jsme ho během celé dlouhé procházky po Šanghajském okolí," odpověděl Craig.
„Ale nevypadal vůbec jako člověk, který pomýšlí na sebevraždu," dodal Fry.
„Když se setmělo, doprovodili jsme ho až k jeho dveřím…"
„… kterými jsme bohužel projít už nemohli."
„A dnes ráno?" zeptal se Willam J. Bidulph. „Dověděli jsme se, že je zdráv…"
„… jako rybička," dodal Fry.
Agenti Craig a Fry byli čistokrevní Američané ve službách Stoletého věku. Báječně se doplňovali. Ztotožňovali se dokonce tak dokonale, že jeden dokončoval věty druhého a naopak. Měli stejné mozky, stejné myšlenky, stejná srdce, stejné žaludky, stejný způsob jednání.
„Do domu jste se tedy dosud nedostali?" ptal se William J. Bidulph.
„Ještě…," řekl Craig.
„… ne," dodal Fry.

„Nebude to snadné," mínil hlavní zástupce. „Ale bude to nutné. Jde o to, aby Stoletý věk získal vysoké prémie a nadto neztratil dvě stě tisíc dolarů. Musíme ho teď dva měsíce hlídat. A možná že i déle, obnoví-li náš zákazník svou pojistku."
„Má sluhu…," řekl Craig.
„… kterého bychom mohli získat.. .," dodal Fry.
„… abychom se dověděli, co se děje…," pokračoval Craig.
„… v jeho šanghajském domě," dokončil Fry. „Dobrá!" řekl William J. Bidulph. „Získejte sluhu. Podplaťte ho! Jistě je citlivý na zvuk stříbra. Taelů budete mít dost. I kdybyste měli vyčerpat tři tisíce zdvořilostních formulí čínské etikety, vyčerpejte je! Nebudete své námahy litovat."
„To taky…," řekl Craig.
„… uděláme," dokončil Fry.
Z těchto důvodů se tedy Craig a Fry snažili navázat spojení se Sunem. A Sun nebyl z těch, kdo by odolali svůdnému půvabu taelů a zdvořilé nabídce několika sklenek amerického likéru.
Craig a Fry se tak od Suna dověděli, co potřebovali vědět. A pak z toho vyvodili tyto závěry:
Změnil Kin-Fo nějak způsob svého života?
Vůbec ne. Jenom méně trestal svého věrného sluhu.
Nůžky teď naštěstí pro sluhův cop zahálely a rákoska mu tančila po zádech mnohem řidčeji. - Měl Kin-Fo doma nějakou smrticí zbraň?
Vůbec nic, protože nepatřil mezi milovníky podobných nástrojů.
Co mívá k jídlu?
Několik prostých pokrmů, ničím nepřipomínajících kuchyňskou fantazii Čiňanů.
V kolik hodin vstává?
Za pátého bdění, když jitřenka po kohoutově zavolání osvětluje obzor.
Chodí spát brzy?
Při druhém bdění, jak to dělal vždy, pokud Sun ví. Není nějak smutný, znuděný, zamyšlený, unavený životem?
Kin-Fo rozhodně není veselý člověk. Vůbec ne! Přesto se v posledních dnech začal víc zajímat o věci tohoto světa.
Ano! Podle Suna je teď méně lhostejný, jako by na něco čekal…, ale na co? To Sun nemůže říci.
Má jeho pán nějaké jedovaté látky, kterých by mohl použít?
Teď už žádné nemá, protože právě dnes ráno nařídil hodit do řeky Harang-pu asi tucet malých kuliček, které prý měly být jedovaté!
V tom všem nebylo tedy nic, co by mohlo hlavního zástupce Stoletého věku nějak poplašit. Naopak! Bohatý Kin-Fo, o jehož situaci neměl nikdo - kromě Wanga - ani ponětí, netěšil se nikdy tolik ze života jako teď.
Buď jak buď, Craig a Fry musili pokračovat v získávání zprávo každém kroku svého zákazníka a musili ho sledovat na jeho procházkách, protože bylo možné, že si nebude chtít vzít život ve vlastním domě.
I Sun pokračoval ve vypovídání, a to s ochotou ještě větší, protože na rozhovorech s těmi příjemnými lidmi vydělával.
Bylo by snad nadnesené, kdybychom tvrdili, že hrdina našeho příběhu lpěl na životě mnohem víc od chvíle, kdy se rozhodl jej opustit. Ale první dny mu skutečně podle jeho očekávání přinesly jisté vzrušení. Pověsil si přímo nad hlavu Damoklův meč, který na něho měl jednoho dne spadnout. Bude to dnes, nebo zítra, ráno, nebo večer? To právě nevěděl a z toho se mu teď často rozbušilo srdce, což bylo pro něho něco nového.
Od posledního rozhovoru se Wang a Kin-Fo vídali jen málo. Filosof buď vycházel častěji z domu, nebo zůstával uzavřen ve svém pokoji. Kin-Fo ho nijak nevyhledával, to nebylo jeho úkolem - a ani nevěděl, jak tráví Wang svůj čas. Možná že přípravou nějaké léčky. Bývalý tchaj-pching musel přece znát spoustu způsobů, jak někoho vyřídit.
Přesto se však učitel a žák téměř denně vídali u stolu. Je samozřejmé, že nikdy při tom nepadla žádná narážka na jejich dohodu. Hovořili o nejrůznějších věcech, ale celkem málo, Wang byl vážnější než jindy a častokrát odvracel pohled ve snaze zamaskovat své znepokojení. Jeho bývalá dobrá povaha a sdílnost se proměnily ve smutek a v mlčenlivost.
Kdysi býval velký jedlík jako všichni filosofové s dobrým žaludkem, ale teď ho dobrá jídla už nelákala a po víně z Čao-šiň upadal ve snění.
Kin-Fo ho k ničemu nenutil. Všechna jídla ochutná val první a pokládal za svou povinnost nedávat nic odnášet, pokud si aspoň trochu nevzal. Tak se stalo, že Kin-Fo jedl víc než obvykle, že jeho patro vnímalo určité chuťové pocity, že jedl s velkou chutí a pozoruhodně trávil. Jed rozhodně nebude smrtící zbraní, vybranou bývalým vrahem ve službách rebelů, ale oběť nesměla nic zanedbat.
Wang mohl ostatně splnit svůj úkol velmi lehko. Dveře do Kin-Foovy ložnice byly stále otevřeny. Filosof tam mohl vstoupit ve dne i v noci a zabít svého žáka ve bdění i ve spánku. Kin-Fo si přál jen jediné: aby Wangova ruka byla rychlá a zasáhla ho přímo do srdce.
Kin-Fo však marně čekal na vzrušení. Dokonce už po prvních několika nocích si tak zvykl na možnost osudového zásahu, že spal spánkem spravedlivých a probouzel se každého jitra svěží a čilý. Tak to už nemohlo jít dál!
Tu mu napadlo, že se Wangovi patrně příčí zabít ho v domě, kde byl tak pohostinně přijat. Rozhodl se proto úkol mu ještě víc ulehčit: Začal chodit často ven, vyhledával osamělá místa a zdržoval se až do čtvrtého bdění v nejhorších šanghajských čtvrtích, v opravdových mordýrnách, kde denně dochází k nejbezohlednějším vraždám. Bloudil temnými uličkami, srážel se s opilci všech národností, stále sám i v pozdních hodinách, když prodavač placek vykřikoval své: „Mantouf Mantou!" a vyzváněl zvoncem, aby na sebe upozornil opozdilé kuřáky opia. Domů se vracel až s prvním denním světlem zdravý a živý, stále živý, aniž zahlédl oba nerozlučné muže, Craiga a Frye. kteří ho tvrdošíjně sledovali, připraveni jít mu na pomoc.
Půjde-li to tak dál, Kin-Fo si nakonec zvykne na nový způsob života a brzy se ho zas zmocní jeho stará nuda.

Kolik hodin tak uplynulo, kdy si vůbec neuvědomoval, že je odsouzen k smrti!
A přece jednoho dne, 12. května, mu náhoda přinesla jisté vzrušení. Když vstoupil tiše do filosofova pokoje, spatřil Wanga, jak zkouší prstem špičku úzké dýky a namáčí ji do velmi podezřele vypadající láhve ze zeleného skla.
Příprava na dnešek! pomyslil si Kin-Fo.
A tiše se vzdálil, aniž ho Wang viděl a slyšel.
Po celý den nevyšel ze svého pokoje. Filosof se však neobjevil.
Kin-Fo ulehl. Ale nazítří se probudil živ, jak jen může být živ zdravý a silný člověk.
Tolik vzrušení pro nic! Wang měl ovšem ještě dva měsíce času.
„Je to opravdu louda!“ řekl si Kin-Fo. „Dal jsem mu zbytečně dlouhou lhůtu.“
A pomyslil si, že bývalý tchaj-pching v šanghajských radostech trochu zpohodlněl.
Ale Wang od toho dne byl zřejmě ustaraný a rozčilený. Přecházel po domě, jako by nemohl vydržet na jednom místě.
Kin-Fo si dokonce všiml, že filosof často vstupoval do pokoje předků, kde byla uložena skvostná rakev z Liao-čeu.
Velmi ho taky zaujala Sunova zpráva, že Wang nařídil rakev vyčistit a vyleštit, zkrátka udržovat ji v dokonalém stavu.
„Ach, jak krásně se v ní bude pánovi ležet!“ dodal věrný sluha. „Divím se, že nemá chuť si to vyzkoušet.“ Tato úvaha vynesla sluhovi přátelské gesto.
Tak uplynul 13., 14. a 15. květen.
Nic nového.
Chtěl snad Wang vyčerpat celou smluvenou a splnit svůj závazek jako obchodník až v době splatnosti? Ale tak by znemožnil jakékoli překvapení, i vzrušení!
Teprve ráno 15. května, v době mao-če, tj. v šest hodin, vstoupila do Kin-Foova vědomí významná událost.
Kin-Fo strávil špatnou noc. Po probuzení byl ještě dlouho pod vlivem zlého snu. Vládce čínského pekla kníže Ien mu v něm nařídil, aby se před ním objevil teprve tehdy, až se nad obzor Nebeské říše vyhoupne tisící dvoustá luna. Má tedy žít ještě jedno století! Celé století!
Kin-Fo byl velmi mrzutý. Zdálo se mu, že se proti němu všechno spiklo.
Proto tak nevrle přivítal Suna, když mu jako obvykle přišel pomoci při ranní toaletě.
„Jdi k čertu!“ vykřikl. „Kéž je ti odměnou deset tisíc kopanců, ty zvíře!“
„Ach pane…“
„Říkám ti, abys zmizel!“
„A to tedy ne!“ odpověděl Sun. „Aspoň ne dříve, dokud vám neřeknu…“
„Co!“
„Že pan Wang…“
„Wang? Co udělal Wang?“ zeptal se živě Kin-Fo a popadl Suna za cop.
„Co udělal?“
„Pane,“ odpověděl Sun, svíjeje se jako červ, „dal nám příkaz přenést pánovu rakev do pavilónu Dlouhého života a…“
„To že udělal?“ zvolal Kin-Fo s rozjasněnou tváří. „Běž, Sune, běž, příteli! Tady máš deset taelů a ať je Wangův příkaz okamžitě proveden!“
Nato ohromený Sun odešel a cestou si šeptal:
„Můj pán rozhodně zešílel, ale jeho šílenství je aspoň štědré!“
Tentokrát už nemohl být Kin-Fo na pochybách. Tchaj-pching ho chtěl zřejmě zabít v pavilónu Dlouhého života, kde se rozhodl zemřít i Kin-Fo. Jako by si tam s ním dával schůzku. Nesmí ji rozhodně zmeškat. Katastrofa už byla nevyhnutelná.
Jak se zdál tento den Kin-Foovi dlouhý! Voda ve vodních hodinách netekla normální rychlostí. Ručičky na nefritovém číselníku se přímo loudaly.
Konečně slunce zapadlo a do yamenu se pozvolna plížila noc.
Kin-Fo odešel do pavilónu, z něhož Už neměl vyjít živý. Lehl si na měkký divan, jako stvořený pro dlouhý odpočinek, a čekal.
Myslí mu probíhaly vzpomínky na dosavadní zbytečný život, na nudu, kterou ani všechno jeho bohatství nemohlo zaplašit a která současnou chudobou ještě vzrostla.
Jen jediné světlo ozařovalo jeho život, který v době blahobytu byl jinak zcela bez půvabu. Byla to Kin-Foova náklonnost k mladé vdově. Tento cit ovládl jeho srdce i ve chvíli, kdy měl doznít jeho poslední tlukot. Mohl snad ubohou Le-U zavléci do bídy? Nikdy!
Při čtvrtém bdění, které předchází jitřence a kdy jako by se všechen život zastavil, byl Kin-Fo už velmi vzrušen. Úzkostně naslouchal. Jeho pohled bloudil tmou. Snažil se zachytit nejslabší šelest. Několikrát se mu zdálo, že dveře pod tlakem opatrné ruky zaskřípaly. Wang jistě doufal, že ho zastihne a zabije ve spánku!
A tu se v něm začala ozývat reakce. Toužil po strašné tchaj-pchingově návštěvě, ale zároveň se jí bál.
Při pátém bdění osvětlila jitřenka nebe až k zenitu. Den zvolna začínal. Náhle se dveře salónu otevřely.
Kin-Fo se vztyčil. V této vteřině prožil víc vzrušení než v celém dosavadním životě…!
Před ním stál Sun s dopisem v ruce.
„Velmi spěšné!“ řekl prostě sluha.
Kin-Foa se zmocnilo jakési tušení. Uchopil dopis se známkou ze San Franciska, roztrhl obálku, rychle přečetl zprávu, vyřítil se z pavilónu a volal:
„Wangu! Wangu!“
Ve vteřině stál před filosofovým pokojem a otevřel prudce dveře.
Ale Wang tam nebyl. Wang vůbec v domě nespal. Když se na Kin-Foův pokřik seběhl celý yamen, bylo jasné, že

Wang beze stopy zmizel.

KAPITOLA X.
V NÍŽ CRAIG A FRY JSOU OFICIALNĚ PŘEDSTAVENI NOVÉMU ZAKAZNÍKU STOLETÉHO VĚKU

„Ano, pane Bidulphe, jde o prostý burzovní trik po americkém způsobu," řekl Kin-Fo hlavnímu zástupci pojišťovací společnosti.
Ctihodný William J. Bidulph se znalecky usmál.
„Ale bylo to sehráno dokonale, protože každý na to naletěl," řekl.
„I můj zástupce!" odpověděl Kin-Fo. „Šlo o falešné zastavení výplat, o falešný úpadek, o falešnou zprávu! Za týden už vypláceli za otevřenými přepážkami. Obchod se podařil. Akcie klesly o osmdesát procent a při nejnižším kursu je Ústřední banka vykoupila. A když se ředitele ptali, kolik ten úpadek vynesl, řekl s roztomilým úsměvem: »Sto pětasedmdesát procent!« To vše mi oznámil můj zástupce v dopise, který jsem dostal dnes ráno ve chvíli, kdy přesvědčen o svém úplném zničení…"
„… chtěl jste se sprovodit ze světa!" zvolal William J. Bidulph.
„Ne," odpověděl Kin-Fo, „ve chvíli, kdy jsem měl být zavražděn."
„Zavražděn?"
„Na mé písemné svolení. Šlo o smluvenou a slíbenou vraždu, která by vás byla stála…"
„… dvě stě tisíc dolarů," odpověděl William J. Bidulph, „protože jste byl pojištěn na všechny druhy smrti. Ach, velmi bychom vás byli litovali, drahý pane!"
„Vzhledem k výši pojistky?"
„A k našim zájmům."
William J. Bidulph vzal svého zákazníka za ruku a srdečně, po americku mu ji stiskl.
„Já však nechápu…," pokračoval.
„Však to pochopíte," odpověděl Kin-Fo.
A vyložil mu povahu závazku, který přijal muž mající jeho plnou důvěru. Citoval mu slova potvrzení, jež měl onen muž v kapse a jež ho chránilo před každým stíháním a zajišťovalo mu naprostou bezpečnost. Věc je však velmi vážná tím, že slíbená vražda bude provedena a dané slovo splněno. O tom nelze pochybovat.
„Ten muž je váš přítel?" zeptal se hlavní zástupce. „Ano, přítel," odpověděl Kin-Fo.
„Tedy vražda z přátelství?"
„Z přátelství… a kdo ví, ne-li i z vypočítavosti. Zajistil jsem mu totiž za svou hlavu padesát tisíc dolarů."
„Padesát tisíc dolaru!" zvolal William J. Bidulph. „Je to tedy pan Wang!"
„On sám."
„Filosof! Ten by přece nikdy nesouhlasil…"
Kin-Fo mu na to snad měl říci:
„Tento filosof je bývalý tchaj-pching. Během poloviny svého života spáchal víc vražd, než kolik by jich bylo třeba ke zruinování Stoletého věku, kdyby jeho oběti byly bývaly vašimi zákazníky. Teď však Už osmnáct let musil svým strašným pudům přitahovat uzdu. A náhle se mu. naskytla příležitost. Myslí, že jsem na mizině, rozhodnut zemřít, a ví taky, že mou smrtí získá slušné jmění. Nebude tedy váhat…"
Ale Kin-Fo nic takového neřekl. Znamenalo by to Wanga prozradit a William J. Bidulph by jistě neváhal udat bývalého tchaj-pchinga guvernérovi provincie. To by snad Kin-Foa zachránilo, ovšem zároveň by tím filosofa ztratil.
„Nu, tady je velmi jednoduchá cesta," řekl zástupce pojišťovací společnosti.
„Jaká?"
„Upozornit pana Wanga, že ujednání už neplatí, a kompromitující potvrzení mu odebrat…"
„To se lehčeji řekne, než udělá," namítl Kin-Fo. „Wang totiž včera zmizel a nikdo neví, kam odešel."
„Hm!" zabručel hlavní zástupce, který tímto zvukem chtěl naznačit svou bezradnost.
Podíval se na svého zákazníka.
„A teď už nemáte, drahý pane, chuť zemřít?" tázal se ho.
„Opravdu ne," odpověděl Kin-Fo. „Tím trikem Ústřední kalifornské banky se mé jmění téměř zdvojnásobilo a já se chci oženit. Neudělám to však dříve, dokud nenajdu Wanga nebo dokud nevyprší ujednaná lhůta."
„A kdy vyprší?"
„Dne 25. června tohoto roku. Do té doby hrozí Stoletému věku velké nebezpečí. Proto musí vaše společnost učinit potřebná opatření."
„A najít toho filosofa," odpověděl William J. Bidulph. Hlavní zástupce se chvíli s rukama za zády procházel a pak řekl:
„Ne, my ho najdeme, toho vašeho přítele Wanga, i kdyby se skrýval v útrobách země. A do té doby vás budeme chránit před každým vražedným pokusem, jako jsme vás chránili před každým pokusem sebevražedným!" „Co tím myslíte?" ptal se Kin-Fo.
„Že od 30. dubna, kdy jste podepsal svou pojistku, sledovali vás naši dva agenti na každém kroku a hlídali každý váš počin."
„Nic jsem nepozoroval."
„Ach, jsou to velmi diskrétní pánové. Dovolte, prosím, abych vám je představil, když teď už nemusí své akce skrývat; nepůjde-li při nich ovšem o pana Wanga." „Velmi rád," odpověděl Kin-Fo.
„Craig a Fry musí být tady, protože jste tady i vy." A William J. Bidulph zavolal:
„Craigu! Fryi!"

Craig a Fry byli skutečně za dveřmi soukromé pracovny. Sledovali zákazníka Stoletého věku až před kancelář a dosud tam na něho čekali.
„Craigu, Fryi," řekl hlavní zástupce, „po celý zbytek trvání platnosti pojistky tohoto pána už ho nebudete chránit před ním samým, ale před jedním z jeho přátel, před panem Wangem, který slíbil, že ho zavraždí."
Oba nerozluční byli zasvěceni do situace. Pochopili vše a úkol přijali. Bohatý Kin-Fo patřil teď jim. Bude v nich mít nejvěrnější sluhy.
Ale co teď?
Byly jen dvě možnosti, jak usoudil hlavní zástupce. Buď se pečlivě ukrýt v šanghajském domě, aby ihned zjistili Wangův návrat, nebo využít každé možnosti k vypátrání Wangova pobytu a vzít filosofovi potvrzeni, které musí být zrušeno.
„První možnost nemá cenu," řekl Kin-Fo. „Wang dokáže přijít nepozorovaně až ke mně, protože můj dům je i jeho domem. Nutno ho tedy stůj co stůj najít."
„Máte pravdu, drahý pane," řekl William J. Bidulph.
„Nejjistější bude Wanga najít - a my ho najdeme!" „Mrtvého nebo…," řekl Craig.
„… živého," dodal Fry.
„Ne! Jen živého!" zvolal Kin-Fo. „Nechci, aby se Wang dostal mou vinou třeba jen na chvíli do nebezpečí."
„Craig a Fry vám ručí za našeho zákazníka ještě sedmasedmdesát dní," řekl William J. Bidulph. „Až do 30. června máte pro nás cenu dvou set tisíc dolarů."
Poté se zákazník a hlavní zástupce Stoletého věku rozloučili. Za deset minut se Kin-Fo vrátil do svého yamenu v doprovodu dvou tělesných strážců, kteří ho už neměli opustit.
Když Sun viděl Craiga a Frye usazovat se oficiálně v domě, pocítil živé zklamání. Už se ho nebudou vyptávat, už jim nebude odpovídat, už nebude dostávat taely! Nadto se jeho pán teď vrátil k přísnějšímu zacházeni s neobratným a Jiným sluhou. Nešťastný Sun! Co by byl asi říkal, kdyby byl věděl, co mu chystá budoucnost!
První Kin-Foovou starostí bylo „fonografovat" do pekingského domu v ulici Ša-sua o změně osudu, která ho učinila bohatším, než byl. Mladá žena slyšela zase hlas muže, kterého už pokládala za ztraceného. Znova jí opakoval ty nejhezčí něžnůstky. Shledá se se svou mladší sestřičkou. Neuplyne ještě sedmý měsíc a on k ní přispěchá, aby ji už nikdy neopustil. Dříve ji, nechtěl udělat chuďasem a teď ji nechtěl udělat podruhé vdovou.
Le-U sice poslední větě příliš nerozuměla, ale stačilo jí, že se k ní snoubenec vrací a že do dvou měsíců bude u ní. Toho dne nebylo v celé Nebeské říši šťastnější ženy.
Myšlení Kin-Foa se skutečně zcela obrátilo, když se šťastným trikem kalifornské banky stal čtyřnásobným milionářem. Teď začal lpět na životě… a jak lpět! Dvacetidenní vzrušení ho zcela změnilo. Ani mandarín Pao-Šen, ani obchodník Yin-Pang, ani světák Tim, ani vzdělaný Hual by v něm nebyli poznali znuděného hostitele, který se s nimi loučil v salónku květinové lodi na Perlové řece. Wang by byl nevěřil vlastním očím, kdyby tu býval byl! Zmizel však, a to bez jediné stopy. Do šanghajského domu se nevracel. Kin-Foovi tím způsobil velkou starost a oběma jeho osobním strážcům nemalou úzkost.
O týden později, 24. května, neměli stále nejmenší zprávu o filosofovi, a tím ani žádnou možnost vyhledat ho. Marně Kin-Fo, Craig a Fry prohledávali území všech koncesí, bazary, podezřelé čtvrti a šanghajské okolí. Marně vysílali na zvědy nejobratnější policejní agenty. Filosof nebyl k nalezení.
Stále znepokojenější Craig a Fry učinili další opatření. Dnem a nocí sledovali svého zákazníka, jedli u jeho stolu, spali v jeho ložnici. Chtěli ho dokonce přinutit, aby nosil ocelovou košili na ochranu před dýkou a aby jedl jen vejce ve skořápce, která nemohl nikdo otrávit.
Proti tomu se však Kin-Fo vzepřel. Proč ho hned nezavřít na dva měsíce do trezoru Stoletého věku pod záminkou, že má cenu dvou set tisíc dolarů?
A tu vždy praktický William J. Bidulph navrhl svému zákazníkovi, že mu vrátí zaplacenou prémii a pojistku roztrhá.
„Je mi líto," řekl mu Kin-Fo, „ale obchod byl jednou uzavřen a vy musíte nést důsledky."
„Buďsi," odpověděl hlavní zástupce, který se už smířil s tím, čemu nemohl zabránit. „Buď si! Máte pravdu. Nikdo by vás ostatně nemohl chránit lépe než my."
„Ani levněji!" dodal Kin-Fo.

KAPITOLA XI.
V NÍŽ SE KIN-FO STANE NEJPROSLULEJŠÍM MUŽEM Z CELÉ ŘÍŠE STŘEDU

Wang nebyl stále k nalezení. Kin-Foa počínalo zlobit, že je odsouzen k nečinnosti, že se nemůže za filosofem vydat. A jak by taky mohl, když Wang zmizel beze stopy! I hlavní zástupce Stoletého věku se počínal znepokojovat. Zprvu si říkal, že to není nic vážného, že Wang svůj slib nesplní, že ani ve výstřední Americe nedochází k tak fantastickým věcem. Ale pak mu napadlo, že v této podivné zemi, které se říká Nebeská říše, není nic nemožného. Brzy byl téhož mínění jako Kin-Fo. Nedokážou-li filosofa najít, splní Wang dané slovo. Jeho zmizení přece dokazovalo úmysl provést plán tehdy, kdy to bude žák nejméně očekávat. Zasáhne ho jako blesk rychlou a jistou rukou přímo do srdce. A až položí ono potvrzení na tělo své oběti, vrátí se klidně do kanceláře Stoletého věku a bude vyžadovat pojištěný kapitál.
Bylo nutno Wanga předejít. Ale jak to udělat?
Ctihodný William, J. Bidulph se rozhodl pro prostředky nepřímé pomocí tisku. V několika dnech zaslal do všech čínských novin výzvu a do redakcí časopisů Starého i Nového světa telegram.
Deník Žen-pao, oficiální pekingský list, všechny čínské noviny v Šanghaji a v Hongkongu, nejrozšířenější časopisy v Evropě i v obou Amerikách uveřejňovaly do omrzení toto oznámení:

„Prosíme pana Wanga ze Šanghaje, aby pokládal za neplatnou smlouvu sjednanou mezi ním a panem Kin-Foem dne 2. května. Pan Kin-Fo má totiž jedinou touhu, dožít se stoletého věku.“
A brzy následovalo oznámení další, ještě praktičtější: „Dva tisíce dolarů nebo tisíc tři sta taelů obdrží ten, kdo panu Williamu J. Bidulphovi, hlavnímu zástupci pojišťovny Stoletý věk v Šanghaji, oznámí bydliště pana Wanga z téhož města.“
Nebylo myslitelné! že by filosof jezdil daleko po světě, když mu ke splnění slibu zbývalo jen pětapadesát dnů.
Spíš se skrýval někde poblíž Šanghaje, aby mohl využít vhodné příležitosti. Ale ctihodný William J. Bidulph nechtěl zřejmě zanedbat žádnou možnost.
Uplynulo několik dní. Situace se nezměnila. Stalo se však, že tato oznámení, uváděná po americkém způsobu křiklavými hlavičkami WANG! WANG! WANG! nebo KIN-FO! KIN-FO!, přilákala brzy pozornost veřejnosti a vzbudila všeobecnou veselost.
Lidé se smáli i v nejvzdálenějších provinciích Nebeské říše.
„Kde je Wang?“
„Kdo viděl Wanga?“
„Kde bydlí Wang?“
„Co dělá Wang?“
„Wang! Wang! Wang!“ volali malí Číňánkové v ulicích. Takové a podobné otázky se ozývaly všude.
A ctihodný Číňan Kin-Fo, jehož jedinou touhou bylo „dožít se stoletého věku“, a tím zřejmě soupeřit v dlouhověkosti se slavným slonem, který se v pekingské zoologické zahradě dožíval. právě osmdesáti let, stal se brzy, módní osobou.
„Tak jakpak pan Kin-Fo stárne?“
„Jak se mu daří?“
„Jestlipak dobře tráví?“
„Uvidíme ho jednou ve žlutých šatech starců (Všichni Číňané mají po dovršení osmdesáti let právo nosit žlutý šat. Žlutá barva je barva císařské rodiny. Ono právo je tedy pocta stáří. - Pozn. aut.)?“
Těmito posměšnými otázkami se dávali do hovoru civilní i vojenští mandarínové, obchodníci na burze, kupci ve svých kancelářích, lid v ulicích a na náměstích, lodníci ve svých plujících domovech.
Číňané jsou velmi veselí a velmi kousaví a tady měli důvod k žertování. Vznikaly z toho nejrůznější vtipy a dokonce karikatury překračující meze soukromého života.
Kin-Fo ke své velké mrzutosti musel snášet důsledky této podivné proslulosti. Došlo i k tomu, že se o něm zpívalo na nápěv písně Vítr vanoucí ve vrbách. Objevil se i žalozpěv uvádějící Patero bdění stoletého! Jak lákavý titul a jaké obchody, když se prodával za tři měďáky! Kin-Fo byl tím hlukem kolem svého jména dopálen, ale William J. Bidulph jásal.
Wang však přesto zůstával stále skryt.
Věci dospěly tak daleko, že se situace stala pro Kin-Foa neudržitelnou. Jakmile si někam vyšel, provázel ho dav Číňanů všeho věku a obojího pohlaví ulicemi, nábřežími, koncesemi i okolím města. Když se vracel, docházelo před bránou do yamenu k nejhorším žertům. Každého rána se musil ukázat na balkónu svého pokoje, aby lidé viděli, že ho služebnictvo neuložilo předčasně do rakve v pavilónu Dlouhého života. Noviny uveřejňovaly posměšné bulletiny o jeho zdraví s ironickými poznámkami, jako by patřil k vládnoucí dynastii Tsingů. Stával se stále směšnějším.
Tak došlo k tomu, že 27. května se utýraný Kin-Fo odebral k Williamu J. Bidulphovi a oznámil mu svůj úmysl okamžitě odjet. Měl už dost Šanghaje i Šanghajanů!
„Ale pak vám bude hrozit mnohem větší nebezpečí!“ upozornil ho správně hlavní zástupce.
„Co na tom?“ odpověděl Kin-Fo. „Učiňte potřebná opatření.“
„Ale kam půjdete?“
„Rovnou za nosem.“
„Kde se usadíte?“
„Nikde.“
„A kdy se vrátíte?“
„Nikdy.“
„A co když se dovím něco o Wangovi?“
„Ať si jde Wang k čertu! Ach, byl to ale pitomý nápad s tím absurdním potvrzením!“
Ve skutečnosti se Kin-Foa zmocnila zuřivá touha filosofa najít. Počínala ho hluboce dopalovat myšlenka, že jeho život je v rukou druhého. Čekat ještě měsíc za těchto podmínek? Ne, s tím se nikdy nesmíří! Z beránka se stával vlk!
„Jděte si tedy,“ řekl William J. Bidulph. „Craig a Fry vás budou všude sledovat.“
„Jak jim bude libo,“ odpověděl Kin-Fo. „Ale upozorňuji vás, že budou muset hodně utíkat.“
„Budou utíkat, drahý pane. Budou utíkat a nikdy nebudou nohy šetřit.“
Kin-Fo začal dělat okamžitě přípravy k odchodu.
Sun měl svého pána doprovázet. Byl tím značně otráven, protože cestování nemiloval. Neodvážil se však uvést jedinou námitku, protože by byl přišel o konec copu.
Craig a Fry byli jako praví Američané ihned připraveni odejít, třeba až na konec světa. Položili Kin-Foovi jen jedinou otázku.
„Kam pán…,“ řekl Craig.
„… pojede?“ dodal Fry.
„Napřed do Nan-ťingu a pak k čertu!“
Na rtech Craiga a Frye se objevil stejný úsměv. Oba byli nadšení. K čertu! Nic lepšího je nemohlo potkat. Byl už čas

rozloučit se s panem Williamem J. Bidulphem a obléci si čínský šat, v němž budou během cesty po Nebeské říši mnohem nenápadnější.
Za hodinu se Craig a Fry s kabelou po boku a s revolvery za pasem vrátili do yamenu.
S nastalou nocí prošel Kin-Fo se svými průvodci nepozorovaně americkou koncesí a nastoupil na parník obstarávající spojení mezi Šanghají a Nan-ťingem.
Cesta byla jen procházkou. Když parník využije přílivu, může za dvanáct hodin vystoupit Modrou řekou až k bývalému hlavnímu městu jižní Číny.
I během této krátké plavby Craig a Fry neustále pečovali o vzácného pana Kin-Foa. Především si prohlédli všechny cestující. Znali filosofa Wanga - a kdo z obyvatel všech tří koncesí by byl taky neznal tu dobrou a sympatickou tvář! - a přesvědčili se, že za nimi na loď nemohl. Po tomto zjištění věnovali každou vteřinu péči o zákazníka Stoletého věku. Ohledali všechna zábradlí, o něž se opíral, vyzkoušeli vlastníma nohama všechny můstky, na něž měl vstoupit, odváděli ho dál od kotelny, kde se jim. zdály kotle nějak podezřelé, bránili mu v pobývání na čerstvém večerním větru, aby se vlhkým vzduchem nenachladil, přesvědčovali se, jsou-li okénka jeho kabiny hermeticky uzavřena. Nedbalého Suna plísnili za to, že nebyl nikdy po ruce, když ho pán potřeboval, převzali jeho povinnost přinášet ranní čaj a koláče a ke spánku uléhali přede dveřmi Kin-Foovy kabiny oblečeni, se záchranným pásem kolem beder, připraveni vrhnout se Kin-Foovi na pomoc, kdyby se parník po výbuchu kotle nebo po srážce potápěl do hlubokých vod řeky. Nedošlo však k žádné nehodě, při níž by Fry a Craig mohli svou bezmeznou obětavost plně dokázat. Parník rychle vyplul po vodách Wu-sungu, vplul do Jang-c'-ťiangu čili Modré řeky, obeplul ostrov Tsong-ming, nechal za sebou majáky U-song a Lang-šan, přeplul s přílivem provincii Ťiang-su a 28. května ráno vyložil cestující živé a zdravé na nábřeží bývalého císařského sídla.
Díky oběma tělesným strážcům nezkrátil se Sunův cop během plavby ani o milimetr. Ten lenoch si tedy nemohl na nic stěžovat.
Kin-Fo měl totiž k zastávce V Nan-ťingu svůj důvod. Doufal totiž, že se tam setká s filosofem.
Wang mohl být skutečně zaveden svými vzpomínkami do tohoto nešťastného města, které bylo kdysi střediskem Čang-Maových vzbouřenců. A nebylo snad obsazeno a hájeno skromným učitelem Rong-Sien- Tsienem, který se stal císařem tchaj-pchingů a držel dlouho v šachu mandžuskou vládu? A nevyhlásil právě ý tomto městě novou éru Velkého míru? A roku 1864 se tam otrávil, aby nepadl živý do rukou nepřítele. Ze starého císařského paláce unikl tehdy jen jeho mladý syn, kterému císařští brzy nato srazili hlavu. Tam, v rozvalinách zapáleného města, byly jeho kosti vyhrabány z hrobu a hozeny jako potrava divé zvěři. A konečně v této provincii bylo sto tisíc starých Wangových společníků ve třech dnech krutě povražděno.
Bylo tedy možné, že filosof, po dlouhá poslední léta sužovaný jakýmsi steskem, uchýlil se do těchto míst, kam ho táhly osobní vzpomínky. Odtud se taky mohl v několika hodinách vrátit do Šanghaje, aby Kin-Foa zabil…
Proto zamířil Kin-Fo napřed do Nan-ťingu, kde se chtěl po první etapě své cesty zastavit. Setká-li se tam s Wangem, všechno mu vysvětlí a skoncuje tak tu absurdní situaci. Jestliže se Wang neobjeví, bude pokračovat ve své pouti Nebeskou říší až do dne, kdy stanovená lhůta vyprší a kdy se už nebude musit svého bývalého učitele a přítele bát.
Kilf-Fo v doprovodu Craiga a Frye a sledován Sunem odešel do hotelu v jedné z napolo vylidněných čtvrtí, kolem nichž se jako poušť rozkládají tři čtvrtiny bývalého hlavního města.
„Cestuji pod jménem Ki-Nan," řekl Kin-Fo svým společníkům, „a doufám, že mé pravé jméno nebude nikdy a za žádných okolností vysloveno."
„Ki - …" řekl Craig.
„… -Nan," doplnil ho Fry.
„Ki-Nan," opakoval Sun.
Kin-Fo prchal před nepříjemnostmi své popularity ze Šanghaje a neměl přirozeně chuť setkávat se s nimi i na své cestě. O možnosti shledání s filosofem v Nan-ťingu Craigovi a Fryovi samozřejmě neřekl. Úzkostliví agenti by provedli množství opatření, ospravedlněných sice považlivou cenou jejich klienta, ale pro Kin-Foa jistě velmi nepříjemných. Kdyby projížděli podezřelým krajem s miliónem v kapse, nemohli by být opatrnější. A nesvěřil snad Stoletý věk takový milión jejich péči?
Celý den uplynul při návštěvách čtvrtí, náměstí a ulic v Nan-ťingu. Od Východní až po Západní bránu, od severu k jihu prohlédl Kin-Fo spěšně celé město, zbavené své bývalé nádhery. Kráčel rychle, mluvil málo a hodně se rozhlížel. Nezahlédl však žádný podezřelý obličej ani u průplavu, kde bydlí většina obyvatelstva, ani na dlážděných ulicích, ztracených v troskách a zarůstajících už bylím. Žádný cizinec tu nebloudil pod polorozbořenými mramorovými oblouky, mezi spálenými zdmi, prozrazujícími umístěni císařského paláce, dějiště poslední bitvy, v níž Wang patrně setrval až do poslední chvíle. Nikdo se tu nepokoušel ukrýt před očima návštěvníka ani poblíž sídla katolických misionářů, které obyvatelé Nan-ťingu chtěli roku 1870 vyvraždit, ani v okolí zbrojovky, nově postavené z nezničitelných cihel pověstné porcelánové věže, kterou tchaj-pchingové strhli.
Kin-Fo beze známek únavy kráčel stále dál. Vodil s sebou své dva neochabující průvodce a nechával vzadu nešťastného Suna, nezvyklého na takové cvičení. Nakonec vyšel Východní bránou z města a zamířil do okolního pustého kraje. V určité vzdálenosti od hradeb se před ním donekonečna táhla cesta vroubená obrovskými žulovými zvířaty.
Kin-Fo se po ní pustil krokem ještě rychlejším.
Na konci cesty stál malý chrámek a za ním se tyčila pahorkovitá mohyla. Zde odpočíval pod zemí Rong-U, kněz, který se stal císařem, jeden z odvážných vlastenců, kteří před pěti sty roky bojovali proti cizí nadvládě. Nepřišel filosof právě sem pohroužit se do slavných vzpomínek nad hrobem, v němž odpočíval zakladatel dynastie Mingů?
Mohyla byla opuštěná, chrám pustý. Nikde žádný strážce - jen ty kamenné kolosy z mramoru, fantastická zvířata podél

dlouhé cesty.
Ale na dveřích chrámu spatřil Kin-Fo několik znaku vyrytých čísi rukou. Přistoupil blíž a přečetl si tři písmena:

W. K.-F.

Wang! Kin-Fo! Nemohl pochybovat, že tudy nedávno prošel filosof!
Kin-Fo se beze slova rozhlížel, hledal… Nikde nikdo.
Večer se Kin-Fo, Craig, Fry a utrmácený Sun vrátili do hotelu a nazítří ráno Nan-ťing opustili.

KAPITOLA XII.
V NÍŽ KIN-FO, JEHO DVA SPOLEČNÍCI A SLUHA JDOU NAZDAŘBŮH DÁL

Kdo byl onen cestující, potloukající se po velkých vodních i suchozemských cestách, po průplavech a řekách Nebeské říše? Šel stále vpřed, nevěda ráno, kde bude večer. Projížděl městy, aniž si je prohlížel, vcházel do hotelů a hostinců jen proto, aby v nich přespal, zastavoval se v restauracích, aby v nich něco spěšně pojedl. Peníze se u něho neudržely, plýtval s nimi, rozhazoval je, jen aby svou cestu urychlil.
Nebyl to obchodníci na obchodní cestě. Nebyl to mandarín pověřený svým ministrem důležitým a spěšným posláním. Nebyl to umělec hledající krásy přírody. Nebyl to spisovatel puzený touhou po dávných dokumentech ukrytých v klášterech staré Číny. Nebyl to ani student odebírající se do pagody zkoušek, aby získal universitní hodnost, ani buddhistický kněz na inspekční cestě po venkovských svatyních, postavených mezi kořeny posvátných banyánů, ani poutník spěchající splnit nějaký slib do jednoho z pěti posvátných pohoří Nebeské říše.
Byl to falešný Ki-Nan, doprovázený stále připravenými agenty Fryem a Craigem a sledovaný stále unavenějším Sunem. Byl to Kin-Fo v podivném rozpoložení mysli, které ho hnalo za nepolapitelným Wangem. Byl to zákazník Stoletého věku, hledající v tomto bloudění zapomenutí na svou situaci a možná i záruku bezpečnosti před neviditelným nebezpečím, jež mu neustále hrozilo. I nejlepší střelec se občas mine pohyblivého cíle a Kin-Fo chtěl být cílem, který je v neustálém pohybu.
Naši cestující vsedli v Nan-ťingu na jeden z amerických rychlých parních člunů, jakýchsi plujících hotelů, které obstarávají plavbu po Modré řece. Po šedesáti hodinách vystoupili v Ran-keu, aniž se podivovali tamnímu malebnému skalisku zvanému Malý sirotek. Je to skála uprostřed řečiště Jang-c'-ťiangu, nesoucí na vrcholu odvážnou stavbu chrámu udržovaného několika knězi.
V Ran-keu na soutoku Modré řeky a jejího důležitého přítoku Ran-ťiangu zastavil se bludný Kin-Fo jen na půl dne. I tam se setkal ve starých zříceninách se vzpomínkami na tchaj-pchingy. Wang však nezanechal po sobě stopy ani v tomto obchodním městě, které je vlastně jen připojenou částí města Rang-yang-fu na pravém břehu přítoku, ani v U-čang-fu, hlavním městě provincie Ru-pe. Už nikde se Kin-Fo nesetkal s těmi strašnými písmeny, která našel v Nan-ťingu na hrobě korunovaného kněze.
Kdyby byli Craig a Fry doufali, že touto cestou napříč Čínou poznají čínské mravy a čínská města, byli by bývali zklamáni. Nikde jim nezbyl čas ani na nejstručnější poznámku a jejich dojmy se zúžily jen na několik jmen měst a hradů a: na záznamy data. Nebyli však ani zvědaví, ani žvaniví. Skoro nikdy nemluvili. A proč taky? Co si myslel Craig, myslel si i Fry. Jejich hovor by byl tedy jen monologem. Stejně jako jejich zákazník nevšímali si dvojího vzhledu všech čínských měst, mrtvých v centru a živých na předměstích. V Ran-keu jen rychle prošli evropské čtvrti se širokými, pravoúhle se protínajícími ulicemi, s elegantními domy a se stinnými promenádami pod vysokými stromy podél Modré řeky. Měli oči jen pro jednoho člověka, a ten zůstával stále neviditelný!
Parní člun díky přílivu, který zdvihl vody Ran-ťiangu, mohl plout ještě třicet mil až do Lao-ro-keu.
Kin-Fo rozhodně nepohrdal tímto způsobem dopravy, který se mu líbil. Počítal naopak, že se tak dostane až na místo, kde končí splavnost Ran-ťiangu. Pak se uvidí, jak dál! Craig a Fry si přáli, aby tato plavba trvala co nejdéle. Na palubě měli dozor ulehčený, protože tam nehrozilo bezprostřední nebezpečí. Později, na nejistých si1nicícn v provinciích střední Číny, to bude něco jiného.
Co se Suna týče, tomu život na lodi velmi vyhovoval. Nemusil chodit, nemusil. nic dělat, přenechával svého pána péči Craiga a Frye, oddával se jen spánku ve svém koutku po každé snídani, po každém obědě, po každé večeři. A lodní kuchyně byla dobrá!
Po několika dnech došlo v lodním stravování ke změně, která každému - kromě toho hlupáka - prozradila, že v zeměpisné situaci cestujících se objevilo něco nového. Změnila se totiž zeměpisná šířka.
Rýže byla v pokrmech náhle vystřídána obilím v podobě nekvašeného chleba dost příjemné chuti, byl-li podáván hned po upečení.
Sun jako pravý Číňan z jihu litoval své každodenní rýže. Vládl nesmírně obratně svými hůlkami, když přenášel rýžová zrnka z talíře do úst. A spořádal vždy pozoruhodné množství jídla. A co by mohlo ještě chybět pravému Synu nebes, má-li svůj čaj a svou rýži?
Parní člun stoupal po řece Ran-ťiangu a dostal se právě do obilného kraje. Tam se projevila členitost půdy ještě výrazněji. Na obzoru se táhly hory s pevnostmi, postavenými starou dynastií Mingů. Umělé hráze, zpevňující tok řeky, ustoupily nízkým břehům. Řečiště se na úkor hloubky rozšířilo. A před cestujícími se objevila první správní budova města Guan-Io-fu.
Kin-Fo však vystoupil jen na několik hodin, potřebných k naložení paliva před celním úřadem. Co by taky dělal ve městě jemu zcela lhostejném? Měl jen jedno přání, najít filosofa, i kdyby mělo proniknout co nejhlouběji do střední Číny. A jestliže tam Wanga nedostihne, nedostihne ani Wang jeho!

Za Guan-Io-fu se objevila další města, ležící proti sobě, obchodní město Fan-čcheng na levém břehu a správní město Siang-yang-fu na břehu pravém. První z nich mělo několik předměstí, kde vládl živý obchodní ruch. Druhé jako sídlo úřadů bylo spíše mrtvé než živé.
Za Fan-čchengem se řeka Ran-ťiang obracela ostrým ohbím přímo k severu. Byla tady splavná až k Lao-ro-keu. Dál už člun pro nízký stav vody plout nemohl.
Tam tedy cestující opustili vodní cestu a dál musili jít už sami, nebo aspoň zaměnit měkké klouzání lodi za otřesy, nárazy a nepříjemné drkotání vozů užívaných v Nebeské říši. Nešťastný Sun! Začínala pro něho série trampot, nářků a únavy!
Vždyť by na to byl doplatil každý, kdo by byl doprovázel Kin-Foa na jeho fantastické pouti z provincie do provincie, z města do města. Někdy cestoval Kin-Fo ve voze, ale v jakém voze! V bedně tvrdě přibité na osu dvou kol železnými hřeby a tažené dvěma tvrdohlavými mezky! Takový vůz byl překryt jen prostým plátnem, kterým pronikaly dešťové přívaly stejně jako horké sluneční paprsky. Jindy jste ho mohli spatřit v křesle neseném muly, v jakýchsi nosítkách, jež byla zavěšena mezi dvěma bambusovými tyčemi. Ale v obou případech se stále prudce houpal.
Craig a Fry klusali na oslech podle dvířek jako dva pobočníci, natřásáni a rozhoupáváni ještě víc než Kin-Fo v nosítkách. Sun však klusal vždy pěšky. Hekal, nadával, naříkal a občerstvoval se častými doušky pálenky z Kao-lingu, a to víc, než se slušelo. Zkrátka naše malá skupina nebyla by se mohla víc zmítat ani na rozbouřeném moři.
A na koních - opravdu mizerných - vjel Kin-Fo se svými průvodci do Si-gnan-fu, bývalého hlavního města Říše středu. Za sídlo je zvolili císaři z dynastie Tang.
Ale kolik únavy a nebezpečí musili překonat, aby dosáhli této vzdálené provincie! Aby zdolali nekonečné, pusté a bezútěšné pláně!
Květnové slunce v těchto šířkách, odpovídajících jižnímu Španělsku, vysílalo už nesnesitelně horké paprsky a zdvíhalo oblaka prachu na cestách, které nebyly nikdy vydlážděny. Z těchto žlutých vírů, znečišťujících vzduch jako nezdravý kouř, vycházeli lidé od hlavy až k patě zaprášení. Byl to kraj podivného geologického utváření, typický pro severní Čínu. Půdu tam netvoří ani skála, ani hlína, ale jakési polorozpadlé kamení, které nemohlo utvrdnout.
A co se nebezpečí týče? To hrozilo v těchto místech ve dne v noci. Představte si laky bezpečnost tam, kde policejní agenti ponechávají taškářům ve městech volné pole a kde se lidé v noci neodvažují do ulic! Když se naši cestující pustili hlubokými zářezy prašných cest napříč sprašovým krajem, zastavily je několikrát podezřelé skupiny. Ale pohled na Craiga a Frye s revolvery za pasem nahnal až dosud vŠem poběhlíkům strach. Přesto oba agenti Stoletého věku měli z těchto setkání vážné obavy. Ne kvůli sobě, ale kvůli živému miliónu, který doprovázeli. Bylo přece jedno, padne-li Kin-Fo pod dýkou Wanga nebo nějakého zločince. Rána by vždy zasáhla pok1adnu pojišťovny.
Za těchto okolností se hodlal urputně bránit i dobře ozbrojený Kin-Fo. Lpěl teď na životě víc než kdy jindy, a jak říkali Craig a Fry, „dal by se zabít, jen aby si zachoval život“.
V Si-gnan-fu nemohli očekávat nález nějakých Wangových stop. Bývalému tchaj-pchingovi by nikdy nenapadlo hledat tam útočiště. Bylo to město, jehož hradeb nemohli vzbouřenci v době vzpoury dobýt a které má silnou mandžuskou posádku. A nač by sem Wang chodil, pokud by neměl zvláštní zájem o četné archeologické zajímavosti nebo nebyl zasvěcen do tajů starých zápisů, chovaných v obrovské sbírce muzea nazývaného Les tabulek?
Hned druhého dne Kin-Fo zas opustil toto důležité obchodní středisko, spojující Střední Asii s Tibetem, s Mongolskem a s Čínou, aby pokračoval v cestě na sever.
Přes Kao-lin-sien a Sing-tong-sien údolím řeky Uei se žlutou vodou, napříč sprašovou plání, v níž si řeka vyryla své koryto, dorazila naše skupinka do Hua-čeu, ohniska strašného mohamedánského povstání roku 1860. Odtud se člunem a károu dostal Kin-Fo se svými průvodci po velké námaze do pevnosti Tong-kuanu na soutoku řek Uei-ro a Chuang-che.
Chuang-che je slavná Žlutá řeka. Teče přímo od severu východními provinciemi a vlévá se do moře stejného jména. Není však žlutá stejně jako Rudé moře není rudé, Bílé moře bílé a Černé moře černé. Ano, je to ona slavná řeka nebeského původu, protože její barva je barvou císařů, Synů nebes. Ale tato řeka je zároveň neštěstím Číny, protože se často rozvodňuje a strašné záplavy pak částečně znemožňují plavbu po Císařském kanále.
V Tong-kuanu mohli být naši cestující i v noci bezpeční. Není to město obchodní, nýbrž vojenské, postavené jako trvalé sídliště, a ne přechodný tábor. Vybudovali je mandžuští Tataři, kteří tvoří elitní oddíly čínské armády. Kin-Fo měl snad v úmyslu několik dní si tam odpočinout. Chtěl patrně vyhledat hotel s dobrými pokoji, s dobrou tabulí a s dobrými lůžky - což by byli Craig, Fry a Sun přijali s povděkem. Ale hloupý sluha, který za to tentokrát zaplatil pěkným kusem svého copu, udal na celnici z neopatrnosti skutečné jméno svého pána místo jména nepravého. Zapomněl, že má tu čest sloužit Ki-Nanovi, a ne Kin-Foovi. Jaká hrůza! Kin-Fo musil město okamžitě opustit. Jeho jméno vyvolalo i tady obvyklou reakci. Do Tong-kuanu přišel proslulý Kin-Fo! Všichni chtěli vidět toho zvláštního člověka, jehož hlavním a jediným přáním je dožít se sta let!
Rozčilený cestující musil se svými průvodci prchat před davem zvědavců, kteří se kolem něho shlukli. A pěšky - tentokrát pěšky! - stoupat podél břehů Žluté řeky až do chvíle, kdy všichni padli vysílením v malém městečku, kde jim nepravé jméno zajistilo několik hodin klidu.
Zmatený a vyčerpaný Sun se neodvážil pronést jediné slovo. I on byl se svým zbylým krysím ocáskem terčem nejnepříjemnějších žertů. Uličníci za ním běhali a častovali ho nejurážlivějšími posměšky.
Jak už toužil po návratu! Ale kdy se bude moci vrátit? Vždyť jeho pán - jak to řekl Williamu J. Bidulphovi - hodlal jít stále rovně za nosem!
Teď, dvacet mil od Tong-kuanu, v prostém městečku, kde se zastavili, nenašli ani koně, ani vůz, ani prostá nosítka. Nezbývalo než tam zůstat, nebo pokračovat v cestě pěšky. To ovšem nemohlo vzbudit dobrou náladu Wangova žáka, který za takových okolností neměl smysl pro filosofii. Spílal celému světu, ale hojit se mohl jen sám na sobě. Jak teď

litoval času, kdy jen tak živořil! Aby ocenil štěstí, musil poznat trápení, únavu a zmatky, jak to tvrdil Wang. A to vše teď poznal dostatečně!
Při tomto cestování potkával na silnicích často poutníky bez haléře, kteří však přesto byli šťastní.
Viděl taky rolníky shrbené nad brázdami a dělníky zpívající si při práci. Neplynula snad dřívější Kin-Foova nuda z nedostatku práce? Nebylo snad právě tím vyvoláno ono marné hledání štěstí? Teď dostal plně za vyučenou. Aspoň si to myslel. Ale ne, příteli Kin-Foe, tohle ještě není všechno!
Craig a Fry se pídili po celém městě, klepali na všechny dveře a nakonec se jim podařilo objevit pouze jeden dopravní prostředek. Ale ten mohl sloužit jen jedné osobě. A ještě horší bylo, že k němu nebyla žádná pohonná síla.
Byl to trakař, vynalezený patrně už starými vynálezci střelného prachu, písma, busoly a papírových draků. Jenomže v Číně není kolečko trakaře umístěno vpředu mezi vybíhajícími postranicemi, nýbrž uprostřed, a otáčí se středem korby jako středové kolo některých parníků. Korba je tak rozdělena na dvě části podle podélné osy. V jedné se může usadit cestující, druhá je určena pro zavazadla.
Pohonnou silou tohoto vozidla může být jedině člověk, který trakař netáhne, nýbrž tlačí před sebou. Je tedy za cestujícím a nebrání mu v rozhledu jako kočí anglického cabu. Je-li příznivý vítr, to znamená, vane-li odzadu, může využít této přirozené síly, která ho nic nestojí. Vztyčí na předku korby malý stožár a vytáhne na něj čtvercovou plachtu.
Za prudkého vichru už trakař netlačí, nýbrž je jím tažen - často rychleji, než je mu milé. Vozidlo koupili s celým příslušenstvím. Kin-Fo do něho vsedl. A protože vanul příznivý vítr, vytáhli plachtu. „Jedeme, Sune!“ řekl Kin-Fo.
Sun se právě chystal uvelebit v druhé části korby.
„K držadlům!“ zvolal Kin-Fo tónem, který nepřipouštěl žádnou námitku.
„Pane… já přece… já…,“ koktal Sun, kterému už předem slábly nohy jako uštvanému koni.
„Můžeš za to poděkovat jen sobě, svému jazyku a své pitomosti!“
„Tak jedeme, Sune!“ řekli Craig a Fry.
„K držadlům!“ opakoval Kin-Fo s významným pohledem na zbytek copu nešťastného sluhy. „K držadlům, ty zvíře, a koukej, abys neklopýtal, nebo…“
Ukazováček a prostřední prst Kin-Foovy pravice napodobily nůžky a to Sunovi stačilo, rychle si přehodil přes ramena popruh a chopil se držadel trakaře. Fry a Craig se postavili k bokům vozidla a celá skupina se vydala lehkým klusem na cestu.
Není snad třeba líčit němý vztek bezmocného Suna, který se musil změnit v koně! Craig a Fry však občas souhlasili s vystřídáním. Naštěstí jim pomáhal trvalý jižní vítr, který za ně vykonal dobré tři čtvrtiny práce. Trakař byl dobře vyvážen umístěním středového kola a Sunova práce se omezovala jen na práci člověka u lodního kormidla. Stačilo mu pouze udržovat správný směr.
A v tomto vozidle projel Kin-Fo severními čínskými provinciemi. Když si potřeboval protáhnout ztuhlé nohy, šel pěšky. Když si chtěl odpočinout, vsedal zas do trakaře.
Tak navštívil Huan-fu i Kafong a cestoval po břehu slavného Císařského kanálu, který před dvaceti lety, než se Žlutá řeka vrátila do starého koryta, vytvářel skvělou vodní cestu, splavnou od Su-čeu přes čajový kraj až do Pekingu, cestu dlouhou několik set mil.
Přes Tsinan, a Ho- kien ,dostal se Kin - Fo až do provincie Cho-pei se čtyřnásobným hlavním městem Nebeské říše - Pekingem.
Přešel i Tien-tsin, chráněný kruhovými hradbami a dvěma pevnostmi. Je to velké město se čtyřmi sty tisíci obyvateli, s rozlehlým přístavem u vtoku řeky Pei-cho do Císařského kanálu, s důležitou výrobou manšestru, s továrnami na výrobky ze lnu, z mědi, ze železa a ze santálového dřeva a s velkými sirkárnami. Odtud se vyvážejí plody cicimku, leknínové listy, tatarský tabák atd. Obchodní obrat dosahuje výše sedmdesáti miliónů. Ale Kin-Fo nehodlal navštívit v zajímavém Tien-tsinu ani slavnou pagodu pekelných muk. Neprošel ani Východním předměstím, zajímavými ulicemi Lamp a Starých šatů, neposnídal ani v restauraci Souladu a přátelství, vedenou mohamedánem Leu-Lao-Kiem, jehož vína jsou velmi proslulá. Neodevzdal taky svou navštívenku - a právem - v paláci Li-čong-tang místokráli provincie, členu Osobní rady a Císařské rady, který nosí se žlutou vestou i titul Fei-ce-čao-pao.
Ne! Kin-Fo cestoval stále na trakaři a Sun ho stále tlačil. Tak prošli nábřežím s horami pytlů soli, projeli předměstím, anglickou a americkou koncesí, závodištěm, kolem lánů medyňku, kukuřice, sezamu a révy, kolem zelinářských zahrad plných zeleniny a ovoce, planinami s houfy zajíců, s hejny koroptví a křepelek, pronásledovaných sokoly, dřemlíky a ostříži. Všichni čtyři pak sledovali dlážděnou cestu dlouhou čtyřiadvacet mil, vedoucí do Pekingu alejí různých stromů a lemovanou říčním rákosím. Tak se dostali do Tong-čeu živi a zdrávi. Kin-Fo měl stále cenu dvou set tisíc dolarů, Craig a Fry byli stejně pevní jako na začátku cesty a udýchaný Sun byl zchromlý na obě nohy a na vrcholu lebky měl už jen tři palce copu.
Bylo 19. června. Za sedm dní měla vypršet lhůta daná Wangovi. Ale kde byl Wang?

KAPITOLA XIII.
V NÍŽ ČTENÁŘ VYSLECHNE SLAVNÝ ŽALOZPĚV PATERO BDĚNÍ STOLETÉHO

„Pánové,“ řekl Kin-Fo svým dvěma osobním strážcům, když se trakař zastavil před předměstím Tong-čeu, „jsme jen čtyři mile od Pekingu a já se tam chci zdržet až do doby, kdy mé ujednání s Wangem pozbude platnosti. V tomto městě se čtyřmi sty tisíci obyvatel zůstanu snadno neznámou osobou, nezapomene-li ovšem Sun, že je ve službách Ki-Nana, prostého obchodníka z provincie Šen-si.“
Ne, Sun na to určitě nezapomene! Jeho hloupost mu vynesla v posledním týdnu funkci koně a on doufá, že pan Kin-Fo…

„Ki- …“ opravil ho Craig.
„… -Nan!“ dodal Fry.
… ho už nebude zbavovat jeho obvyklých služeb, A teď, vzhledem k hrozné únavě, prosí jen o jedno. Aby mu pan Kin-Fo…
„Ki- …„ řekl Craig.“
„… -Nan!“ dořekl Fry.
… dovolil spát v jednom zátahu aspoň osmačtyřicet hodin.
„Třeba týden, chceš-li,“ odpověděl Kin-Fo. „Budeš-li spát, budu si aspoň jist, že nikde nežvaníš.“
Kin-Fo a jeho společníci se jali hledat vhodný hotel, kterých je v Tong-čeu dost. Toto rozlehlé město je vlastně velkým předměstím Pekingu. Dlážděná silnice, spojující je s hlavním městem, je vroubena vilami, domy, zemědělskými usedlostmi, hrobkami, malými pagodami a zelenými zahradami. A neustále se hemží povozy, jezdci i pěšími chodci.
Kin-Fo město znal a dal se uvést do Tao-wang-miao, chrámu Vládnoucích císařů. Je to vlastně klášter přeměněný v hotel, kde se mohou cizinci docela pohodlně ubytovat.
Kin-Fo, Craig a Fry se tam ihned zařídili. Oba agenti v místnosti sousedící s pokojem jejich vzácného zákazníka.
Co se Suna týče, ten zmizel, aby si lehl ve vykázaném koutku, a od té chvíle ho nikdo nespatřil.
Za hodinu vyšel Kin-Fo se svými věrnými strážci z pokoje, s chutí s nimi posnídal a ptal se jich, co by měli teď dělat.
„Bylo by dobré přečíst si noviny, není-li v nich něco, co se nás týká,“ odpověděli Craig a Fry.
„Máte pravdu,“ řekl Kin-Fo. „Možná že se dovíme, co se stalo s Wangem.“
Všichni tři vyšli z hotelu. Oba agenti kráčeli z opatrnosti po bocích svého zákazníka, prohlíželi si každého chodce a nikomu nedovolili, aby se příliš přiblížil. Prošli tak městskými uličkami až na nábřeží. Tam si koupili výtisk vládního deníku a začali chtivě číst.
Nic! Nic! Jen vypsání odměny - tisíce dolarů nebo třinácti set taelů tomu, kdo oznámí Williamu J. Bidulphovi dnešní bydliště pana Wanga ze Šanghaje.
„Tak se tedy neobjevil,“ řekl Kin-Fo.
„To znamená, že nečetl oznámení, které se ho týkalo,“ odpověděl Craig.
„Tak to už asi zůstane až do vypršení lhůty,“ dodal Fry.
„Kde jen může být?“ zvolal Kin-Fo.
„Pane Kin-Foe,“ řekl Craig a Fry, „myslíte, že budete nejvíc ohrožen na konci té lhůty?“
„To je nepochybné,“ odpověděl Kin-Fo. „Jestliže Wang neví o změně v mé situaci - což je pravděpodobné -, nebude se moci splnění svého slibu vzdát. A tak za den, za dva nebo za tři budu v mnohem větším nebezpečí než dosud. A za šest dní nebezpečí vyvrcholí!“
„A až ta lhůta vyprší?“
„Nebudu se už mít čeho bát.“
„Nuže, drahý pane, před každým nebezpečím v těch posledních šesti dnech vás mohou chránit jen tři prostředky,“ řekli Craig a Fry.
„Který je ten první?“ zeptal se Kin-Fo.
„Vrátit se do hotelu,“ řekl Craig, „zavřít se tam ve svém pokoji a čekat, až lhůta vyprší.“
„A druhý?“
„Dát se zatknout jako zločinec,“ odpověděl Fry, „abyste se dostal do bezpečí věznice v Tong-čeu.“
„A třetí?“
„Dát se pokládat za mrtvého,“ odpověděli Craig a Fry, „a vzkřísit se, až budete mít zajištěno naprosté bezpečí.“
„Ach, to neznáte Wanga!“ zvolal Kin-Fo. „Wang by našel prostředek, jak vniknout do mého pokoje, do mého vězení, do mého hrobu! Jestliže mě dosud nedostal, pak mě dostat nechtěl. Pokládá zřejmě za lepší umožnit mi potěšení nebo strach z čekání. Kdo ví, jakými pohnutkami se řídí? Já však chci rozhodně čekat na svobodě!“
„Čekejme tedy. Ale…„ řekl Craig.
„… zdá se mi…„ dodal Fry.
„Pánové,“ přerušil je Kin-Fo suše, „budu dělat, co se mi zlíbí. A zemřu-li ostatně před pětadvacátým červnem, co může vaše společnost ztratit?“
„Dvě stě tisíc dolarů,“ odpověděli Craig a Fry. „Dvě stě tisíc dolarů, které budeme musit vyplatit oprávněným osobám.“
„Ale mne to bude stát celé jmění, nepočítám-li život! Mám proto na té věci větší obchodní zájem než vy!“
„Velmi správně!“
„Velmi trefně!“
„Hlídejte si mě tedy dál, jak uznáte za vhodné, ale já si budu dělat, co chci.“
Proti tomu se nedalo nic namítat.
Craig a Fry musili teď střežit svého zákazníka ještě pečlivěji a znásobit všechna svá opatření. Nijak však neskrývali, že vážnost situace se den za dnem přiostřuje.
Tong-čeu je jedno z nejstarších měst Nebeské říše. Leží na rameni řeky Pei-cho a na kanálu, který je spojuje s Pekingem. Je v něm soustředěn čilý obchod a má velmi rušná a lidnatá předměstí.
Kin-Fo a jeho dva společníci byli překvapeni hlavně zmatkem na nábřeží, - kde kotvily sampany a obchodní džunky.
Craig a Fry po zralém uvážení usoudili, že v davu lidí budou ve větším bezpečí. Jejich zákazník měl zemřít zdánlivou sebevraždou. Potvrzení na jeho těle nemělo nechat nikoho na pochybách. Wahg bude tedy mít zájem na vraždě jen za určitých okolností, které by si na rušné ulici nebo na náměstí sotva zajistil. Proto se tam Kin-Foovi strážci náhlého útoku neobávali. Musili jedině zjistit, zda je tchaj-pching se zázračnou obratností nesleduje už od jejich odchodu ze

Šanghaje. Proto si všechny chodce tak pozorně prohlíželi.
Náhle zaslechli slova, po kterých okamžitě zbystřili sluch.
„Kin-Fo, Kin-Fo," volalo několik malých Číňánků, kteří v okolním davu poskakovali a zuřivě tleskali.
Kin-Foa zřejmě někdo poznal…
Hrdina se proti své vůli zastavil.
Craig a Fry se k němu při tiskli, aby ho v nutném případě chránili svými těly.
Ale brzy se ukázalo, že ten pokřik nepatří Kin-Foovi.
Nikdo se zřejmě nedomníval, že je to on Kin-Fo se zastavil a zvědavě naslouchal, proč tu bylo proneseno jeho jméno.
Skupina mužů, žen a dětí se shlukla kolem potulného zpěváka, který se zřejmě těšil velké oblibě pouličního davu.
Všichni křičeli, dupali a předem tleskali.
Když zpěvák kolem sebe viděl dostatečné množství posluchačů, vytáhl z oděvu plakát pokrytý barevnými obrázky a spustil zvučným hlasem:
Patero bdění stoletého.
To byl onen proslulý žalozpěv, který letěl celou Nebeskou říší.
Craig a Fry chtěli svého chráněnce odvést, ale Kin-Fo si tentokrát umínil zůstat. Nikdo ho tu nepoznal. Nikdy neslyšel žalozpěv opěvující jeho činy i osudy a chtěl si ho poslechnout.
Zpěvák začal zpívat:
„Při prvním bdění osvětluje luna špičatou střechu šanghajského domu. Kin-Fo je mladý. Je mu dvacet let. Podobá se vrbě, když na ní první lístky vystrkují své zelené jazýčky.
Při druhém bdění osvětluje luna bok bohatého yamenu. Kin-Foovi je čtyřicet let. Jeho deset tisíc obchodů se zdařilo podle jeho přání. Sousedé ho chválí."
Zpěvák změnil vzezření. Zdálo se, že s každou slokou stárne. Vyvolal tím všeobecný potlesk.
Pokračoval:
„Při třetím bdění osvětluje luna celý prostor. Kin-Foovi je šedesát let. Po zelených letních listech přišly podzimní žluté chryzantémy.
Při čtvrtém bdění luna na západě zmizela. Kin-Foovi je osmdesát let. Jeho tělo je vrásčité jako krunýř kraba ve vroucí vodě. Hrbí se. Sklání se spolu s noční hvězdou.
Při pátém bdění pozdravují kohouti rodící se jitřenku, Kin-Foovi je sto let. Umírá. Jeho největší přání je splněno. Ale zpupný kníže Ien ho nechce přijmout. Nemá rád tak staré lidi, kteří by na jeho dvoře příliš žvanili. Starý Kin-Fo - nemůže nikde spočinout a bloudí teď věčností." Dav tleskal a zpěvák rozprodal několik set textů žalozpěvu po třech měďácích za výtisk.
Proč by si Kin-Fo taky jeden nekoupil? Vyňal z kapsy hrst drobných mincí a plnou dlaň prostrčil přední řadou posluchačů.
Náhle však dlaň otevřel. Mince mu vyklouzly a spadly na zem…
Proti němu stál muž, jehož pohled se střetl s pohledem Kin-Foovým.
„Ach!" zvolal Kin-Fo v největším údivu.
Fry a Craig ho obstoupili. Myslili, že je ohrožen, zasažen, snad mrtev.
„Wang!" vyrazil ze sebe Kin-Fo.
„Wang!" opakovali Craig a Fry.
Byl to skutečně Wang. Právě poznal svého bývalého žáka. Ale místo aby se na něho vrhl, rozrazil prudce pos1ední řady posluchačů a plnou rychlostí prchal pryč.
Kin-Fo neváhal. Chtěl si stůj co stůj situaci vyjasnit a pustil se za Wangem, doprovázen Craigem a Fryem, kteří ho nechtěli ani předběhnout, ani zůstat pozadu.
I oni poznali nepolapitelného muže a podle Langova překvapení pochopili, že filosof setkání s Kin-Foem vůbec nečekal a že ani Kin-Fo nepředpokládal, že tu filosofa najde.
Avšak proč Wang teď utíkal? Bylo to velmi podivné, ale utíkal, jako by měl v patách všechny policisty Nebeské říše. Bylo to nesmyslné pronásledování.
„Já nejsem ožebračen! Wangu! Wangu! Nejsem ožebračen!" volal Kin-Fo.
„Je bohatý! Je bohatý!" křičeli Craig a Fry.
Ale Wang už byl příliš daleko a neslyšel slova, která ho měla zastavit. Doběhl tak až na nábřeží a podle kanálu se pustil k Západnímu předměstí.
Jeho tři pronásledovatelé mu byli v patách, ale uprchlík jim stále unikal.
Asi půl tuctu Číňanů se připojilo ke Kin-Foovi, nemluvě o dvou nebo třech dvojicích policejních agentů, kteří prchajícího muže pokládali za nějakého zloděje.
Byla to podivná podívaná na prudce oddychující, křičící a řvoucí skupinu, která se neustále rozrůstala o četné dobrovolníky. Lidé okolo zpěváka zaslechli Kin-Foa vyslovit Wangovo jméno. Ještě že filosof nevyslovil jméno svého žáka! Jinak by se bylo za mužem tak proslulým pustilo celé město. Stačilo ovšem namátkou zaslechnuté jméno Wangovo. To tedy byla ta záhadná osobnost, za jejíž dopadení byla vypsána odměna tisíce - dolarů! A tak zatímco Kin-Fo běžel za svým miliónovým, jměním a Craig s Fryem za dvěma. sty tisíci dolaru pojistky, ostatní běželi za třinácti sty taelů odměny.
„Wangu! Wangu! Já jsem bohatší, než jsem byl!" volal stále Kin-Fo, pokud mu to rychlost běhu dovolovala.
„Není ožebračen!" křičeli Craig a Fry.
„Zastavte se! Zastavte se!" hulákal dav narůstající jako lavina.
Wang jako by neslyšel. S lokty přitisknutými k hrudi se nechtěl vyčerpávat odpověďmi a odmítal ztrácet čas byť i jen

otočením hlavy.
Tak proběhli celým předměstím. Pak se Wang pustil po dlážděné silnici podél kanálu. Na této skoro pusté cestě měl volné pole a utíkal teď ještě rychleji. Ale i úsilí jeho pronásledovatelů se pochopitelně zdvojnásobilo.
Pronásledování trvalo skoro dvacet minut. Nikdo nemohl předvídat, jak to skončí. Zdálo se však, že uprchlík počíná slábnout. Vzdálenost, která ho až dosud dělila od jeho pronásledovatelů, se počala zkracovat.
Wang to vycítil, zahnul ze silnice a zmizel za zeleným plotem malé pagody vpravo od cesty.
„Tisíc dolarů tomu, kdo ho dostihne!“ křičel Kin-Fo.
„Dva tisíce taelů!“ opakovali Craig a Fry.
„Ya! Ya! Ya!“ řvali lidé v prvních řadách.
Všichni se vrhli doprava po filosofových stopách a oběhli plot pagody.
Wang se znovu objevil. Běžel po úzké příčné stezce podél; zavlažovacího kanálu. Aby své pronásledovatele zmátl, zahnul opět na dlážděnou silnici.
Bylo už jasné, že je úplně vyčerpán, protože se několikrát otočil. Kin-Fo, Craig a Fry zatím neochabovali. Běželi, vlastně letěli, takže ani nejrychlejší lovci taelů je nemohli předběhnout.
Rozuzlení už nemohlo být daleko. Byla to jen otázka času, a to času poměrně krátkého. Mohlo to trvat nejvýš několik minut.
Wang, Kin-Fo a jeho společníci přiběhli až na místo, kde hlavní silnice vede přes slavný most Palikao.
Před osmnácti lety, 21. září 1860, by tu nebyli běželi tak volně. Velká silnice byla tenkrát přecpána uprchlíky jiného druhu. Armáda generála San-Ko-Li-Tsina, císařova strýce, byla sem zahnána francouzskými prapory a zastavila se právě na mostě Palikao. Bylo to nádherné umělecké dílo se zábradlím z bílého mramoru, lemovaným dvojitou řadou gigantických lvů. Právě tady mandžuští Tataři, ve svém fanatismu neobyčejně stateční, byli rozdrceni palbou z evropských děl.
Ale most nesoucí dosud na zuražených sochách stopy boje byl dnes volný. Slábnoucí Wang se k němu pustil. Kin-Fo se svými společníky se s největším úsilím už blížili. Brzy je oddělovalo jen dvacet, pak patnáct, a konečně deset kroků.
Bylo zbytečné pokoušet se zastavit Wanga voláním, když nemohl nebo nechtěl slyšet. Bylo nutno dostihnout ho, chopit se ho a popřípadě ho i svázat… Pak se vše vysvětlí.
Wang už viděl, že jim padne do rukou. Z nevysvětlitelné umíněnosti se zřejmě bál přímého setkání se svým bývalým žákem. Byl ochoten obětovat třeba život, jen aby mu unikl.
A skutečně! Jediným skokem se vyšvihl na zábradlí mostu a vrhl se do řeky Pei-cho.
Kin-Fo se na okamžik zastavil a zvolal:
„Wangu! Wangu!“
Pak se rozběhl taky.
„Dostanu ho živého!“ vykřikl a skočil do řeky. „Craigu?“
„Fryi?“
„Dvě stě tisíc dolarů je ve vodě!“
A oba dva přeskočili zábradlí a vrhli se na pomoc ohroženému zákazníku Stoletého věku.
Několik dobrovolníků je následovalo. Vypadalo to jako cvičení klaunů na trampolíně.
Ale všechna námaha byla marná. Kin-Fo, Craig, Fry a ostatní, zvábení výší odměny, marně prohledávali vody Pei-cho. Wanga nenašli. Nešťastný filosof byl asi stržen proudem a unášen pryč.
Chtěl snad Wang skokem do vody uniknout svým pronásledovatelům, nebo se rozhodl skončit svůj život? To nikdo nevěděl.
Za dvě hodiny poté zklamaný, ale už suchý a odpočinutý Kin-Fo násilím vzbudil zlořečícího sluhu a vydal se na cestu do Pekingu.

KAPITOLA XIV.
V NÍŽ BUDE ČTENÁŘ MOCI BEZ NÁMAHY PROJÍT ČTYŘMI MĚSTY A JEDNÍM NAVÍC

Cho-pei, nejsevernější provincie Číny, je rozdělena na sedm okresů. V jednom z nich leží hlavní město provincie Šun-kin-to, což znamená „město prvního řádu, poslušné nebes“. A toto město je Peking.
Představí-li si čtenář město ve tvaru kyje o rozloze šesti tisíc hektarů a o průměru. osmi mil, vidí před sebou tajemné město Kambalu, které koncem třináctého století tak zajímavě popsal Marco Polo. To je hlavní město Nebeské říše.
Peking vytvářejí vlastně dvě odlišná města, oddělená širokými třídami a opevněná hradbami. Jedno z nich, čínské město má tvar obdélníku, druhé, město tatarské, tvoří téměř dokonalý čtverec. A v něm jsou vlastně ještě další města: Žluté město Hoang-čing a Rudé nebo Zakázané město Tsen-kin-čing.
Kdysi toto seskupení mělo přes dva milióny obyvatel. Ale největší bída snížila vystěhovalectvím toto číslo asi na milión. K Tatarům a k Číňanům v Pekingu musíme připočíst ještě asi deset tisíc mohamedánů a určité množství Mongolů a Tibeťanů, kteří bydlí na vodě.
Plán obou měst vypadá jako příborník, jehož spodní část tvoří čínské město a horní část město tatarské.
Šest mil dlouhé hradby, vysoké a široké čtyřicet až padesát stop a obložené zvenčí cihlami, jsou chráněny každých dvě stě metrů vystouplými baštami. Obtáčejí tatarské město nádhernými dlážděnými promenádami a spojují se v rozích obrovskými hranatými věžemi, na jejichž plochých střechách hlídkují vojáci.
Císař, Syn nebes, je tedy dobře chráněn!
Uprostřed tatarského města je Žluté město o rozloze šesti set šedesáti hektarů, uzavřené osmi bránami, s horou tři sta stop vysokou uprostřed a s nádherným kanálem nazývaným Moře středu, který podtéká mramorový most.

Čínské město v Pekingu, zvané Vai-čeng, podobá se v mnohém tatarskému, ale něčím se od něho přece jen liší.
Jeho střední část zaujímají dva slavné chrámy, chrám Nebes a chrám Zemědělství. K nim nutno připojit ještě chrám bohyně Koaniny, chrám Ducha země, Očištění, Černého draka a chrám Nebeských a pozemských duchů.
Obdélník města je rozdělen od severu k jihu důležitým bulvárem nazývaným Velká třída, který se táhne od brány Hung-ting na jihu k bráně Tien na severu. Je pravoúhle přeťat další třídou, vedoucí od brány Ša-sua na východě k bráně Cuan-cu na západě. Jmenuje se ulice Ša-sua a v ní, asi sto kroků od křižovatky s Velkou třídou, bydlela budoucí paní Kin-Foová.
Čtenář si jistě vzpomíná, že po dopisu se zprávou o Kin-Foově ožebračení dostala mladá vdova druhý dopis, který první zprávu vyvrátil a oznamoval jí, že neuplyne ještě sedmá luna a „její starší bratříček“ se k ní vrátí.
Zbytečno dodávat, že Le-U od onoho 17. května počítala dny i hodiny. Ale Kin-Fo o sobě nedával vědět po celou dobu svého fantastického putování, jehož průběh nechtěl za žádných okolností prozradit. Le-U psala do Šanghaje. Její dopisy však zůstaly bez odpovědi. Je samozřejmé, že byla velmi znepokojena, když ani do 19. června nedostala žádnou zprávu.
Za těch dlouhých dnů mladá vdova neopustila ani jednou svůj dům v ulici Ša-sua. Plna neklidu čekala.
A protivná slečna Nan nemohla její samotu zpříjemnit… „Stará matka“ byla jankovitější než jindy a zasloužila si dvacetkrát za měsíc vyhazov.
Kolik nekonečných a úzkostných hodin ještě Le-U prožije, než Kin-Fo přijede do Pekingu! Mladá žena je sice spočítala, ale jejich počet se jí zdál příliš velký.
Nejstarším náboženstvím Číny je náboženství filosofa Lao-C. Konfuciovo učení zveřejněné ve stejné době (asi 500 let př. n. l.), je sice vyznáváno císařem, vzdělanci a vysokými mandaríny, avšak největší počet věřících získal buddhismus čilí náboženství Ko. Na celém světě čítá na tři sta miliónů vyznavačů.
Buddhismus se dělí na dvě rozdílné sekty, z nichž jedna má jako kněze bonzy v šedých oděvech a s rudými čapkami a druhá lamy ve žlutých šatech a se žlutými čepičkami.
Le-U byla buddhistka z první sekty. Honzové ji často vídali vcházet do chrámu Koan-ti-miao, zasvěceného bohyni Koanině. Tam se modlila za svého přítele a pálila vonné tyčinky s čelem položeným na chrámovou dlažbu.
Toho dne jí napadlo poprosit znovu bohyni Koaninu modlitbami ještě vřelejšími. Jakási předtucha jí říkala, že muži, na kterého čekala s pochopitelnou nedočkavostí, hrozí vážné nebezpečí.
Le-U tedy zavolala „starou matku“ a přikázala jí objednat nosítka s nosiči na křižovatce Velké třídy.
Nan pokrčila rameny, jak bylo jejím zavrženíhodným zvykem, a šla ven splnit rozkaz.
Mladá žena osaměla ve svém pokoji. Hleděla smutně na němý přístroj, který jí už nereprodukoval vzdálený hlas nepřítomného.
„Ach,“ vzdychla si, „musí se alespoň dovědět, že jsem na něho nepřestala myslet. Chci, aby mu to po jeho příchodu můj hlas opakoval!“
A Le-U spustila poháněj ící váleček fonografu a pronesla hlasitě několik něžných vět. které jí vnuklo milující srdce.
Náhle však vstoupila Nan a přerušila její jímavý monolog.
„Nosítka s nosiči už čekají na paní, která by měla raději zůstat doma!“
Le-U ji neposlouchala. Vyšla hned ven, nechala Nan podle libosti bručet a vsedla do nosítek, když byla předtím nosičům přikázala, aby ji donesli do Koan-ti-miao.
Cesta vedla přímo k chrámu. Stačilo projít ulicí Ša-sua na křižovatku a vystoupit Velkou třídou až k bráně Tien.
Nosítka postupovala jen pomalu. V této hodině se ještě uzavírala obchodní jednání a v celé čtvrti, nejlidnatější z města, bylo mnoho chodců. Stánky potulných obchodníků na chodnících dodávaly ulici vzhledu tržiště plného křiku a volání.
Pouliční řečníci, veřejní předčitatelé, věštci, fotografové a karikaturisté, nedbající ani autority mandarínu, křičeli a přispívali svým voláním Ke všeobecné vřavě. Tady kráčel s celou nádherou pohřební průvod, který zastavil všechen provoz, tam zase šli svatebčané, kteří taky postupovali jen s velkými obtížemi. Před domem městského úředníka se tísnil celý dav. Jakýsi žalobce tam právě rozezněl „gong nářků“ a vyžadoval zásah spravedlnosti. Na kameni Leu-ping klečel nějaký zločinec, který dostal výprask na chodidla a kterého tu hlídali dva vojáci v mandžuských čapkách s červenými chocholy, s krátkými kopími a se dvěma meči ve společné pochvě. Opodál vedla stráž na strážnici několik vzpouzejících se Číňanů, svázaných dohromady copy. Za nimi klopýtal jako podivné zvíře jakýsi ubožák s levou rukou a s pravou nohou v otvorech těžkého prkna. Objevil se tam i zloděj v dřevěné kleci, z níž mu vyčnívala jen hlava. Tak tu byl ponechán veřejné dobročinnosti. Další trestanci se vlekli s kládou jako voli pod jhem. Ti nešťastníci hledali zřejmě frekventovaná místa v naději, že dostanou od soucitných chodců nějakou almužnu. Přiživovali se tak se žebráky, s otrhanci, s chromými, s paralytiky, s průvody slepců vedených jednookými a s tisícem nejrůznějších skutečných i falešných mrzáků, kterými se města Říše středu přímo hemží.
Nebylo tedy divu, že se nosítka pohybovala pomalu. Dav cestou k vnější okružní třídě ještě zhoustl. Le-U tam však přesto dorazila a zastavila se před baštou chránící bránu před chrámem bohyně Koaniny.
Tam vystoupila z nosítek a vkročila do chrámu. Zamířila k posvátnému zařízení, kterému se říká „modlitební mlýnek“.
Je to jakési loukoťové kolo, jež nese na konci osmi špic svitky posvátných výroků.
U přístroje stál vážný kněz, aby určoval druh pobožnosti, a především cenu modliteb.
Le-U dala Budhovu sluhovi několik taelů, určených na úhradu náboženského úkonu. Pak se chopila pravou rukou kliky kola a lehce je roztočila, s levou rukou na srdci.
Kolo se však netočilo dost rychle.
„Rychleji!“ řekl jí kněz s povzbudivým gestem.
Mladá žena začala točit rychleji.
Trvalo to asi čtvrt hodiny. Pak kněz prosebnici oznámil, že její přání bude splněno.

Le-U se znova pok1onila před sochou bohyně Koaniny, vyšla z chrámu, vsedla do nosítek a vydala se na cestu domů. Ale ve chvíli, kdy se octla na Velké třídě, musili se nosiči rychle klidit stranou. Vojáci tam surově rozháněli dav. Na jejich příkaz se všechny krámy rychle zavíraly. Příčné ulice byly pod dozorem policejních agentů potahovány modrými čalouny.
Velkou část široké třídy zabral mohutný průvod, který postupoval s nesmírným hlukem.
Byl to císař Koang-Sín, jehož jméno znamená „pokračovatel slávy“, vracel se právě do svého dobrého tatarského města a teď se před ním otevřela hlavní brána.
Za dvěma čelními hlídkami kráčela skupina osvětlovačů a dvě řady psovodů s holemi přes ramena.
Za nimi šla skupina vysokých důstojníků s ozdobnými žlutými deštníky, pošitými obrazy draků, což je symbol císaře, jako je fénix symbol císařovny.
Palankýn s odhrnutými závěsy neslo šest nosičů v rudých oděvech s bílými růžicemi a ve vestách z prošívaného hedvábí. Císařský palankýn doprovázela knížata z císařské krve a hodnostáři na koních očabrakovaných žlutým hedvábím na znamení vysoké hodnosti.
V palankýnu pololežel poloseděl Syn nebes, bratranec císaře Tong-Če a synovec knížete Konga.
Za palankýnem kráčeli podkoní a nosiči zásob. Pak celý průvod zmizel v bráně Tien k velkému uspokojení chodců, obchodníků a žebráků, kteří se zas mohli věnovat svým záležitostem.
Nosítka mladé ženy pokračovala taky v cestě. Konečně po dvouhodinové nepřítomnosti se Le-U octla zase doma.
Ach, jaké překvapení jí však přichystala dobrá bohyně Koanina!
Ve chvíli, kdy se její nosítka zastavila, přijel k jejím dveřím zaprášený vůz se dvěma mezky. A z něho vystoupil Kin-Fo sledovaný Craigem, Fryem a Sunem!
„Vy! Vy!“ vykřikla Le-U, která nemohla věřit vlastním očím.“
„Drahá mladší sestřičko,“ řekl jí Kin-Fo, „snad jste nepochybovala o mém návratu?“
Le-U neodpověděla. Vzala přítele za ruku a odvedla ho do svého pokoje k fonografu, k diskrétnímu důvěrníku jejího trápení.
„Nepřestávala jsem vás očekávat ani na okamžik, drahé srdce vyšívané hedvábnými květy!“ řekla.
Nasadila váleček, spustila pero a uvedla váleček do pohybu.
Kin-Fo tak mohl vyslechnout to, co Le-U sladkým hlasem pronesla před několika hodinami:
„Vrať se, milovaný bratříčku! Vrať se ke mně. Ať naše srdce zůstanou navždy spojena jako dvě hvězdy souhvězdí Pastýře a Lyry! Všechny mé myšlenky jsou zaměřeny jen k tvému návratu…
Přístroj na okamžik zmlkl…, pouze na vteřinku. Pak pokračoval…, ale tentokrát skřehotavým hlasem:
„Mně tedy nestačí paní! Musím mít v domě ještě pána!
Ať je kníže pekel oba zardousí!“
T'ento druhý hlas poznali velmi snadno. Byl to hlas Nan.
„Po odchodu Le-U přístroj pracoval dál a zapsal tak bez vědomí „staré matky“ všechna ta neopatrná slova!
Služky a sluhové by se měli mít před fonografy na pozoru!
Téhož dne dostala Nan výpověď. A její velitelka nečekala s vyhazovem ani na poslední dny sedmého měsíce.

KAPITOLA XV.
KTERÁ PŘIPRAVÍ KIN-FOOVI - A PATRNĚ I ČTENÁŘI - JISTÉ PŘEKVAPENÍ

Sňatku bohatého Kin-Foa ze Šanghaje s roztomilou Le-U z Pekingu nestálo teď už nic v cestě. Za šest dní měla vypršet lhůta daná Wangovi ke splnění jeho slibu. Ale nešťastný filosof zaplatil nepochopitelný útěk životem. Napříště se Kin-Fo neměl už čeho bát. Svatba mohla být konečně oslavena. Snoubenci se rozhodli pro den pětadvacátého června, z něhož chtěl Kin-Fo učinit poslední den svého života.
Mladá žena se nyní dověděla vše. Poznala všechna ta různá dobrodružství, která prožil Kin-Fo. Nechtěl ji udělat chuďasem a podruhé vdovou. Teď se jí však vrátil volný, ochoten učinit ji šťastnou.
Ale když se Le-U dověděla o filosofově smrti, neubránila se slzám. Znala ho a měla ho ráda. Vždyť byl prvním důvěrníkem jejích citů ke Kin-Foovi.
„Ubohý Wang!“ řekla. „Bude nám na naší svatbě scházet!“
„Ano! Ubohý Wang,“ odpověděl Kin-Fo. I on litoval jztráty společníka vlastního mládí a dvacetiletého přátelství.
„Přesto však,“ dodal, „by mě jistě zabil, jak slíbil.“
„Ne, ne!“ zvolala Le-U a zavrtěla svou hezkou hlavou.
„Možná že hledal smrt ve vodách Pei-cho jen proto, aby nemusil splnit svůj strašný slib.“
Běda! Tato domněnka byla docela pravděpodobná. Wang se třeba skutečně utopil jen proto, aby unikl povinnosti dostát svému závazku! Kin-Fo bylo tom teď přesvědčen stejně jako mladá žena. Na světě však zůstanou dvě srdce, z nichž filosofův obraz nikdy nevymizí.
Je pochopitelné, že po katastrofě na mostě Palikao přestaly čínské noviny otiskovat směšnou výzvu ctihodného Williama J. Bidulpha. A nepříjemná popularita Kin-Foova se pak rozplynula stejně rychle, jako vznikla.
Ale co teď budou dělat Craig a Fry? Byli pověřeni ochranou zájmů Stoletého věku až do 30. června. Tedy ještě deset dní. A Kin-Fo už vlastně jejich služby nepotřeboval. Mohli se obávat Wangova útoku na Kin-Foa? Ne. Vždyť filosof už nežil. Mohli se strachovat, že jejich zákazník vloží zločinnou ruku sám na sebe? Vůbec ne! Kin-Fo teď toužil jen po životě, po plném životě, po životě co možná nejdelším. Neustálý dozor Frye a Craiga ztratil smysl.
Byli to však stateční - chlapíci, i když taky trochu podivínští. Jejich oddanost patřila sice Stoletému věku, ale projevovali ji vážně a neustále. Kin-Fo je prosil, aby se zúčastnili svatební slavnosti, a oni pozvání přijali.

„Sňatek je ostatně vždycky jako sebevražda," zažertoval si Craig.
„Ženich v něm dává v sázku svůj život, aby život zachoval," dopověděl s milým úsměvem Frye.
Nazítří vystřídala vyhozenou Nan v domě na ulici Ša-sua žena mnohem přívětivější. Byla to teta mladé Le-U, paní Litalu. Měla u ní pobýt a zastupovat její matku až do svatebního obřadu. Paní Litalu byla ženou mandarína čtvrtého stupně a druhé třídy. Nosil žluté knoflíky a byl bývalým předčitatelem císaře a členem akademie Hau-lin. K řádnému plnění své důležité funkce měl všechny potřebné i morální vlastnosti.
Kin-Fo hodlal hned po svatbě Peking opustit. Nepatřil k Číňanům, kteří milují blízkost dvora. Bude skutečně šťasten teprve tehdy, až uvidí svou mladou ženu usazenou v bohatém šanghajském yamenu.
Zatím si tedy musil najmout prozatímní byt. To, co hledal, našel v Tien-fu-tangu, v chrámu Nebeské dobroty. Je to velmi pohodlný hotel s restaurantem poblíž třídy Tien-men mezi tatarským a čínským městem. S ním se tam ubytovali i Craig a Fry, kteří už ze zvyku nemohli svého zákazníka opustit. Sun se s velkým bručením ujal zase své služby. Velmi si však dával pozor, není-li někde nablízku indiskrétní fonograf. Příhoda s Nan ho naučila větší opatrnosti.
Kin-Fo se ke své velké radosti setkal v Pekingu se dvěma starými kantonskými přáteli, s obchodníkem Yin-Pangem a se vzdělancem Hualem. Znal v hlavním městě i několik hodnostářů a obchodníků, kteří mu slíbili účast na jeho velké slavnosti.
Bývalý unuděnec a lhostejný žák filosofa Wanga byl teď opravdu šťasten. Dva měsíce starostí, neklidu a trmácení - tento jediný rušný úsek jeho života - stačily mu k poznání, co je, co by měl být a co lze na zemi pokládat za štěstí. Ano, moudrý filosof měl pravdu! Kéž by tu teď byl, aby si mohl znovu ověřit pravdivost svého učení!
Kin-Fo trávil s mladou ženou všechen svůj volný čas, pokud jej nevěnoval přípravám k obřadu. Le-U byla od přítelova příchodu velmi šťastná. Myslila jen na něho a často si opakovala moudré poučky slavného Pan-Hoei-Pana:
„Má-li žena muže svého srdce, má ho na celý život. Žena musí chovat bezmeznou úctu k muži, jehož jméno nosí, a neustále se kontrolovat.
Žena musí být v domě čistým stínem a prostou ozvěnou.
Manžel je nebem manželky."
Přípravy k svatbě, která měla být skutečně okázalá, pokračovaly.
Třicet párů vyšívaných střevíců, jež tvoří nevěstinu výbavu, stálo už seřazeno v domě nevěsty. Cukrovinky z cukrárny Sinuyane, zavařeniny, sušené ovoce, pralinky, třtinový cukr, švestkový sirup, pomeranče, grapefruity a zázvor, nádherné hedvábné látky, zlaté a jemně ryté šperky s drahými kameny, prsteny, náramky, pouzdérka na nehty, jehlice do vlasů atd. atd., prostě všechny možné věci z nejlepších pekingských obchodů se už hromadily v pokoji mladé ženy.
Když se v té podivné Říši středu mladá dívka vdává, nepřináší ženichovi věnem nic. Je prostě kupována manželovými rodiči nebo samotným manželem. Z rodinného jmění může na úkor bratří odnést jen část, podle otcova volného uvážení. Na dodržení těchto podmínek dohlížejí prostředníci nazývaní mei-džin. O manželství se rozhodne až po těsném vyřešení všech těchto záležitostí.
Mladá snoubenka je pak představena ženichovým rodičům. Manžel sám ji nesmí spatřit. Uvidí ji teprve před svým domem, kam ji přinesou v uzavřených nosítkách. V tom okamžiku dostane manžel klíč od nosítek a otevře dvířka. Když se mu nevěsta zamlouvá, podá jí ruku. Nelíbí-li se mu, přibouchne prudce dveře. Tím jsou všechny dohody zrušeny. Jen záloha vyplacená nevěstiným rodičům propadá.
Při svatbě Kin-Foa se nic podobného nemohlo stát. Znal mladou ženu už dlouho a nemusil si nikoho kupovat. To bylo velmi důležité.
Konečně přišel 25. červen. Vše bylo připraveno.
Dům mladé vdovy byl podle zvyku už tři dny uvnitř slavnostně osvětlen. Paní Litalu nesměla po tři noci spát. Zastupovala tu rodinu nevěsty a musila se spánku zříci proto, aby ve chvíli nevěstina odchodu z otcova domu vypadala smutně. Kdyby byl měl Kin-Fo ještě rodiče, byl by slavnostně osvětlen i jeho otcovský dům na znamení smutku, protože „sňatek syna nutno pokládat za obraz otcovy smrti; syn vystřídá otce", jak to řekl Hao-Khieu-Čuen. I když tohoto výroku nebylo možno použít při spojení dvou lidí zcela svobodných, byly tu ještě další věci, s nimiž se musilo počítat.
Tak třeba nesměly být opomenuty astrologické formality. Horoskopy sestavené podle všech pravidel měly za ručit dokonalou shodu osudů a povah. Roční doba a stav luny byly velmi příznivé. Nikdy se žádné manželství neuzavíralo s vyhlídkami tak uspokojivými.
Svatební hostina se měla odbývat o osmé hodině večerní v hotelu Nebeského štěstí a pak měla být nevěsta odvezena v celé slávě do manželova domu. V Číně se snoubenci nemusí dostavit ani k civilnímu úředníku, ani ke knězi.
V sedm hodin večer přijal Kin-Fo pozvané přátele na prahu hotelu. Craig a Fry zářili jako svědkové evropské svatby. Byla to celá záplava zdvořilostí. Různí významní hosté byli pozváni dopisem na růžovém papíře, pokrytém mikroskopickými znaky: „Pan Kin-Fo ze Šanghaje zdraví pokorně pana… a prosí ho ještě pokorněji, aby se zúčastnil bezvýznamného obřadu…" atd.
Přišli všichni, aby poctili snoubence a zúčastnili se nádherné hostiny vyhrazené pouze mužům. Dámy se měly shromáždit u stolu prostřeného jen pro ně.
Byl tam obchodník Yin-Pang i vzdělanec Hual. Pak několik mandarínů s rudými bambulemi na úředních čapkách. Značilo to, že patří ke třem prvním stupňům. Ostatní mandaríni z nižších stupňů měli jen modré nebo bílé neprůhledné knoflíky.
Většinu hostu tvořili civilní úředníci čínského původu, neboť přítelem Kin-Foa, opovrhujícího tatarskou rasou, nemohl nikdo jiný být. Všichni měli krásné a skvělé oděvy a slavnostní účesy, takže to byla přímo oslňující družina.
Kin-Fo je čekal podle pravidel zdvořilosti před vchodem do hotelu. Jakmile přišli, odvedl je do přijímacího salónu, ale napřed je dvakrát poprosil, aby šli jako první. To se opakovalo u každých dalších dveří, které jim otvírali sluhové ve

skvostných livrejích. Kin-Fo každého hosta oslovoval „vznešeným“. jménem, informoval se o jeho „vznešeném“ zdraví a ptal se ho na. jeho „vznešenou“ rodinu. Ani nejpuntičkářštější znalec těchto dětinských zdvořilostí by byl nezjistil v jeho chování nejmenší prohřešek.
Craig a Fry to všechno obdivovali, ale přitom nespouštěli svého zákazníka z dohledu.
Oběma proběhla hlavou táž myšlenka. Nebylo přece nemožné, že Wang proti jejích přesvědčení ve vodách řeky nezahynul. Co když se teď vmísil mezi pozvané? Čtyřiadvacátá hodina pětadvacátého června dosud neodbila. A tchaj-pchingova ruka nebyla třeba dosud odzbrojena. Co když v poslední chvíli…
Ne, to nebylo pravděpodobné; ale přece to bylo možné. Craig a Fry si proto pozorně prohlíželi každého hosta…
Nezjistili však nic podezřelého.
Nevěsta mezitím opustila svůj dům v ulici Ša-sua a vsedla do uzavřených nosítek.
I když Kin-Fo odmítl obléci šat mandarína, na který má právo každý ženich - na počest velmi vážené manželské instituce -, Le-U se podřídila požadavkům nejvyšší společnosti. Ve své rudé toaletě z nádherné, hedvábím vyšívané látky přímo zářila. Její tvář zmizela za závojem z drobných perel, který jí spadal z bohaté čelenky. Drahokamy a nejvkusnější umělé květiny vytvořily z jejích černých vlasu úžasný účes. Kin-Fo ji jistě shledá ještě půvabnější, až přistoupí k nosítkám, aby je vlastní rukou otevřel.
Průvod se vydal na cestu. Obešel náměstí a pustil se po Velké třídě až k ulici Tien-men. Byl by býval ještě nádhernější, kdyby bylo šlo o pohřeb, a ne o svatbu. Ale i tak stál za to, aby se chodci zastavovali a přihlíželi.
Přítelkyně a družky Le-U šly za nosítky a nesly s velkou okázalostí jednotlivé části výbavy. Vpředu kráčelo asi dvacet hudebníků s měděnými nástroji, mezi nimiž vynikal zejména zvučný gong. Kolem nosítek se hemžil celý dav nosičů pochodní a pestrých svítilen. Budoucí manželka byla však před zraky davu skryta. Její první poh1ed měl podle etikety patřit manželovi.
Za těchto okolností dorazil průvod v doprovodu hlučného davu k osmé hodině večerní před hotel Nebeského štěstí.
Kin-Fo už stál před bohatě vyzdobenou bránou. Čekal na nosítka, aby otevřel nevěstě dveře. Potom jí pomůže vystoupit a odvede ji do vyhrazených pokojů, kde oba čtyřikrát poděkují nebi. Hned na to se odeberou ke svatební hostině. Budoucí žena se manželovi čtyřikrát pokloní a on jí dvakrát. Jako úlitbu bohům vylijí několik sklenek vína a ochranným duchům nabídnou trochu jídla. Pak jim sluha přinese dvě číše. Vypijí polovinu, zbytek smísí do jedné číše a střídavě vše dopijí. Tím bude svazku požehnáno.
Nosítka dorazila. Kin-Fo postoupil vpřed. Hlavní ceremoniář mu odevzdal klíče od nosítek. Vzal je a odemkl dvířka. Pak pln dojetí podal hezké Le-U ruku. Jeho budoucí žena lehce vyskočila a prošla skupinou hostů, kteří uctivě ustupovali a zdvihali přitom ruku do výše hrudi.
Ve chvíli, kdy mladá žena přestupovala práh hotelu. bylo dáno znamení. Do vzduchu se vznesli obrovští svítící draci, rozhoupávající v prudkém větru barevné obrázky fénixů a jiných symbolů manželství. Za nimi vzlétli ealští holubi s malými hudebními strojky na ocasech a prostorem zazněla hudba. K nebi také vyrazily s pískotem různobarevné rakety, jejichž oslnivé kytice se ve výši rozpadly ve zlatý déšť.
Náhle se od bulváru Tien-men ozval vzdálený pokřik a jasné zvuky trubek. Pak nastalo ticho, ale po chvíli se hluk ozval znovu.
Celý ten halas se neustále blížil a brzy se octl až v ulici, kde se svatební průvod zastavil.
Kin-Fo naslouchal. Jeho nerozhodní přátelé čekali, až mladá žena vejde do hotelu.
V tom okamžiku se celá ulice naplnila podivným zmatkem. Zvuky trubek zesílily a přiblížily se.
„Co se stalo?“ ptal se Kin-Fo.
Obličej sličné Le-U se zasmušil. Tajemným tušením se jí rozbušilo srdce.
Do ulice se vřítil hlučný dav. Obklopoval hlasatele s císařskou knihou, doprovázeného několika policisty.
Hlasatel zvolal do nastalého ticha několik slov, na která dav odpověděl temným hučením.
Císařovna vdova zemřela!
Zákaz! Zákaz!
Kin-Fo rázem pochopil. To byla událost, která se dotkla přímo jeho. Nemohl se ubránit zlostnému gestu.
Se smrtí vdovy po posledním císaři byl právě vyhlášen císařský smutek. Během doby, jejíž trvání určí zákon, je zakázáno všem lidem holit si hlavu, nikdo nesmí pořádat veřejnou slavnost, divadla nesmějí hrát, soudy soudit a nikdo taky nesmí slavit svatbu.
Zoufalá, ale statečná Le-U nechtěla svému snoubenci ještě ztěžovat zlou situaci. Její dobré srdce zvítězilo nad touhou po štěstí. Vzala drahého Kin-Foa za ruku.
„Počkejme!“ řekla mu hlasem, v němž se snažila zakrýt své dojetí.
A nosítka odnesla mladou ženu zpět do domu v ulici Ša-sua. Slavnost se tedy nekonala, stoly byly odstrojeny, orchestr poslán pryč a přátelé zoufalého Kin-Foa se po projevech soustrasti rozešli.
Nebylo by dobré porušovat císařský dekret o zákazu. Kin-Foa opravdu pronásledovaly jen samé trampoty. Teď osaměl s Craigem a s Fryem. V hotelu Nebeského štěstí, jehož jméno mu znělo jako krutý výsměch. Lhůta zákazu mohla být prodloužena podle libovůle Syna nebes. A Kin-Fo počítal s okamžitým návratem do Šanghaje, aby se usadil s manželkou ve svém bohatém yamenu! Tam chtěl začít nový život za nových podmínek.
Za hodinu za ním přišel sluha s dopisem, který právě přinesl poštovní posel.
Jakmile Kin-Fo poznal písmo adresy, neubránil se výkřiku. Byl to dopis od Wanga a stálo v něm:
„Příteli, nejsem mrtev, ale až dostaneš tento dopis, nebudu už mezi živými.
Umírám, protože nemám odvahu splnit svůj slib. Ale buď klidný, vše jsem zařídil.
Lao-Šen. jeden z vůdců tchaj-pchingů a můj bývalý kamarád, má Tvé potvrzení. Bude mít hlavu i ruku pevnější než já, aby splnil strašné poslání, jímž jsi mě pověřil. Jemu taky bude patřit pojištěný obnos, který si vyzvedne, až Ty tu už

nebudeš.
Sbohem příteli! Předcházím Tě na věčnost. Na brzkou shledanou, příteli!
Wang“

KAPITOLA XVI.
V NÍŽ STÁLE SVOBODNÝ KIN-FO SE ZNOVU VYDÁVÁ NA CESTU

Tak se Kin-Foova situace stala tisíckrát vážnější než předtím.
Wangova vůle byla přes dané slovo zřejmě ochromena, když měl svého bývalého žáka zabít. Filosof tedy nevěděl nic o změně Kin-Foových majetkových poměrů, neboť se o tom v dopise nezmiňoval. Pověřil proto jiného člověka, aby splnil jeho závazek. A jakého člověka! Nejstrašnějšího ze všech tchaj-pchingů, který jistě provede tak jednoduchou vraždu bez jakýchkoli zábran. Zvlášť když za ni nebude musit nést odpovědnost. Kin-Foovo potvrzení mu zaručí beztrestnost a Wangův odkaz kapitál padesáti tisíc dolarů!
„Teď už toho začínám mít dost!“ zvolal Kin-Fo v prvním záchvatu vzteku.
Craig a Fry se seznámili s obsahem Wangova dopisu. „Neurčuje však vaše potvrzení pětadvacátý červen jako poslední lhůtu?“ zeptali se Kin-Foa.
„Vůbec ne!“ odpověděl jim. „Wang je měl datovat až dnem mé smrti! Lao-Šen si teď může dělat, co bude chtít, aniž by byl nějak časově omezován.“
„Ach“ vydechli Craig a Fry. „Jistě bude mít zájem na tom, aby to provedl co nejdříve.“
„Proč?“
„Aby kapitál z vaší pojistky byl zajištěn a neunikl mu.“ Tento důvod nesnesl námitky.
„Dobrá,“ řekl Kin-Fo. „Teď nesmím ztratit ani hodinu a musím - se zmocnit svého potvrzení, i kdybych za ně měl zaplatit oněch padesát tisíc dolarů určených Lao-Senovi!“
„Správně.“ řekl Craig.
„To je pravda!“ dodal Fry.
„Odjedu tedy. Musím se dozvědět, kde se teď vůdce tchaj-pchingů zdržuje. Snad nebude tak nepolapitelný jako Wang!“
Kin-Fo při tomto rozhovoru nevydržel na jednom místě. Stále přecházel sem tam. Ta série ran kyjem, které na něho dopadaly, přiváděla ho do stavu neobyčejného podráždění.
„Odjedu!“ opakoval. „Vydám se hledat Lao-Šena. A vy, pánové, dělejte co je vaší povinností!“
„Pane Kin-Foe,“ řekl Craig a Fry, „zájmy Stoletého věku jsou teď ohroženy mnohem víc než předtím. Kdybychom vás za těchto okolností opustili, zpronevěřili bychom se povinnosti. Neopustíme vás!“
Především si musili zjistit, kdo je onen Lao-Šen a kde se zdržuje. Jeho obecná proslulost jim úkol jistě usnadní.
Starý Wangův kamarád z povstaleckého Mang-Čaova hnutí se uchýlil do severní Číny za Velkou zeď k zálivu Liao-tung, hned vedle zálivu Pe-če-li. Císařské úřady ho dosud nemohly dopadnout, podobně jako několik dalších vůdců povstání. A tak se tito bandité mohli pohybovat za hranicemi Číny. Lao-Šen se tam spokojil s velmi skromnou rolí silničního lapky. Wang volil potřebného člověka opravdu dobře. Lao-Šen nemá jistě žádné zábrany a jedna rána dýkou nemůže jeho svědomí nijak zatížit.
Craig a Fry si vyžádali podrobné informace o tomto tchaj-pchingovi a zjistili, že naposledy byl spatřen v okolí Fu-ningu, malého přístavu při zálivu Liao-tung. Proto se bez otálení rozhodli jet tam za ním.
O tom, co se teď bude dít, byla informována především Le-U. Chtěla Kin-Foovi odjezd rozmluvit. Nevydává se snad do bezprostředního nebezpečí? Nebylo by lepší čekat, někam odjet, opustit Nebeskou říši, popřípadě se uchýlit na místo, kde by ho ďábelský Lao-Šen nemohl napadnout?
Kin-Fo však mladé ženě vysvětlil, že by nemohl už déle snášet život pod touto trvalou hrozbou, vydán na milost a nemilost takovému zločinci, kterému jeho smrt přinese pozoruhodné jmění. Ne! To už musí jednou skončit. Kin-Fo se svými dvěma věrnými průvodci ještě dnes odjede, vyhledá toho tchaj-pchinga, vykoupí zlatem to zlořečené potvrzení a vrátí se do Pekingu ještě dříve, než bude Císařský zákaz odvolán.
„Drahá mladší sestřičko!“ řekl Kin-Fo! „jsem teď rád, že naše svatba byla o několik dní odložena. Představte si svou situaci, kdyby bylo ke svatbě došlo!“
„Kdyby k ní bylo došlo,“ odpověděla Le-U, „měla bych právo a povinnost jít všude s vámi - a já bych s vámi šla!“
„Ne!“ řekl Kin-Fo. „Raději bych tisíckrát zemřel, než vás vystavil takovému nebezpečí…! Sbohem, Le-U, sbohem!“
A Kin-Fo se slzami v očích rychle opustil mladou ženu, která ho chtěla zadržet.
Téhož dne. Kin-Fo, Craig, Fry a Sun, jemuž nešťastná náhoda nepopřála ani chvilku odpočinku, opustili Peking a odjeli do Tong-čeu. Byla to záležitost jedné hodiny.
Pak se dohodli o dalším postupu.
Cesta po suché zemi nejistými provinciemi by jim přinesla vážné potíže.
Kdyby mohli dosáhnout Velké zdi severně od hlavního města, pokusili by se o to přes všechna možná nebezpečí cesty čtyřicet mil dlouhé. Ale přístav Fu-ning nebyl na severu, nýbrž na východě. Pojedou-li tam po moři, získají čas a zajistí si bezpečnost. Za čtyři až pět dní tam mohl Kin-Fo se svými společníky dorazit. Potom se uvidí, co dál.
Najdou však loď plující do Fu-ningu? Především tohle si musili ověřit u jednatelů lodní dopravy v Tong-čeu.
Kin-Foovi náhoda tentokrát přála. Před ústím Pei-cho kotvila loď s nákladem pro Fu-ning.
Stačilo jen najmout si jeden z rychlých. parních člunů poříční dopravy, doplout na ono místo a nalodit se.
Craig a Fry potřebovali k přípravě na cestu necelou hodinu. Využili jí k nákupu všech známých záchranných přístrojů, od primitivních záchranných pásů až k nepotopitelnému obleku kapitána Boytona. Kin-Fo měl stále cenu dvou set tisíc

dolarů. Odcházel teď na moře a nemusil pojistku zvyšovat, protože byl pojištěn proti všem nebezpečím. Ale mohla ho postihnout katastrofa. Musili všechno předvídat a taky všechno předvídali.
Tak 26. června v poledne Kin-Fo, Craig, Fry a Sun se nalodili na parník Pei-tang a vypluli k ústí řeky Pei-cho.
Tato řeka tvoří tolik zákrutů, že plavba po ní je dvakrát tak dlouhá jako přímá spojnice Tong-čeu s ústím. Řečiště je však upravené, a tím splavné i pro největší tonáže. Proto je tam taky čilý dopravní ruch, mnohem větší než na velké silnici probíhající téměř rovnoběžně s řekou.
Pei-tang plul rychle mezi bójemi průplavu, tepal lopatkami svých kol žlutavé vody řeky a zaplavoval příbojem četné zavlažovací kanály na obou březích. Vysoká věž pagody za Tong-čeu brzy zmizela za ostrým říčním zákrutem.
V těchto místech nebyla Pei-cho ještě příliš široká. Tekla zde mezi písečnými přesypy, míjela zalesněný kraj se zemědělskými usedlostmi a s ovocnými zahradami za živým plotem. Objevilo se několik důležitějších vesnic Matao, He-si-vu, Nan-cae a Yan-cun -, u nichž se už projevoval mořský příliv.
Brzy se ukázal Tien-tsin. Tam ztratili hodně času, protože musili čekat na otevření Východního mostu, který spojuje oba břehy. Pak se namáhavě, pomalu prodírali stovkami různých plavidel v přístavu. Neobešlo se to bez značného rámusu a mnohou bárku to stálo lano, které ji udržovalo v proudu na místě. Parník lana často přetrhával a nikdo se nestaralo vzniklé škody. Mezi uvolněnými čluny zavládl brzy takový zmatek, že by byl způsobil mnoho starostí přístavním dozorcům, kdyby tam ovšem bývali byli.
Řekneme-li, že Craig a Fry byli během celé plavby ještě přísnější než jindy a že svého zákazníka neopouštěli ani na krok, neříkáme ještě plnou pravdu.
Teď už nešlo o filosofa Wanga, s nímž by byl lehký dohovor, kdyby ho mohli o všem informovat. Teď měli co dělat s Lao-Šenem, tchaj-pchingem, kterého neznali, což ho dělalo ještě nebezpečnějším. Protože šli za ním, mohli se cítit jistějšími. Ale co když i on se vydal na cestu, aby svou oběť dostihl? Jak tomu předejít, jak se tomu vyhnout? Craig a Fry viděli vraha v každém cestujícím na Pei-tangu. Nejedli, nespali, nežili ani vteřinu v klidu.
Kin-Fo, Craig a Fry byli velmi vážně znepokojeni, ale Sun trpěl strašnou úzkostí. Při pouhé myšlence na plavbu po moři se mu dělalo zle. Tou měrou, jak se Pei-tang blížil k zálivu, Sun stále více bledl. Nos se mu prodloužil a rty svíraly, ačkoli klidné vody řeky parníkem dosud ani trochu nehoupaly.
Co se stane, až bude Sun muset snášet krátké vlny úzkého moře, které kymácejí lodí prudčeji a častěji? „Ty ses nikdy neplavil po moři?“ ptal se ho Craig. „Ne!“
„Nelíbí se ti to T' vmísil se Fry.
„Ne!“
„Radím ti tedy, abys stále zdvihal hlavu,“ řekl Craig. „Hlavu?“
„A neotvíral ústa!“ dodal Fry.
„Ústa?“
Sun oběma agentům naznačil, že o tom raději nebude mluvit, a šel se usadit uprostřed lodi. Vrhl přitom na rozšiřující se řeku melancholický pohled trpitele, kterého čeká ta směšná a nepříjemná mořská nemoc.
Kraj se v tomto říčním údolí změnil. Pravý břeh byl strmější a ostře se lišil svým vyvýšením od břehu levého, o nějž se už tříštil slabý příboj. Dál od řeky se táhly širé lány medyňku, kukuřice, obilí a prosa. Jako v celé Číně která jako matka musí živit milióny svých synů - nebyla tu ani píď neobdělané půdy. Všude se táhly zavlažovací kanály nebo primitivní bambusová čerpadla, rozvádějící do polí dostatek vody. Tu a tam stály u vesnic s doškovými střechami skupiny stromů, především jabloní, které by byly ozdobou i v Normandii. Na březích přecházelo mnoho rybářů, používajících kormoránů jako loveckých psů, či spíše jako psů rybářských. Tito ptáci se na pánovo znamení. potápěli a přinášeli rybáři ryby, které nemohli spolknout. Měli totiž krk v polovině zaškrcený úzkým kroužkem. Při zvuku lodních sirén vzlétala z trávy hejna kachen, vran, strak a krahujců.
Široká silnice podle řeky byla teď opuštěná, ale ruch lodní dopravy po řece Pei-cho se nezmenšoval. Po proudu i proti proudu tu proplouvalo velké množství plavidel válečné džunky s odkrytými děly a s vydutou střechou od přídě až po záď, poháněné dvěma řadami vesel nebo lopatkovým kolem, kterým otáčela lidská síla, celní džunky se dvěma stožáry, se šalupovými plachtami na příčných ráhnech a ozdobené na přídi i na zádi fantastickými zvířaty, obchodní džunky značné tonáže, se širokými trupy, naložené nejdražšími produkty Nebeské říše a čelící statečně i silným poryvům tajfunu v okolních mořích, cestovní džunky s vesly nebo s tažnými lany, čekající na hodinu přílivu a sloužící cestujícím, kterým nezáleží na čase; džunky mandarínů, malé výletní jachty tažené člunem; sampany všech druhů s plachtami z rákosových rohoží. Nejmenší z nich, nazývané trefně „tři prkna“, poháněly mladé ženy s veslem v ruce a s děckem na zádech. A konečně tu byly dlouhé dřevěné vory, skutečná plovoucí města s chýšemi, s ovocnými sady a se zeleninovými záhony, obrovské pltě z dalekých mandžuských lesu, které padly celé pod sekerami dřevorubců.
Vesnic však bylo stále méně. Mezi Tien-tsinem a Taku při ústí řeky je jich sotva dvacet. Nad břehem se válely velké chuchvalce dýmu z několika cihelen. Jejich kouř znečišťoval vzduch a mísil se s kouřem parníků.
Blížil se večer, ohlášený červnovými červánky, v těchto šířkách už hodně pozdními. V šeru se začaly objevovat bílé přesypy pravidelných tvarů, rozmístěné téměř symetricky. Byly to haldy soli, navršené sousedními solivarnami. V pustém tom kraji se otvíralo ústí řeky Pei-cho. Podle slov pana de Beauvoira je to země písku, soli a popela.
Nazítří, 27. června, přistal Pei - tang před východem slunce v přístavu Taku, skoro u ústí řeky.
V těchto místech stojí na obou březích Severní a Jižní pevnost, dobyté roku 1860 anglofrancouzskou armádou a ležící dnes v rozvalinách. Tady se odehrával 24. srpna téhož roku slavný útok generála Collineaua. Jeho dělostřelci si tu vynutili vstup k ústí řeky. Tady se táhne úzký pruh téměř nezabydleného území, kde jsou ještě náhrobní desky, pod nimiž odpočívají důstojníci a vojáci padlí v oněch památných bitvách.
Parník Pei-tang však neměl plout dál. Všichni cestující musili vystoupit v Taku. Je to značně důležité město, které by se velmi rychle rozrostlo, kdyby mandarínové dali jednou postavit železnici spojující Taku s Tien-tsinem.

Loď plující do Fu-ningu se měla vydat na cestu ještě téhož dne. Kin-Fo a jeho společníci měli jen hodinu času. Přivolali si tedy sampan a za čtvrt hodiny už byli na palubě Sam-yepu.

KAPITOLA XVII.
V NÍŽ JE KIN-FOOVA OBCHODNÍ CESTA ZNOVU OHROŽENA

Před týdnem při stala v Taku americká loď. Byla najata šestou čínskokalifornskou společností do služeb agentury Fuk-ting-tong, ustavené při správě hřbitova Laurent Hill v San Francisku.
Číňané zemřelí v Americe čekají na tomto hřbitově na den svého návratu do vlasti, věrni svému náboženství, které jim přikazuje spočinout v rodné zemi. Americká loď plující do Kantonu naložila na písemný příkaz společnosti náklad dvou set padesáti rakví. Sedmdesát pět jich mělo být vyloženo v Taku a odtud posláno do severních provincií.
Tato část nákladu byla přeložena na loď čínskou ráno 27. června. A právě s onou čínskou lodí plující do Fu-ningu cestoval Kin-Fo se svými společníky. Nevybral si ji záměrně, musil jí použít prostě proto, že do zálivu Liao-tung jiná loď právě neplula. Šlo ostatně jen o dvoudenní, nejvýš třídenní plavbu, v této roční době velmi příjemnou.
Sam-yep byl mořská džunka o výtlaku asi tří set tun. V Číně je podobných lodí přes tisíc. Mají ponor pouhých šest stop, aby mohly vplouvat i do ústí řek. Na svou délku příliš široké, se středním příčným trámcem zdéli čtvrtiny kýlu plují dost špatně, ne-li mizerně, ale dokážou se obrátit na místě a točit se jako káča - je to jejich velká výhoda proti lodím se štíhlejší linií. Jejich obrovské kormidlo je probráno řadou otvorů, což je systém v Číně velmi oblíbený, i když se jeho účin zdá dost pochybný. Buď jak buď, tyto široké lodi plují většinou stejně jen v pobřežních vodách. Ale uvádí se taky, že jedna z těchto džunek, najatá jistým kantonským obchodním domem, dovezla prý pod velením amerického kapitána náklad čaje a porcelánu až do San Franciska.
Sam-yep byl konstruován moderně. Od přídě k zádi byla džunka skoro všude stejně široká a svým tvarem připomínala trupy evropských lodí. Nebyla spojována ani hřeby, ani kolíky, nýbrž vázána bambusem, se spárami ucpanými koudelí a pryskyřicí. Byla tak neprodyšná, že nepotřebovala lodní pumpy. Při své lehkostí plula na vodě jako kus korku. Kotva byla z velmi tvrdého dřeva a výstroj z palmových vláken neobyčejné pružnosti. Poddajné plachty ovládané z paluby se rozvíraly a svíraly jako listy vějíře. Dva stožáry byly umístěny jako hlavní a vedlejší stožár na válečné lodicí. Jinak neměla tato džunka ani vedlejší, ani přední plachty. Ale pro pobřežní plavby byla vybavena dokonale.
Nikdo, kdo by byl Sam-yep viděl, nebyl by uhodl, že jeho nájemce ho tentokrát proměnil v pohřební vůz.
Opravdu, místo beden s čajem, balíků hedvábí a krabic s čínskou parfumérií byly tu rakve. Přesto však džunka neztratila nic ze svého pestrého pomalování. Na předním i zadním palubním krytu se jí kývaly pestré praporky a chocholy. Pod přídí jí svítilo planoucí oko, které jí dodávalo vzhled gigantického mořského tvora. Na vrcholu stožárů vlály ve větru hedvábné vlajky Číny. Dvě lítá děla vystrkovala přes pažení své lesklé tlamy, zářící na slunci jako zrcadla. V těchto mořích, zamořených piráty, to bylo zařízeni velmi užitečné. Celek působil vesele, pestře a napohled příjemně.
Kapitán a šest mužů posádky stačili k ovládání velmi jednoduchého plachtoví. Říká se, ze busola byla vynalezena v Číně. Je to možné, ale čínští lodníci jí nepoužívají. Plaví se jen podle odhadu. Tak to dělal i kapitán Yin, velitel Sam-yepu, který ostatně nehodlal ztrácet pobřeží z dohledu.
Kapitán Yin byl mužík usměvavé tváře, živý a výmluvný.
Nevydržel ani vteřinu na jednom místě a přímo hýřil gesty. Jeho paže, ruce a oči hovořily ještě častěji než jeho jazyk, přesto že jej nenechal za bílými zuby nikdy v klidu. Prohánět své mužstvo, pobízel je a spílal mu, ale celkem to byl dobrý námořník, výborně se vyznal v těchto pobřežních vodách a ovládal svou džunku tak, jako by ji držel v prstech. Vysoké dopravné, které Kin-Fo zaplatil za sebe a své společníky, kapitánovu žoviální náladu ještě zlepšilo. To byla přece trefa, tihle cestující, kteří za šedesátihodinovou plavbu zaplatili sto padesát taelů a přitom měli na pohodlí a na stravování skoro stejné nároky jako jejich spolucestující v rakvích!
Kin-Fo, Craig a Fry se jakž takž usadili na zádi a Sun na přídi.
Oba agenti, stále ve střehu,podrobi1i pozornému zkoumání kapitána i jeho posádku. Nenašli však v chování těch chlapíků nic podezřelého. Předpoklad, že by byli smluveni s Lao-Šenem, byl zcela nepravděpodobný, protože Kin-Fo se dostal na tuto džunku čirou náhodou. A jak by mohla být náhoda spoluviníkem proslulého tchaj-pchinga? Byli tedy klidnější a nechali Kin-Foa dělat si, co chce.
Ten se ovšem nijak nemrzel. Zavřel se ve své kajutě a věnoval se podle libosti „filosofování“. Nedovedl ubožák ocenit štěstí a pochopit cenu bezstarostného života v šanghajském yamenu, života, který mohl prací zcela změnit. Až se zmocní svého potvrzení, uvidí, zda měla ona lekce účin, zda už zmoudřel.
Získá však ono potvrzení? Bezpochyby ano, protože za ně nabídne patřičnou částku. Pro Lao-Šena to mohla být jedině otázka peněz! Musí ho jen překvapit a nedat překvapit sebe! Bude to velmi obtížné. Lao-Šen byl jistě zasvěcen do všeho, co Kin-Fo dělal. A Kin-Fo neví pranic o tom, co dělá Lao-Šen. Z toho plynulo velké nebezpečí pro zákazníka pánů Craiga a Frye, až se všichni vylodí v kraji tchaj-pchingova působení. Proto ho Kin-Fo musí nutně předejít.
Lao-Šen jistě mnohem raději přijme padesát tisíc dolarů od živého Kin-Foa než padesát tisíc dolarů za Kin-Foa mrtvého. Ušetřilo by mu to cestu do Šanghaje a návštěvu v kanceláři Stoletého věku. Vymáhání podílu by pro něho znamenalo značné nebezpečí.
Tak tedy uvažoval Kin-Fo a lze věřit, že půvabná mladá vdova z Pekingu zaujímala značné místo v jeho plánech do budoucna.
O čem zatím přemýšlel Sun?
Sun nepřemýšlel. Ležel na svém lůžku a platil svůj příspěvek zlým božstvům zálivu Pe-če-li. Nedokázal soustředit své myšlenky k ničemu jinému než k proklínání svého pána, Wanga a bandity Lao-Šena. Hloupé myšlenky ai-ai-ya! Hloupé pocity ai-ai-ya! Hloupé a zbabělé srdce qi-ai-ya! Který vítr ho zavál omylem až sem? Tisíckrát, desettisíckrát

prohloupil,- když vstoupil do služeb pána, který jezdí po moři! Dal by všechno - i zbytek copu - za to, kdyby tady nebyl! Raději by si oholil hlavu a stal se bonzem! Žlutý pes. Ano, žlutý pes mu hryže játra a vnitřnosti! Ai-ai-ya!
Sam-yep zatím plul v krásném jižním větru ve vzdálenosti tří až čtyř mil od nízkého pobřeží, táhnoucího se od východu k západu. Minul Peh-tang při ústí stejnojmenné reky nedaleko míst, kde se vylodily evropské armády před Šan-tungem, Čiang-hoem a při ústí řeky To před Haj-ve-tse.
Tato část zálivu byla dost pustá. Námořní ruch, v ústí Pei-cho tak mohutný, až sem už nezasahoval. Jen několik obchodních džunek udržovalo pobřežní plavbu. Několik tuctů rybářských bárek lovilo v rybnatých pobřežních vodách a na pobřeží se sušily rybářské sítě.
Craig a Fry zjistili, že rybářské parníky, dokonce i ty, jejichž tonáž nepřesahovala pět nebo šest tun, byly vyzbrojeny dvěma, nebo dokonce třemi malými děly.
Když na to upozornil kapitána Yina, zamnul si ten tlouštík ruce a odpověděl:
„Pirátům se přece musí nahnat strach!“
„Což v této části zálivu Po-chai jsou piráti?“ zvolal překvapený Craig.
„Jakpak ne!“ odpověděl Yin. „Tady jako všude jinde. Ti chlapíci nescházejí v žádném čínském moři!“
A statečný kapitán ukázal ve smíchu dvě řady oslnivě bílých zubů.
„Nezdá se však, že vy byste se jich nějak bál,“ podotkl Fry.
„Nemám snad dvě děla, dva strážce, kteří mluví velmi hlasitě, když se k nim někdo příliš přiblíží?“
„A jsou nabita?“ ptal se Craig.
„Obyčejně ano.“
„A dnes?“
„Ne.“
„Proč?“ ptal se Fry.
„Protože nemám na palubě prach,“ odpověděl klidně kapitán.
„Ale k čemu jsou vám pak děla platná?“ řekli Craig a Fry, znepokojeni jeho odpovědí.
„K čemu?“ zvolal kapitán. „Přece k ochraně nákladu“ stojí-li za loupež, když mám džunku naloženou čajem a opiem! Ale dnes, s takovým nákladem…“
„A jak mohou piráti vědět, zda vaše džunka stojí, nebo nestojí za přepadení?“
„Vy se tedy bojíte návštěvy těch chlapíku?“ odpověděl Kapitán s pokrčením ramen.
„Ano,“ řekl Fry.
„Nemáte přece na lodi jen rakve!“ dodal Craig.
„Jen buďte klidný!“ odpověděl kapitán.
„Kdyby se, s námi piráti setkali, nechali by naši džunku na pokoji.“
„Proč pak?“
„Protože budou předem upozorněni na druh našeho nákladu, jakmile se octnou na dohled.“
A kapitán Yin ukázal na bílou vlajku, která vlála ve větru na stožáru džunky:
„Bílá vlajka v půli žerdi! Vlajka smutku! Ti chlapíci se nebudou zdržovat loupením nákladu mrtvol!“
„Mohou si však myslet, že plujeme pod smuteční vlajkou z opatrnosti,“ upozornil Craig. „Mohli by si to přijít ověřit…“
„Přijdou-li, klidně je přijmeme,“ odpověděl kapitán Yin. „A navštíví-li nás, odejdou tak, jak přišli.“
Craig a Fry už nenaléhali, ale kapitánův neochvějný klid nijak nesdíleli. Vždyť už jen ukradení džunky o třech stech tunách a její přítěže by znamenalo pro ty chlapíky značný zisk. To by jim za námahu stálo. Buď jak buď, teď se musili podřídit a doufat, že plavba skončí šťastně.
Kapitán ostatně nezanedbal nic, co by zajistilo bezpečnost lodi. Před vyplutím obětoval mořským božstvům kohouta. Na předním stožáru dosud vlála pera nešťastného kura. Několik kapek kohoutí krve rozlité po palubě a číška vína vylitého přes palubu dovršily usmiřovací oběti. Takto posvěcená džunka se pod velením statečného kapitána Yina nemusila už ničeho bát!
Zdálo se však, že vrtošivá božstva nebyla ještě uspokojena. Snad byl kohout příliš hubený, snad to víno nepocházelo z nejlepších vinic v Čao-šiň. Na džunku se totiž snesl strašný vichr. Nikdo to nemohl předvídat, protože nebe bylo celý den jasné, čisté, jako vymetené. Ani nejzkušenější námořník by byl nepoznal, že se blíží „psí čas“.
K osmé hodině večerní se Sam-yep chystal obeplout mys táhnoucí se od pobřeží k severovýchodu. Odtud už mohl plout s větrem v zádech, což bylo velmi výhodné. Kapitán Yin nijak nepřeceňoval možnosti své džunky, když počítal, že za čtyřiadvacet hodin při stane ve Fu-ningu.
Kin-Fo očekával hodinu přistání s lehkým neklidem, který se u Suna změnil v hrůzu. Craig a Fry uvažovali takto: Jestliže jejich zákazník do tří dnu získá potvrzení ohrožující jeho život, bude to právě včas, aby se o něho Stoletý věk už nemusil starat. Jebo pojistka platí jen do půlnoci 30. června, protože zaplatil do rukou ctihodného Williama J. Bidulpha pouze jednu dvouměsíční splátku. A pak?
„All…“ řekl Craig.
„… right!“ dodal Fry.
Večer, když už měla džunka vplout do zálivu Liao-tung, otočil se vítr náhle k severovýchodu, pak k severu a po dvou hodinách k severozápadu.
Kdyby byl měl kapitán Yin na palubě barometr, byl by, zjistil, že rtuťový sloupec skoro naráz kleslo pět milimetrů. Tak prudký pokles prozrazoval blízký tajfun, jehož pohyb se už projevoval v ovzduší. A kdyby byl kapitán Yin znal pozorování Angličana Mauryho, byl by se pokusil změnit směr a zamířit k severovýchodu v naději, že při středu kruhové bouře dostihne klidnějšího místa.
Ale kapitán Yin barometru nikdy nepoužíval a zákony větrných vírů neznal. Což ostatně neobětoval kohouta? A

neměla ho tato oběť chránit před každým nebezpečím.
Pověrčivý Číňan však byl i dobrý námořník a za těchto okolností to prokázal. Pudově řídil loď tak, jak by to byl dělal každý evropský kapitán.
„Tajfun“ který se přihnal, byl jen malý cyklón s velmi prudkou rotací a s rychlostí přes sto kilometrů za hodinu. Zahnal Sam-yep k východu, což bylo celkem dobré, protože tímto směrem se džunka vzdalovala od břehu, kde by byla brzy ztracena.
V jedenáct hodin večer dosáhla bouře vrcholu. Kapitán Yin s pomocí posádky manévroval jako opravdový mořský vlk. Už se nesmál, ale chladnokrevnost si uchoval. S rukou pevně svírající kormidlo řídil lehkou loď, která poskakovala na vlnách jako kus korku.
Kin-Fo opustil záď. Zachytil se pažení a pozoroval temné nebe, vymetené uragánem, pod nímž letěly nad vodou jen cáry mlhy. Zahleděl se i na moře, v černé noci, celé bílé, na němž tajfun gigantickou silou zdvihal vodu do velké výše. Nebezpečí ho ani neudivovalo, ani neděsilo. Viděl v tom jen součást série silných „Vzrušení“, která mu nachystal nepříznivý osud. Šedesáti hodinová plavba bez bouře a v plném létě by se hodila spíš k jeho bývalým šťastným. dnům, ale on teď šťasten nebyl.
Craig a Fry byli stále znepokojeni ohroženou obchodní cenou jejich zákazníka. I jejich životy však měly teď cenu života Kin-Foova. Kdyby s ním zahynuli, nemohli by už hájit zájmy Stoletého věku. Svědomití agenti mysleli jen na svůj úkol. Snad zemřou. Dobrá! S nimi zemře i Kin-Fo. Dobrá! Ale až po půlnoci 30. června! Craigovi a Fryovi šlo jen o záchranu miliónu.
Co se Suna týče, ten o zkáze džunky vůbec nepochyboval. Byl by se ostatně pokládal za ztraceného i tehdy, kdyby se odvážil na ten prokletý živel třeba za nejkrásnějšího počasí. Ach, ti cestující v podpalubí si aspoň nemají nač naříkat! Ai-ai-ya! Necítí žádné kymácení. Ai-ai-ya! A nešťastný Sun si pomyslil, že kdyby byl na jejiCh místě, netrpěl by aspoň mořskou nemocí.
Po tři hodiny byla džunka v nejvyšším nebezpečí. Špatný pohyb kormidla by byl znamenal její zkázu, protože moře by bylo zaplavilo celou palubu. Nemohla se. sice převrhnout jako škopek, ale mohla se naplnit vodou a klesnout ke dnu. A nebylo ani pomyšlení udržet ji ve stálém směru uprostřed vln bičovaných víry cyklónu. A vůbec nebylo možno odhadnout směr plavby.
Přesto asi za hodinu zavedla náhoda neporušenou džunku do středu obrovského atmosférického kruhu, který zabíral stokilometrový prostor. Tam našla v rozloze asi tří mil klidné moře a sotva znatelný vítr. Jako by se octla na tichém jezeře uprostřed oceánu.
Pro džunku zbavenou plachty a zahnanou až sem to byla záchrana. Ke třetí hodině ranní zuřivost tajfunu jako zázrakem pominula a kolem klidného jezera se zuřivé vlnobití rychle tišilo.
Když se však rozednilo, hledala džunka na obzoru marně nějakou zemi. V dohledu nebylo nic. Loď ze všech stran obklopovaly jen vody zálivu, táhnoucí se až k obzorové čáře.

KAPITOLA XVIII.
V NÍŽ CRAIG A FRY NAVŠTÍVÍ Z POUHÉ ZVĚDAVOSTI PODPALUBÍ DŽUNKY

„Kde jsme, kapitáne?“ zeptal se Kin-Fo, když všechno nebezpečí pominulo.
„To nemohu vědět přesně,“ odpověděl kapitán s tváří znovu oživlou.
„V zálivu Po-chai?“
„Snad.“
„Nebo v zálivu Liao-tung?“
„I to je možné.“
„Ale kde přistaneme?“
„Tam, kam nás zanese vítr.“
„A kdy?“
„To nemohu říci.“
„Pravý Číňan vždycky ví, na čem je, pane kapitáne,“ pokračoval Kin-Fo trochu mrzutě, cituje výrok v Říši středu velmi oblíbený.
„Na zemi ano,“ odpověděl kapitán Yin. „Ale na moři ne!“ A roztáhl ústa až k uším.
„Na tom není nic k smíchu,“ řekl Kin-Fo.
„Ani nic k pláči,“ odpověděl kapitán.
Situace nebyla opravdu nijak beznadějná, i když kapitán Yin nemohl udat svou polohu. A jak by byl také mohl sledovat směr plavby za takové bouře a ve větru, který vystřídal všechny směry větrné růžice? Džunka se staženou plachtou se vymkla vlivu kormidla a stala se pouhou hříčkou uragánu. Není tedy divu, že kapitánovy odpovědi byly tak neurčité. Měl je snad jen pronášet s menší žoviálností.
Ať už však byla džunka zahnána do zálivu Liao-tung
nebo do zálivu Pe-če-li, nemohla váhat a musila zamířit k severozápadu. Jedině tímto směrem se mohla nacházet země. Byla to jen otázka vzdálenosti - a to bylo vše.
Kapitán Yin vytáhl plachty, aby se pustil za sluncem, které už zářilo plným jasem. Pokud ovšem bude v této chvíli moci. A on nemohl.
Po tajfunu nastalo úplné bezvětří. Nevál ani nejslabší vánek. Moře bylo klidné, sotva zčeřené, rozhoupávané jen drobnými vlnkami. Džunka se pouze kolébala, ale neplula. Nad vodou se držela těžká mlha. Nebe, v noci tak rozběsněné, nevypadalo už jako bojiště živlů. Nastala ona „bílá“ tišina, jejíž trvání nemůže nikdo odhadnout.

„Výborně," řekl Kin-Fo. „Po bouři, která nás zahnala na širé moře, máme teď bezvětří, které nám brání v návratu k zemi!"
Pak se obrátil ke kapitánovi.
„Jak dlouho může to bezvětří trvat?" zeptal se.
„V této roční době, pane? Kdo to může vědět?" odpověděl kapitán.
„Dvě hodiny, nebo dva dny?"
„Dva dny nebo dva týdny!" dodal kapitán s dokonale odevzdaným úsměvem, kterým přiváděl svého cestujícího k zuřivosti.
„Týdny?" zvolal Kin-Fo. „Myslíte si, že mohu čekat celé týdny?"
„Budete muset, ledaže bychom vzali džunku do vleku."
Jděte k čertu se svou džunkou i s celou posádkou, a především se mnou, když jsem měl tak pitomý nápad, že jsem vlezl na tuhle palubu!"
„Pane Kin-Foe," odpověděl kapitán, „nechcete přijmout dvě dobré rady?"
„Prosím!"
„Jděte se především v klidu vyspat, jak to udělám i já.
Bude to to nejrozumnější po noci strávené na palubě."
„A co druhá rada?" zeptal se Kin-Fo, zoufalý nad kapitánovým klidem stejně jako nad klidem moře.
„Za druhé si vezměte příklad z mých cestujících v podpalubí!" odpověděl kapitán Yin. „Na nic si nestěžují a jsou spokojeni s každým počasím."
Po této filosofické úvaze, hodné samotného Wanga, ode šel kapitán do své kajuty. Na palubě nechal jen dva, tři muže z posádky.
Kin-Fo se asi čtvrt hodiny procházel po palubě od přídě k zádi se založenýma rukama a jenom netrpělivě luskal prsty. Pak vrhl poslední pohled na nesmírnou vodní pláň, v jejímž středu byla džunka, pokrčil rameny a vstoupil do své kajuty. S Craigem a s Fryem nevyměnil ani slovo.
Oba agenti tam však byli. Opřeni o pažení hovořili spolu podle svého zvyku mlčky, beze slov. Slyšeli Kin-Foovy dotazy i kapitánovy odpovědi, ale hovoru se nezúčastnili. A proč by se taky do toho míchali, proč by si měli stěžovat na toto zdržení, které uvádělo jejich zákazníka do tak špatné nálady?
Vždyť to, co ztráceli na čase, získávali na bezpečnosti. Co si mohli lepšího přát, když Kin-Foovi na palubě žádné nebezpečí nehrozilo a když Lao-Šenova ruka ho tady nemohla zasáhnout?
Blížila se už ostatně doba, kdy jejich odpovědnost skončí. Ještě čtyřicet hodin a na bývalého zákazníka Stoletého věku se může vrhnout celá armáda tchaj-pchingů. Pak už nedají na jeho ochranu v sázku ani jediný vlas. Byli to prostě praktičtí Američané! Byli oddáni Kin-Foovi jen potud, pokud měl cenu dvou set tisíc dolarů! Ale bude jim docela lhostejné, co ho potká, až nebude mít cenu ani měďáku!
Tak uvažovali Craig a Fry a šli se s velkou chutí nasnídat. Měli vlastní zásoby nejkvalitnějších jídel. Najedli se z jedné mísy, vypili stejný počet sklenek výborného vína z Čao-šin na zdraví ctihodného Williama J. Bidulpha, vykouřili stejné množství cigaret…
Stateční Američané věřili, že už jsou u konce svých trampot.
Den uplynul bez příhod a bez nehod. Stále to .bezvětří, stále to klidné moře! Nic nenasvědčovalo nějaké změně v atmosférickém stavu. Mořská voda byla klidná jako voda v jezeře.
Ke čtvrté hodině se objevil na palubě Sun. Klopýtal jako opilec, ačkoli nikdy v životě nepil méně než v posledních dnech.
Jeho tvář, zpočátku fialová, pak modrá, potom indigová a posléze zelená, vracela se teď k původní barvě žluté. Až na pevnině jeho tvář zoranžoví a pak po záchvatu vzteku zrudne, bude moci Sun říci, že postupně vystřídal všechny barvy duhového vidma.
Sun se přivlekl k oběma agentům s přivřenýma očima, aby neviděl přes pažení džunky.
„Už jsme dopluli?" zeptal se.
„Kdepak!" řekl Craig.
„A doplujeme?"
„Ne," odpověděl mu Fry.
„Ai-ai-ya!" zanařikal Sun.
Ve svém zoufalství už neměl k dalšímu hovoru chuť. Šel si lehnout k patě velkého stožáru, zmítán křečovitými záchvěvy.
Na příkaz kapitána Yina byly palubní poklopy zdviženy. aby podpalubí vyvětralo. Bylo to opatrné jednání zkušeného člověka. Slunce velmi rychle vysušilo vlhkost po dvou třech vlnách, které za tajfunu vnikly do džunky.
Craig a Fry se procházeli po palubě a několikrát se zastavili před hlavním poklopem. Puzeni zvědavostí rozhodli se navštívit podpalubí a prohlédnout si tam pohřební zásilku. Sestoupili dolů po prostém trámci s hrubými zářezy.
Velkým palubním otvorem vnikal dovnitř dost široký pruh slunečního světla, ale přední a zadní část podpalubí zůstávala v hluboké tmě. Přesto si Craigovy a Fryovy oči na tmu brzy zvykly a agenti si mohli prohlédnout zvláštní náklad džunky.
Podpalubí nebylo přepaženo příčnými stěnami jako na většině obchodních džunek, nýbrž byl tu volný prostor, celý určený pro náklad, protože posádce stačily palubní kajuty.
Po každé straně podpalubí leželo jako v mărnici pětasedmdesát rakví s určením pro Fu-ning. Všechny byly pevně uloženy tak, aby se nemohly pohnout ani při největším kymácení lodi a aby ničím neohrožovaly její bezpečnost.
Mezi dvojí řadou rakví byla ponechána ulička, kterou se mohlo procházet k oběma koncům podpalubí.
Craig a Fry se tiše jako v hrobce pustili uličkou. Zvědavě se přitom rozhlíželi.

Byly tam rakve všech tvarů a rozměrů, některé honosné,
jiné chudičké. V prvních odpočívali vystěhovalci, které životní nutnost zavedla za Tichý oceán, kde získali majetek v kalifornských zlatých polích a v nevadských nebo coloradských dolech. Těch však bylo málo! Ostatní se vystěhovali jako ubožáci a jako ubožáci se vraceli. Ale všichni se vraceli do rodné země, ve smrti si zcela rovní. Asi dvanáct rakví bylo ze vzácného dřeva, ozdobených s veškerou fantazií čínského přepychu. Ostatní byly jen prosté bedny ze čtyř hrubě sbitých a žlutě natřených prken. Tak vypadal lodní náklad. Bohatá i chudá rakev nesla jméno, které si Craig a Fry mohli cestou přečíst. Lien-Fu z Yun-ping-fu, Nan-Lu z Fu-ningu, Šen-Kin z Lin-kia, Luang z Ku-li-koa atd. Záměna nebyla možná. Každá mrtvola byla pečlivě označena a poslána na svou adresu, aby v ovocném sadu nebo v polích na čínských planinách čekala na den konečného pohřbení.
„Dobře vymyšleno!“ řekl Craig.
„Dobře zařízeno!“ dodal Fry.
Nebyli by jinak hovořili ani ve skladišti nějakého obchodníka nebo ve skladech překupníka někde v San Francisku nebo v New Yorku.
Craig a Fry došli až na konec podpalubí, kde se v nejtemnějším koutě zastavili a rozhlédli po celé uličce jako po hřbitovní cestě.
Když prohlídku skončili, chystali se vystoupit zas na palubu, ale tu náhle upoutal jejich pozornost zvláštní zvuk.
„Nějaká myš!“ řekl Craig.
„Nějaká myš!“ opakoval Fry.
Pro tyto hlodavce to však byl špatný náklad. Medyněk, rýže nebo kukuřice by se jim hodily lip.
Zvuk se ozval znovu. Nesl se ve výši člověka od pravého boku, z horní řady rakvi. Nebylo-li to skřípání zubů, pak to bylo skřípání drápů nebo nehtů.
„Kšic! Kšic!“ zvolali Craig a Fry.
Hluk neustal.
Oba agenti postoupili vpřed a se zatajeným dechem naslouchali. Zvuk opravdu vycházel z jedné z rakví!
„Že by do té rakve uložili Číňana jen omdlelého?“ řekl Craig.
„A že by se teď po pětitýdenní plavbě probral k vědomí?“ dodal Fry.
Oba agenti položili dlaně na podezřelou rakev a neomylně zjistili, že uvnitř se něco pohybuje.
„K čertu!“ řekl Craig.
„U ďábla,“ řekl Fry.
Přišla jim na mysl přirozeně stejná myšlenka, že jejich zákazníkovi hrozí bezprostřední nebezpečí.
Odtáhli ruce a okamžitě cítili, že víko rakve se opatrně zdvihá.
Craig a Fry nemohli být ničím překvapeni. Zůstali nehybně stát. A protože v hluboké tmě nic neviděli, aspoň pozorně naslouchali.
„Jsi to ty, Cuo?“ ozval se hlas prozrazující krajní ostražitost.
Skoro současně se z pootevřené rakve při levém boku ozval šeptem druhý hlas:
„Jsi to ty, Fa-Kiene?“
A pak došlo k rychlé výměně vět.
„Tedy dnes v noci?“
„Ano, dnes v noci.“
„Před východem měsíce?“
„Při druhém bdění.“
„A naši kamarádi?“
„Vědí o tom.“
„Šestatřicet hodin v rakvi! Už toho mám dost!“
„Mám toho taky až po krk.“
„Ale Lao-Šen to nařídi!!“
„Tiše!“
Ač Craig a Fry byli mistři v sebeovládání, při vysloveni jména proslulého tchaj-pchinga se neubránili lehkému záchvěvu. V tom víka opět zapadla na podlouhlé rakve.
V podpalubí džunky zavládlo zas naprosté ticho.
Fry a Craig se po kolenou došourali uličkou na místo osvětlené hlavním poklopem a vystoupili po trámci na palubu. Za okamžik byli ve své kajutě, kde je nemohl nikdo slyšet.
„Mrtví mluví!“ řekl Craig.
„Jenže to nejsou mrtví!“ odpověděl Fry.
Jedno jméno jim prozradilo vše. Jméno Lao-Šen!
Společníci obávaného tchaj-pchinga tedy proklouzli na palubu. Mohl někdo pochybovat o tom, že se to stalo v dorozumění s kapitánem Yinem, s jeho posádkou a s přístavními nosiči v Taku, kteří přenášeli smutný náklad? Ne! Po vylodění z americké lodi zůstaly rakve dvě noci a dva dny v přístavním skladišti. Deset, dvacet nebo i víc pirátů spojených s Lao-Šenovou bandou vypáčilo víka rakví, mrtvoly vytáhlo a zaujalo jejich místa. Ale aby ten kousek ti ničemové na příkaz svého vůdce provedli, musili přeci vědět, že se Kin-Fo nalodí právě na Sam-yep! Jak se toho mohli dopídit.
To bylo zcela nejasné. Ostatně teď nebyl vhodný čas k vysvětlování.
Jisté bylo, že na palubě džunky je už od vyplutí z Taku několik Číňanů nejhoršího druhu. A protože jeden z nich právě vyslovil Lao-Šenovo jméno, byl bezprostředně ohrožen i život Kin-Foův.

Ještě této noci, z 28. na 29. června, má Stoletý věk přijít o dvě stě tisíc dolarů, ačkoli o čtyřiapadesát hodin později by pojišťovna nemusila oprávněným dědicům mrtvého zákazníka vyplatit ani měďák!
Nesměli bychom však znát Craiga a Frye! Neztratili hlavu ani při tak vážném obratu událostí. Okamžitě se rozhodli. Musí přinutit Kin-Foa, aby ještě před druhým bděním džunku opustil a utekl s nimi.
Ale jak utéci. Zmocnit se jediného palubního člunu? Nemožné! Byla to těžká piroga, kterou mohla spustit na moře jen celá posádka. A k tomu by se kapitán Yin se svými kumpány nepropůjčil. Musili jednat jinak, i za cenu největšího nebezpečí.
Bylo sedm hodin večer. Kapitán byl ve své kabině a dosud se neobjevil. Čekal zřejmě na dobu smluvenou s Lao-Šenovými bandity.
„Nesmíme ztratit ani vteřinu!“ řekli Craig a Fry.
Opravdu ani jedinou! Oba agenti nemohli být ve větším nebezpečí ani na paličské lodi vyvezené na moře se zapáleným doutnákem.
Džunka byla ponechána hře vln. Jediný námořník na palubě spal na přídi.
Craig a Fry otevřeli dveře zadní kajuty a vešli dovnitř. Kin-Fo spal.
Lehký dotyk ruky ho probudil.
„Co je?“ zeptal se.
Několika slovy byl zasvěcen do situace. Odvaha a chladnokrevnost ho nijak neopustily.
„Vhoďme všechny mrtvoly do moře!“ zvolal.
Byla to myšlenka smělá, ale neproveditelná, protože tu byli ještě další spoluviníci - kapitán Yin a jeho posádka.
„Co tedy dělat?“ ptal se.
„Obléci si tohle!“ odpověděli Craig a Fry.
Po těch slovech rozbalili svá zavazadla, naložená v Tong-čeu na loď, a podali svému chráněnci jeden ze skvělých plovacích obleků, vynález kapitána Boytona.
Jejich vak obsahoval ještě jakési přístroje a pomocná zařízení. Celek byl záchranný prostředek prvního řádu.
„Dobrá,“ řekl Kin-Fo. „Přiveďte Suna!“
Za okamžik tu byl Fry se zcela zničeným Sunem. Musili ho obléci sami. Mohli si s ním ostatně dělat, co chtěli. Své myšlenky vyjadřoval jen žalostným ai-ai-ya!
V osm hodin byli Kin-Fo a jeho druhové připraveni. Vypadali jako čtyři tuleni z polárních moří, připraveni ponořit se do vody. Nutno říci, že jenom Sun byl ve svém nepotopitelném obleku nějak ochablý a zvadlý.
Od východu se už blížila noc. Džunka se houpala v absolutním tichu klidné vodní hladiny.
Craig a Fry otevřeli okenní rám zadní kajuty, jejíž okénko vedlo nad lodní štít. Pak popadli bezohledně Suna, prostrčili ho okénkem a pustili do moře. Kin-Fo následoval za ním. Craig a Fry se potom chopili pomocných přístrojů a vrhli se za Kin-Foem.
Nikdo z lodi nevěděl, že cestující džunky opustili právě palubu!

KAPITOLA XIX.
KTERÁ NEKONČÍ DOBŘE ANI PRO KAPITÁNA YINA, VELITELE DŽUNKY, ANI PRO JEHO POSÁDKU

Záchranné zařízení kapitána Boytona je prostý kaučukový oblek, složený z kalhot, z kabátu a z kápě. Už vzhledem k povaze svého materiálu je nepropustný. Vodu sice nepropouští. ale při delším použití propouští chlad. Proto je celý oblek podložen dvojitou látkovou podšívkou, kterou lze nahustit vzduchem.
Vzduchová vrstva má dvojí úkol, jednak udržuje oblek na hladině, jednak zamezuje styk s tekutým prostředím. Tím právě chrání i před chladem. Člověk v takovém obleku může zůstat na vodě téměř nekonečně dlouho.
Všechny švy obleku byly pochopitelně vodotěsné i vzduchotěsné. Kalhoty zakončené botami s tlustou podrážkou byly spojeny s kovovým opaskem, který ponechával tělu značnou volnost pohybu. Kabátec upevněný k opasku byl límcem spojen s kápí, jež pokrývala celou hlavu a byla neprodyšně stažena kolem čela, tváří a brady pružnou lemovkou. Z obličeje tedy koukaly jen oči, nos a ústa.
Na kabátec bylo napojeno několik kaučukových trubic, kterými vnikal do obleku vzduch. Nahuštění se dalo regulovat podle potřeby. Plavec mohl být ponořen ke krku nebo k pasu, popřípadě mohl na hladině ležet. Celkem zajišťoval oblek neomezenou volnost pohybů i akcí a zaručoval naprostou bezpečnost.
Tento oblek přinesl svému odvážnému vynálezci řadu úspěchů a prakticky se už plně osvědčil při velkém množství nehod na moři. Měl ještě řadu doplňujících zařízení, nepromokavý vak s několika nástroji, upravený jako batoh, pevnou hůl, která se mohla zasunout do držáku u nohou a nesla pak malou třírohou plachtu, lehké pádlo, sloužící podle okolností buď jako veslo, nebo jako kormidlo.
Kin-Fo, Craig, Fry a Sun plavali teď v tomto vystrojení na mořské hladině. Sun se dal docela trpně postrkovat oběma agenty. Několika záběry pádel se všichni rychle vzdalovali od džunky.
Temná noc jim celý manévr usnadnila. Kdyby byl kapitán Yin nebo některý z lodníků vystoupili na palubu, nebyli by uprchlíky spatřili. Nikdo nemohl ostatně tušit, že opustili loď za tak podivných podmínek.
„Při druhém bdění,“ řekl muž v poslední rakvi. To znamená kolem půlnoci.
Kin-Fo a jeho druhové měli tedy k útěku několik hodin času. Doufali, že se za tu dobu dostanou aspoň na míli od džunky. Vodní zrcadlo se začalo brzy čeřit lehkým vánkem. Ovšem ještě tak slabým, že musili počítat s pádly.
Kin-Fo, Craig a Fry si v několika minutách na svůj oblek tak zvykli, že s ním manévrovali už docela automaticky. Bez váhání dělali správné pohyby a zaujímali v tekutém živlu správnou polohu. Dokonce i Sun se brzy vzpamatoval. Bylo mu pak na moři mnohem líp než na palubě džunky. Je totiž velký rozdíl mezi houpáním na lodi a houpáním napůl

ponořeného těla. Sun to zjistil s velkým potěšením. Nemocen už nebyl, ale měl hrozný strach ze žraloků a pudově krčil neustále nohy, aby ho za ně nemohli chytit. Ovšem trochu podobného znepokojení bylo za těchto okolností zcela na místě.
Tak se Kin-Fo se svými druhy octl zásahem neblahého osudu v situaci skutečně nenormální.
Při veslování se drželi v poloze téměř vodorovné. Když se zastavili, přecházeli do polohy svislé.
Za hodinu po opuštění džunky byli na půl míle daleko. Zastavili se, opřeli se o pádla a ve vodorovné poloze se radili, snažíce se mluvit tiše.
„Ten ničema kapitán!“ zvolal Craig úvodem.
„Ti mizerní Lao-Šenovi žebráci!“ dodal Fry.
„A vás to překvapuje?“ ptal se Kin-Fo tónem člověka, kterého nemůže nic udivit.
„Ano,“ řekl Craig, „protože nemohu pochopit, jak se ti lumpové dověděli, že plujeme právě touto džunkou!“
„To je opravdu nepochopitelné,“ mínil Fry.
„Co na tom?“ řekl Kin-Fo. „Hlavně že jsme na to přišli a utekli jim!“
„Utekli?“ odpověděl Craig. „Vůbec ne! Dokud bude džunka v dohledu, nebudeme mimo nebezpečí.“
„Tak co máme dělat?“ ptal se Kin-Fo.
„Sebrat všechny síly,“ řekl Fry, „a dostat se tak daleko, aby nás za svítání už nikdo neviděl.“
A nahustil si trochu svůj oblek, aby se vynořil půlí těla nad hladinu. Pak si přendal svůj vak na prsa, vytáhl láhev, nalil do sklenky posilující pálenku a podal ji svému zákazníkovi.
Kin-Fo se nedal prosit a vyprázdnil sklenku do poslední kapky. Craig a Fry následovali jeho příkladu a nezapomněli ani na Suna.
„Tak jak je?“ zeptal se ho Craig.
„Líp,“ odpověděl sluha po napití. „Kdybychom tak mohli ještě něco dobrého sníst!“
„To až zítra,“ řekl Craig. „Za svítání posnídáme několik šálků čaje…“
„… studeného!“ zvolal s úšklebkem Sun.
„Horkého!“ opravil ho Craig.
„Rozděláte snad oheň?“
„Rozdělám.“
„Tak proč čekat až do rána?“ zeptal se Sun.
„Chceš, abychom dali ohněm znamení kapitánu Yinovi a jeho bandě?“
„Ne! Ne!“
„Tak tedy čekej do rána.“
Ti lidé spolu hovořili, jako by byli doma. Lehké vlny jimi pohupovaly ve svislém směru, což vypadalo neobyčejně komicky. Neustále vystupovali a klesali podle vrtochů vln jako kladívka piana pod prsty pianisty.
„Vítr začíná sílit,“ upozornil Kin-Fo. „Připravme se!“ odpověděli Craig a Fry.
Přichystali si své hole, aby na ně upevnili maličké plachty. Vtom však Sun vyrazil výkřik hrůzy.
„Mlč, pitomče!“ okřikl ho Kin-Fo. „Chceš nás prozradit?“
„Ale já jsem spatřil…,“ bručel Sun.
„Co?“
„Nějaké obrovské zvíře… Blížilo se k nám… Nějaký žralok…“
„Omyl, Sune,“ řekl Craig, když se pozorně rozhlédl po hladině.
„Ale já jsem cítil…,“ pokračoval Sun.
„Mlčíš, zbabělče!“ řekl mu Kin-Fo a položil ruku na sluhovo rameno. „I kdyby ti něco okusovalo nohu, nesmíš ani muknout! Zakazuji ti jakýkoli křik, nebo…“
„… nebo ti rozříznu oblek a pošlu tě ke dnu,“ dodal Fry. „Tam si můžeš křičet jak chceš.“
Nešťastný Sun nebyl zřejmě ještě na konci svých útrap. Dusil ho strašný strach, ale neodvažoval se ani vydechnout.
Kin-Fo měl pravdu, skutečně se zvedal vítr; ale byl to vítr jen vrtošivý, který se za svítání utišuje. Přesto bylo nutné co nejvíc ho využít a dostat se co nejdál od džunky. Až Lao-Šenovi bandité nenajdou Kin-Foa v jeho kajutě, jistě ho budou hledat. A bude-li v dohledu, zmocní se ho pomocí pirogy docela snadno. Proto se musili uprchlíci dostat před svítáním stůj co stůj hodně daleko.
Vítr vanul od východu. Ať uragán zahnal džunku kamkoli v zálivu Liao-tung nebo v zálivu Po-chai - ne-li až do Žlutého moře - pluli teď k západu, to znamená k pobřeží. Tam se mohli setkat s některou z obchodních lodí, které plují do ústí řeky Pei-cho. Tam taky při pobřeží proplouvají dnem i nocí rybářské bárky, a proto v těch místech budou mít větší naději na záchranu. Kdyby je byl vítr zahnal naopak na východ a džunka je odnesla víc k .lihu pod korejské břehy, neměl by Kin-Fo se svými druhy nejmenší možnost záchrany. Před nimi by se otevřelo obrovské moře. A kdyby se snad dostali až k japonskému pobřeží, dostaly by se tam jen jejich mrtvoly, plující v nepotopitelných kaučukových pouzdrech.
Bylo asi deset hodin večer. Nad obzorem se měla krátce před půlnocí objevit luna. Nesměli tedy ztrácet čas.
„Plachty připravit!“ zavelel Craig.
Všichni okamžitě uposlechli. Nebylo to celkem nic těžkého. V každé podrážce pravé boty byl držák k upevnění hole jako stožáru.
Kin-Fo, Sun a oba agenti si lehli na záda, skrčili nohu a vsunuli hůl do držáku. Na její konec upevnili předtím malou plachtu. Jakmile zaujali vodorovnou polohu, hůl upevněná kolmo k délce těla zaujala polohu svislou.
„Plachty vzhůru!“ zaveleli Craig a Fry.
Každý z nich zatáhl za lanko a na vrchol tyče vylétla trojcípá plachta.

Lanko potom přivázali k ocelovému opasku a dolní cíp plachty uchopili pravou rukou. Vítr nadmul všechny čtyři plachty a uvedl celou flotilu skafandrů do pohybu.
Po deseti minutách manévroval každý z nich s dokonalou jistotou a snadností.
Pluli jeden vedle druhého a nevzdalovali se od sebe. Vypadali jako malé hejno racků, kteří lehce klouzají s větrem po vodní hladině.
Plavbu jim značně usnadňoval stav moře. Ani jedna vlna nerušila dlouhé a klidné čeření černé hladiny, žádný příboj nerušil ticho vod.
Jen dvakrát nebo třikrát zapomněl neobratný Sun na Craigovo a Fryovo varováni, otočil hlavu a lokl si hořké mořské vody. Ale hned ji zas vydávil. To ho ostatně neznepokojilo. Spiše se obával setkáni se strašnými žraloky. Jeho druhové mu však vysvětlili, že ve vodorovné poloze je mnohem bezpečnější než v poloze svislé. Bylo přece zjištěno, že tato žravá, zvířata se vrhají jen na nehybná tělesa a váhají před každým, které se pohybuje. Sun se tedy musil neustále pohybovat a je pochopitelné, že se pohyboval hodně.
Tak se skupina skafandrů plavila celou hodinu, což prá vě stačilo, aby se dostali dost daleko od džunky a příliš se neunavili.
Craig a Fry potom navrhli chvíli odpočinku. Uvolnili lanka a flotila se zastavila.
„Pětiminutový odpočinek, pane Kin-Foe?“ zeptal se Craig.
„Ano, souhlasím.“
Všichni zaujali svislou polohu, kromě Suna, který z opatrnosti neustále třepal nohama.
„Ještě jednu sklenku pálenky?“ zeptal se Craig. „Rád,“ odpověděl Kin-Fo.
Několik doušků posilujícího nápoje jim zatím stačilo.
Hlad se ještě neozýval. Obědvali hodinu před opuštěním džunky a mohli vydržet bez jídla až do rána. Ani zahřát se nepotřebovali. Vzduchová poduška mezi jejich těly a vodou je chránila před chladem.
Nebyla však džunka stále v dohledu?
Craig a Fry se obrátili. Fry vyňal ze svého vaku noční dalekohled a prohlédl si pozorně východní obzor. Nic! Ani stín lodi na tmavém pozadí nebe. Noc byla ovšem temná, trochu mlhavá, bez hvězd. Planety se jevily na obloze jen jako mlhoviny. Ale co nevidět měl vyjít měsíc, a ten možná rozptýlí neprůhledné mlhy a vyčistí celý prostor.
„Džunka je už daleko!“ řekl Fry.
„Ti ničemové ještě chrápají,“ mínil Craig, „a nemohou větru využít.“
„Chcete plout dál?“ ptal se Kin-Fo a vytáhl znovu plachtu lankem do větru.
Jeho druhové ho napodobili a všichni pokračovali dřívějším směrem v sílícím větru dál.
Plavali stále k západu. Až se na východě objeví měsíc, nebude jim svítit přímo do tváří. Osvětlí však prvními paprsky obzor přímo před nimi. A právě tím směrem se musili pozorně rozhlížet. Snad se jim místo rovné čáry styku moře s oblohou objeví členitý profil pobřeží osvětleného měsícem. Pak nebudou na pochybách. Bude to pobřeží Nebeské říše, kde všude najdou záchranu a budou v bezpečí. Břehy tam jsou povlovné a příboj téměř neznatelný. Jakmile budou jednou na zemi, rozhodnou o dalším postupu.
Ve tři čtvrti na jedenáct se nad mlhami v zenitu objevil slabý svit. Měsíční čtvrt se počala vynořovat nad vodní čáru.
Ani Kin-Fo, ani jeho druhové se neotočili. Vítr sílil, rozptýlil vysokou mlhu a hnal je s ještě větší rychlostí. Pozorovali však, že se prostor postupně vyjasňuje.
Zároveň zazářily hvězdy. Sílící vítr rozehnal mlhu a za hlavami plavců se šířila výrazná brázda.
Měsíční disk přešel z barvy mědi do barvy stříbra a ozářil brzy celou oblohu.
Náhle uniklo z Craigových úst upřímné americké zaklení.
„Džunka!“ zvolal.
Všichni se zastavili.
„Spustit plachty!“ nařídil Fry.
Všechny plachty byly okamžitě staženy a hole vysunuty z držadel.
Kin-Fo a jeho společníci se ve vodě postavili a ohlédli se.
Džunka byla za nimi ani ne na mílí. Od osvětleného obzoru se odrážely její vytažené plachty.
Byla to opravdu jejich džunka! Vytáhla plachty a využívala teď větru. Kapitán Yin bezpochyby objevil Kin-Foův útěk, i když jistě nemohl pochopit, jak se to Číňanovi podařilo. Hned se pustil nazdařbůh za ním v dohodě se svými kumpány v podpalubí. Za čtvrt hodiny jim padne Kin-Fo i se svými společníky do rukou.
Spatřili je však ti ničemové ve světelné záplavě, v níž se teď koupala celá hladina? Asi ne!
„Potopme se!“ zvolal Craig, který se upjal k této poslední nadějí.
Poslechli ho. Vypustili trubicemi trochu vzduchu a ponořili se tak, že jim z vody vyčnívaly jen hlavy v kápích. Teď musili být naprosto tiše a nesměli se ani pohnout.
Džunka se rychle blížila. Její velké plachty vrhaly na vodu dva široké stíny. Za pět minut byla už jen půl míle daleko. Za pažením přecházeli lodníci. Na zádi stál u kormidla kapitán.
Plula tak, aby uprchlíky dostihla? Nebo se jen udržovala ve větru? Nikdo nevěděl.
Náhle se ozval pokřik. Na palubu džunky se vyhrnula horda mužů. Křik zesílil.
Došlo zřejmě k boji mezi posádkou džunky a nepravými mrtvými, kteří vylezli z podpalubí.
Ale proč bojovali? Nebyli snad všichni ti ničemové, piráti i lodníci, domluveni?
Kin-Fo a jeho druhové slyšeli jasně proklínání, výkřiky bolesti a zoufalství. Za několik minut vše utichlo.
Jen pleskot vody podle lodních boků prozradil, že do moře byla svržena lidská těla. .
Ne, kapitán Yin a jeho lodníci nebyli spoluviníky Lao-Šenových banditů. Ti ubožáci byli naopak překvapeni a povraždění. Ničemové, kteří se ukryli v podpalubí zřejmě s pomocí přístavních nosičů v Taku, neměli nic jiného v

úmyslu než zmocnit se lodi pro tchaj-pchinga Jistě nevěděli, že cestujícím na džunce je Kin-Fo!
Kdyby je tam byli našli a zmocnili se jich, nebyli by mohli ani Kin-Fo ani Craig ani Fry ani Sun čekat nějaké slitování.
Džunka však plula stále dál. Dostihla už uprchlíky, ale naštěstí je zakryla stínem svých plachet.
Kin-Fo a jeho druhové se na chvíli potopili.
Když se opět vynořili, džunka je už minula. Aniž je zahlédla, plula rychle pryč.
Za zádí lodi se houpala mrtvola. Vlny ji přihnaly až k uprchlíkům.
Bylo to tělo kapitána Yina s dýkou v boku. Široké záhyby jeho oděvu je udržovaly stále na vodě.
Pak se potopilo a zmizelo v mořské hlubině.
Tak zahynul živoviální kapitán, velitel džunky Sam-yep! Za deset minut džunka zmizela na západě a Kin-Fo se svými společníky osaměl na mořské hladině.

KAPITOLA XX.
V NÍŽ SE UVIDÍ, ČEMU SE VYSTAVUJÍ MAJITELÉ OBLEKU KAPITÁNA BOYTONA

Po třech hodinách se na obzoru objevil slabý svit jitřenky. Brzy nato se rozednilo a moře se ukázalo v celé své rozloze.
Džunku už nebylo vidět. Vzdálila se rychle od uprchlíků, kteří s ní v rychlosti soutěžit nemohli. Plula taky směrem k západu, ale teď už musela být nejméně tři míle po větru. Od těch, kteří se jí zmocnili, žádné nebezpečí již nehrozilo.
Ovšem jedno překonané nebezpečí situaci uprchlíků nijak nezlepšilo.
Moře bylo dokonale pusté. V dohledu nebyla žádná loď, žádná bárka. Ani na západě, ani na severu nebyl nejmenší náznak země. Nic nesvědčilo o blízkosti nějakého pobřeží. Byly to vody zálivu Po-chai, nebo Žlutého moře? O tom neměli uprchlíci pražádnou jistotu.
Přes vodní hladinu se přehnalo několik poryvů větru. Uprchlíci jich musili využít. Směr džunky dokazoval, že na západě je - blíž nebo dál - nějaká země, a tu musí uprchlíci stůj co stůj vyhledat.
Rozhodli se proto, že si krátce odpočinou a pak zas vytáhnou plachty. Žaludek se už teď po desetihodinové plavbě hlásil o svá práva, a to stále naléhavěji.
„Posnídáme," řekl Craig.
„A bohatě!" dodal Fry.
Kin-Fo na souhlas přikývl a v Sunově zaklapání čelistmi se nemohl nikdo mýlit. Ten hladovec už nemyslel na sežrání žralokem. Spíš naopak.
Nepropustný vak byl otevřen. Fry z něho vytáhl různé potraviny nejlepší jakosti i nějaké to pití. Ze sta chodů obyčejného čínského oběda jich tu osmadevadesát chybělo, ale zbytek stačil k posílení čtyř hladových hodovníků.
Všichni posnídali s velkou chutí. Vak obsahoval zásoby na dva dny. Do dvou dnu však buď dosáhnou země, nebo se k ní už nikdy nedostanou.
„Máme dobrou naději," řekl Craig.
„V čem ji vidíte?" ptal se trochu ironicky Kin-Fo.
„Štěstí nám začíná přát," odpověděl Fry.
„Myslíte?"
„Jistě," pokračoval Craig. „Největším nebezpečím byla
džunka - a z té jsme unikli."
„Nikdy, pane Kin-Foe," dodal Fry, „nikdy od chvíle, kdy jsme měli čest spojit se s vámi, nebyl jste v takovém bezpečí jako teď."
„Ani všichni tchaj-pchingové z celého světa…," řekl Craig.
„… nemohou vás tady dostihnout," dodal Fry.
„A vy plavete docela hezky," pokračoval Craig. „Přestože vážíte dvě stě tisíc dolarů," dodal Fry. Kin-Fo se neubránil úsměvu.
„Jestliže plavu," řekl, „pak je to vaše zásluha, pánové.
Bez vás bych teď byl tam, kde je ubohý kapitán Yin."
„Však my taky," odpověděli Craig a Fry.
„A já s vámi," dodal honem Sun, snaže se s velkým úsilím vpravit do jícnu obrovský kus chleba.
„Buďsi," řekl Kin-Fo. „Ale já vím, čím jsem vám povinován."
„Vůbec ničím," odpověděl Fry, „protože jste zákazník Stoletého věku…"
„… pojišťovací společnosti…"
„… se záručním kapitálem dvaceti miliónů dolarů…"
„… a my doufáme…"
„… že naše pojišťovna na tom neprodělá!"
Kin-Fo byl v hloubi duše velmi dojat oddaností, kterou mu oba agenti už tolikrát prokázali. Proto taky před nimi nijak neskrýval své city.
„O tom všem si pohovoříme," dodal, „až mi Lao-Šen vrátí mé potvrzení, kterého se Wang tak nešťastně zbavil."
Craig a Fry na sebe pohlédli. Na rtech se jim objevil neznatelný úsměv. Oba mysleli zřejmě na totéž.
„Sune?" ozval se Kin-Fo.
„Co si přejete, pane?"
„Čaj!"
„Tady je!" odpověděl Fry.
A řekl to právem, kdežto Sun by byl za těchto okolností odpověděl, že je to zhola nemožné.

Ale říci o obou agentech, že je něco přivede do rozpaků, mohl by jen ten, kdo je neznal.
Fry vytáhl z vaku malý aparátek jako nezbytnou součást Boytonova obleku, která mohla sloužit v noci jako lampa, v chladu jako ohřívač a jako kamínka k přípravě teplých pokrmů.
A bylo to docela jednoduché. Pětipalcová trubka spojená s kovovou nádobou, u níž byl horní a dolní kohout. Celek byl vsazen do korkové desky podobně jako plovoucí teploměry používané v lázních.
Fry přístroj položil na dokonale klidnou hladinu, jednou rukou otevřel horní kohout a druhou rukou kohout dolní, upevněný na ponořenou část nádoby.
Na konci trubky se okamžitě objevil plamen, vydávající
velmi příjemné teplo.
„Tady jsou kamna!“ řekl Fry.
Sun nechtěl věřit vlastním očím.
„Copak rozděláváte oheň z vody?“ ptal se.
„Ano - z vody a z fosforečnanu vápenatého,“ odpověděl Craig.
Přístroj byl skutečně konstruován tak, aby využil vlastností fosforečnanu vápenatého. Ten totiž uvolňuje fosfor, který se ve vodě mění ve fosforovodík, a tento plyn se na vzduchu sám vznečuje a uhasit jej nedokáže ani vítr, ani déšť, ani moře. Proto se ho dnes používá k osvětlování záchranných pásů. Jakmile se pás vyhodí na moře, dostane se fosforečnan vápenatý do styku s vodou a okamžitě z něho vyrazí vysoký plamen, který ukáže člověku spadlému do moře, kde pás je, a přivede mu na pomoc lodníky ze záchranné čety.
Nad fosforovodíkovým plamenem na konci trubice držel Craig malou nádobku se sladkou vodou, načerpanou z malého soudečku ve vaku.
V několika minutách byla voda přivedena do varu. Craig ji vlil do čajové konvice s několika špetkami výtečného čaje. Kin-Fo a Sun pili tentokrát čaj uvařený po americku, ale nijak si na to nestěžovali.
Teplý nápoj jim značně zpříjemnil snídani podávanou na mořské hladině na té a té šířce a té a té délce. Chyběl tu jen sextant a chronometr k určení polohy na několik vteřin přesně. I tyto přístroje však jednou doplní vybavení Boytonova obleku. Trosečníci se pak nebudou musit bát, že se na oceánu ztratí.
Když si Kin-Fo a jeho společníci dostatečně odpočinuli a posílili se, napjali zas plachty a pustili se s větrem v zádech znovu na cestu. K opravě směru jim stačilo několik záběrů pádlem. Ve vodorovné poloze se jim v měkkém a lehkém houpání chtělo brzy spát. Musili však proti ospalosti bojovat, protože by mohla být za těchto okolností velmi nebezpečná. Aby jí nepodlehli, zapálili si Craig a Fry cigarety a kouřili, jak to dělají koupající se hejskové v bazénech plaveckých stadiónů.
Několikrát byli uprchlíci vyrušeni houfem mořských zvířat, která Suna vždy nesmírně vyděsila.
Ale naštěstí to byly jen neútočné sviňuchy. Tito šaškové moří se připlouvali jen podívat, jaké podivné bytosti to tady plavou v jejich živlu.
Podivná podívaná! Sviňuchy připlouvaly v celých hejnech a svítily ve vodě svými smaragdovými těly. Vyskakovaly pět až šest stop nad hladinu a úžasnými salty dokazovaly pružnost a sílu svých svalů. Ach, kdyby mohli uprchlíci rozrážet vodu touto rychlostí, převyšující rychlost nejlepších lodí, byli by u země velmi brzy! Měli chuť chytit se některého z těch zvířat a dát se jím táhnout. Ale co ty skoky a ta ponořování! Lepší bylo svěřit se větru, který i při své pomalosti byl mnohem praktičtější.
K polednímu se vítr náhle utišil. Skončil několika vrtošivými poryvy, které na chvíli nadmuly plachty a pak je nechaly už v klidu. Lanko v ruce už nevyvinovalo žádný tah. Voda u nohou a za hlavou se přestala čeřit.
„To je vážná…“ řekl Craig.
„… komplikace!“ dodal Fry.
Na chvíli se zastavili. Stáhli plachty, složili stožáry, zaujali ve vodě svislou polohu a rozhlíželi se po obzoru. Moře bylo stále čisté. Ani jedna plachta v dohledu, žádný kouř nestoupal k nebi. Žhavé slunce rozpustilo všechnu mlhu. Vzduch jako by byl zřídl. Mořská voda by byla připadala horká i lidem, kteří by neměli kaučukový obal.
I když mohli být Craig a Fry spokojeni s rozuzlením tohoto dobrodružství, bez obav nezůstali. Nemohli vůbec odhadnout vzdálenost, kterou zdolali za šestnáct hodin. Nic jim neprozrazovalo blízkost pobřeží. Ani obchodní loď, ani rybářské bárky! Vypadalo to stále podivněji.
Naštěstí Kin-Fo, Craig a Fry nebyli lidé, kteří by si zoufali, dříve než udeřila jejich poslední hodina. Měli ještě zásoby na jeden den a počasí nehrozilo změnou k horšímu.
„K pádlům!“ řekl Kin-Fo.
Dal znamení k vyplutí. Střídavě na zádech a na břiše pokračovali v cestě na západ.
Nepluli nijak rychle. Pádlování však unavovalo paže, nezvyklé takové práci. Musili se častokrát zastavovat a čekat na Suna, který zůstával pozadu a začínal zas se svými nářky. Kin-Fo ho povzbuzoval, spílal mu a vyhrožoval. Ale Sun, teď beze strachu o zbytek copu ukrytého pod kaučukovou kápí, nechal ho mluvit.
Stačil mu plně strach, že ho tu nechají, aby se držel v jejich blízkosti.
Ke druhé hodině se objevilo několik ptáků. Byli to rackové. Ale tito opeřenci se odvažují velmi daleko na moře. Z jejich přítomnosti se tedy ještě nedalo soudit na blízkost pevniny. Nicméně to byl příznak velmi slibný.
Za hodinu se uprchlíci dostali do porostu sargasových řas. Uvolňovali se z nich jen velmi obtížně. Zaplétali se do nich jako ryby do rybářských sítí. Musili použít nožů a mořské houštiny prořezávat. Ztratili tím dobrou půl hodinu a vyplýtvali spousty sil, kterých mohli využít užitečněji.
Ve čtyři hodiny se plovoucí skupina znovu zastavila, skutečně velmi unavena. Zdvihal se dost prudký vítr, ale tentokrát vanul od jihu. Byla to okolnost velmi nepříjemná. Uprchlíci nemohli plout s větrem jako loď, kterou kýl udržuje ve směru. Vytáhnou-li plachty, strhne je vítr k severu. Ztratí pak značnou část toho, co získali plavbou na

západ.
Moře se začalo výrazně vlnit. Povrch dlouhých hloubkových vln se prudce zmítal a velmi jejich situaci znepříjemňoval.
Zastavili se na delší dobu. Chtěli si nejen odpočinout, ale taky něco pojíst, aby se trochu posilnili. Oběd už nebyl tak veselý jako snídaně. Za několik hodin nastane noc. Vítr stále sílil… Co budou dělat?
Kin-Fo, opřený o pádlo a zamračený, byl novým projevem nepřízně osudu spíš rozzlobeň než znepokojen. Sun bez přestání sténal a kýchal jako v záchvatu nejprudší rýmy.
Craig a Fry vycítili němé otázky svých společníků, ale nevěděli, co jim říci.
Nakonec jim nečekaně pomohla šťastná náhoda. Krátce před pátou hodinou vztáhli oba společně ruku k jihu a zvolali: „Plachta!“
Skutečně! Tři míle po větru se ukázalo plavidlo hnané plachtou. A popluje-li s větrem v zádech dál, musí jistě minout v krátké vzdálenosti místo, kde se Kin-Fo a jeho druhové zastavili.
Zbývalo jim jen jediné: přetnout lodi cestu a plout jí vstříc. Uprchlíci se podle toho zařídili. Cítili, jak se jim vracejí síly. Záchranu teď měli ve vlastních rukou. Nesmějí si ji nechat ujít.
Směr větru jim nedovolil použít plachet. Ale pádla snad postačí, vždyť musí zdolat jen poměrně krátkou vzdálenost.
Viděli, jak plavidlo v sílícím větru rychle roste. Byla to rybářská bárka a její přítomnost prozrazovala blízkost břehu, protože činštší rybáři se pouštějí na širé moře jen málokdy.
„Jen směle! Rychleji!“ volali Craig a Fry a zuřivě pádlovali.
Nemusili elán svých společníků příliš povzbuzovat. Kin-Fo ležel na vodě a plul jako závodní skif. A Sun chudák překonával sám sebe. Ze strachu, aby nezůstal pozadu, byl neustále v čele. Zbývalo zdolat ještě půl míle, aby se dostali poblíž bárky. Bylo ji ostatně stále vidět. A i když uprchlíci nebyli ještě natolik blízko, aby je posádka člunu spatřila, mohli se dát slyšet. Ale co jestli se rybáři při pohledu na volající podivné mořské tvory dají na útěk?
Buď jak buď, nesměli ztrácet ani vteřinu. Rozmachy paží se zvětšily, pádla tepala hřebeny vln rychleji a vzdálenost od lodi se viditelně zmenšovala. Náhle Sun plující vpředu vyrazil strašný výkřik:
„Žralok! Žralok!“ Tentokrát se Sun nemýlil.
Asi na dvacet stop před ním se vynořily dvě ploutve.
A byly to ploutve toho žravého zvířete, v těchto mořích zcela obecného. Šlo o žraloka tygrovitého, který si plně zaslouží své jméno. Příroda ho totiž obdařila dvojí hltavostí, hltavostí žraloka a hltavostí šelmy.
„Nože!“ zvolali Craig a Fry.“
To byly jediné zbraně, které měli po ruce. A zbraně jistě nedostatečné.
Sun se pochopitelně ihned zastavil a vrhl se rychle zpět.
Žralok uprchlíky zahlédl a zamířil k nim. Za okamžik se jeho obrovské, zeleně skvrnité a pruhované tělo objevilo v průhledné vodě. Měřil aspoň šestnáct až osmnáct stop! Pravá příšera!
Nejdříve se vrhl na Kin-Foa. Napolo se stočil, aby po něm mohl snáz chňapnout.
Kin-Fo však neztratil chladnokrevnost. V okamžiku, kdy ho žralok napadl, opřel se mu pádlem do hřbetu a prudkým pohybem se od něho odstrčil.
Craig a Fry se okamžitě přiblížili, připraveni k útoku i k obraně.
Žralok se na okamžik potopil a zase vyplul s otevřenou tlamou jako s obrovskými kleštěmi, naježenými čtyřmi řadami zubů.
Kin-Fo chtěl opakovat svůj úspěšný manévr, ale jeho pádlo se dostalo zvířeti mezi čelisti a naráz bylo vedví.
Žralok se položil na bok a vrhl se znovu na svou kořist.
V té chvíli však vyrazily nad hladinu dva proudy krve a zabarvily moře do ruda.
To Craig a Fry zasáhli zvíře dvojitou ranou. Navzdory tvrdé žraločí kůži dokázaly americké nože s dlouhou čepelí zvíře probodnout.
Tlama žraloka se otevřela a s děsivým zvukem zase zaklapla. Ocasní ploutev bila strašnou silou do vody. Fry dostal z boku ocasem ránu, která ho odhodila na deset stop daleko.
„Fryi!“ vykřikl Craig s výrazem nejvyšší bolesti, jako by byl dostal tu ránu sám.
„Hurá!“ odpověděl mu Fry a vrátil se ke druhům.
Nebyl zraněn. Jeho kaučukový krunýř náraz ocasu vydržel.
Ale vtom už žralok zaútočil s neuvěřitelnou zuřivostí znovu. Obracel se a lehal si na bok. Kin-Foovi se podařilo vrazit mu překousnuté pádlo do očního důlku. Pokoušel se pak žraloka udržet, ač mu hrozilo, že bude sám překousnout vedví.
Craig a Fry se zatím snažili probodnout netvorovi srdce.
Zřejmě se to oběma agentům podařilo, protože zvíře sebou naposled trhlo a hned vzápětí se ponořilo.
„Hurá! Hurá! Hurá!“ volali Craig a Fry a mávali noži. „Děkuji!“ řekl prostě Kin-Fo.
„Není zač,“ odpověděl Craig. „Jen za žraločí sousto…“
„… v ceně dvou set tisíc dolarů!“ dodal Fry.
A co Sun? Kde byl Sun? Tentokrát zase vpředu a už velmi blízko bárky, která nebyla ani dvě stě metrů daleko. Ten zbabělec pomocí pádla z bojiště utekl. Ale málem na to doplatil.
Rybáři ho totiž spatřili. V jeho tulením obleku ho však nepokládali za lidskou bytost a připravili se tedy k lovu na delfína nebo tuleně. Jakmile se domnělé zvíře octlo na dosah, rozvinulo se na palubě dlouhé lano s ostrým háčkem.
Háček zasáhl Suna nad opaskem a tahem mu roztrhl kabátec na zádech až ke krku.
Sun byl teď nadnášen jen vzduchem mezi dvojitou vrstvou kalhot a převrátil se ve vodě hlavou dolů a nohama vzhůru.
Kin-Fo, Craig a Fry přispěchali, aby dobrou činštinou u rybářů zakročili.
Jaké překvapení pro ty dobré lidičky! Tuleni, kteří mluví! Chtěli vytáhnout plachty a co nejrychleji zmizet…
Kin-Fo je však uklidnil, vysvětlil jim, že on i jeho společníci jsou Číňané jako oni.

Za chvíli byli tři suchozemští savci na palubě.
Chyběl jen Sun. Převrátili ho hákem hlavou nad vodu, jeden z rybářů ho chytil za konec copu a zatáhl…
Ale Sunův cop mu zůstal v ruce a ubohý sluha se znovu potopil.
Rybáři ho proto .omotali lanem a tak se jim se značnou námahou podařilo dostat ho do bárky.
Sotva se octl na lodi a zvrátil mořskou vodu, kterou právě spolykal, přistoupil k němu Kin-Fo a zeptal se ho přísně:
„Cop byl tedy falešný?“
„Kdybych byl znal vaše zvyky,“ odpověděl Sun, „nikdy bych byl nevstupoval do vašich služeb!“
Řekl to tak směšně, že se všichni dali do smíchu:
Rybáři byli lidé z Fu-ningu. Necelé dvě míle odtud ležel přístav, kam se chtěl Kin-Fo dostat.
Téhož dne v osm hodin večer se tam se svými společníky vylodil.

KAPITOLA XXI.
V NÍŽ CRAIG A FRY POZORUJÍ S VELKÝM USPOKOJENÍM VÝCHOD MĚSÍCE

„A teď za tchaj-pchingem.“
To byla první Kin-Foova slova nazítří ráno 30. června po nočním odpočinku, který si naši hrdinové po tom podivném dobrodružství plně zasloužili.
Konečně byli v působišti Lao-Šena! Teď mělo dojít k rozhodnému boji.
Vyjde z něho Kin-Fo jako vítěz? Snad ano, podaří-li se mu tchaj-pchinga překvapit a vykoupit své potvrzení za cenu, kterou si Lao-Šen určí. Neuspěje však, nechá-li se překvapit a zasáhne-li ho rána dýkou do prsou, dříve než bude moci se strašným Wangovým zmocněncem jednat.
„Za tchaj-pchingem,“ odpověděli Craig a Fry po vzájemném dorozumívacím pohledu.
Příchod Kin-Foa, Frye, Craiga a Suna v jejich podivných oblecích a za okolností, za jakých je rybáři na moři zachránili, vyvolaly v malém přístavu Fu-ningu velký rozruch. Zachránění se nevyhnuli veřejné zvědavosti. Byli ráno sledováni až do hostince, kde si opatřili pořádné šaty díky penězům z Kin-Foova opasku a z Fryova vaku. Kdyby se bylo kolem Kin-Foa a jeho společníků neshluklo tolik lidí, byli by si zachránění všimli jistého Číňana, který je ani na krok neopouštěl. Ale jejich překvapení by bylo ještě vzrostlo, kdyby ho byli spatřili stát po celou noc přede dveřmi hostince na stráži. A což teprve jejich podezření, kdyby si byli všimli, že tam ten člověk stál i ráno! Neviděli však nic, nikoho nepodezřívali, a nemohli se proto ani podivit nad tím, že ta podezřelá osoba jim přišla nabídnout své služby jako průvodce právě ve chvíli, kdy, vycházeli z hostince.
Byl to asi třicetiletý člověk vzezření celkem počestného.
Přesto v Craigovi a Fryovi vzniklo jakési podezření.
Zeptali se tedy neznámého:
„Proč se nám nabízíte jako průvodce a kam nás chcete vést?“
Tato dvojí otázka byla celkem přirozená, ale neméně přirozená byla i odpověď.
„Myslím si,“ řekl průvodce, „že chcete navštívit Velkou zeď, jak to dělají všichni cestující, kteří přijedou do Fu-ningu. Znám dobře celý kraj, a nabízím se vám proto jako průvodce.“
„Příteli,“ vmísil se do hovoru Kin-Fo, „dříve než se někam vydám, chtěl bych vědět, je-li tento kraj bezpečný.“
„Zcela bezpečný,“ odpověděl průvodce.
„Nehovoří se zde o jistém Lao-Šenovi?“ pokračoval Kin-Fo.
„O Lao-Šenovi? O tchaj-pchingovi?“
„Ano.“
„Ale hovoří,“ řekl průvodce, „ovšem na této straně zdi není se čeho bát. Ten chlapík se na císařském území nezdržuje. Pobývá se svou bandou za Velkou zdí v mongolských provinciích.“
„Ví se, kde je právě teď?“ pokračoval Kin-Fo.
„Naposled byl spatřen v okolí Tšin-tang-ro, několik mil za Velkou zdí.“
„Jak daleko to je z Fu-ningu do Tšin-tang-ro?“
„Asi padesát mil.“
„Dobrá! Přijímám vaše služby.“
„Na cestu k Velké zdi?“
„Na cestu do Lao-Šenova tábora!“
Průvodce nemohl zakrýt své překvapení.
„Zaplatím vám dobře,“ řekl Kin-Fo.
Průvodce zavrtěl hlavou na znamení, že nemá zájem na překročení hranic.
„Až k Velké zdi ano!“ řekl. „Ale za ni? Ne! Riskoval bych tím život.“
„Určete si cenu vlastního života! Vyplatím vám ji.“
„Dobrá,“ řekl průvodce.
Kin-Fo se obrátil k oběma agentům a dodal:
„Jste volní, pánové. Nemusíte mě už doprovázet!“
„Kam půjdete vy…,“ řekl Craig.
„… půjdeme i my!“ dodal Fry.
Zákazník Stoletého věku měl stále ještě cenu dvou set tisíc dolarů.
Po tomto dohovoru se oba agenti trochu uklidnili. Ale za onou zdí, kterou Číňané postavili proti nájezdům mongolských hord, budou muset počítat s nejvážnějšími komplikacemi.

Ihned vykonali přípravy na cestu. Suna se vůbec neptali, líbí-li se mu ta cesta, nebo nelíbí. Až tam to ten ubožák dopracoval.
Dopravní prostředky - povozy nebo káry - nebyly v městečku Fu-ningu vůbec k sehnání. Ani koně nebo mezci tu nebyli. Bylo tu však několik velbloudů pro obchodní styky s Mongolskem. Odvážní obchodníci procházejí se svou karavanou z Pekingu až do Ťang-čangu a ženou s sebou nesčíslná stáda tlustoocasých ovcí. Zajišťují tak spojení asijského Ruska s Nebeskou říší. Přes rozlehlé stepi se samozřejmě odvažují jen s četným a dobře ozbrojeným doprovodem.
Kin-Fo tedy koupil pět velbloudů s jednoduchým vybavením. Naložili na ně zásoby jídla, nakoupili zbraně a pod vedením průvodce vyrazili.
Přípravy si ovšem vyžádaly čas. Odjet mohli až po jedné hodině odpolední. Při tomto zdržení průvodce velmi pospíchal, aby byli před půlnocí u paty Velké zdi. Tam se utáboří, a bude-li Kin-Fo druhý den trvat na svém neopatrném rozhodnutí, přejdou hranici.
Kraj kolem Fu-ningu byl velmi hornatý. Nad silnicí mezi obdělávanými poli se válela hustá oblaka žlutého pisku. Tady už končila úrodná území Nebeské říše.
Velbloudi kráčeli krátkým, pomalým, ale odměřeným krokem. Průvodce jel před Kin-Foem,Craigem, Fryem a Sunem. Všichni byli usazeni mezi dvěma hrby svých zvířat. Sunovi se tento způsob cestování velmi líbil. Byl by tak jel až na konec světa.
Cesta nebyla únavná, ale bylo velké vedro. V dolních vzdušných vrstvách, prohřátých odrazem tepelných paprsků od země, docházelo k nejpodivnějším úkazům zrcadlení vzduchu. Na obzoru se objevovaly rozlehlé vodní plochy, celá moře. Brzy však mizely k velkému uspokojení Suna, který se už cítil ohrožen nějakou novou plavbou.
Ačkoli tento kraj ležel u samých čínských hranic, nebyl nijak opuštěný. Nebeská říše je přes svou rozlohu ještě příliš malá pro obyvatelstvo, které se v ní tísní. Proto je taky hustě obydlena i na samé hranici asijských pouští.
V polích všude pracovali lidé. Tatarské ženy v růžových a modrých šatech si hleděly své namáhavé práce.
Stáda dlouhoocasých žlutých ovcí se tu popásala, sledována zraky černých orlů. Běda nešťastnému přežvýkavci, který by se stočil stranou! Obávaní dravci, nelítostní lovci ovcí, muflonů a mladých antilop, slouží jako lovečtí ptáci Kirgizům ve Střední Asii.
Na všech stranách se zvedala hejna pernaté zvěře. Pravý lovec by se byl ovšem nedíval příliš souhlasně na sítě, oka a jiná lapací zařízení, hodná spíš pytláků, nalíčená všude mezi porosty obilí, medyňku a kukuřice.
Kin-Fo a jeho společníci postupovali mongolskými sprašovými víry dál. Nezastavovali se ani na stinných místech cesty, ani ve vesnicích, ani v osamělých usedlostech, ohlašujících se tu a tam smutečními věžemi na paměť nějakého hrdiny z buddhistických legend. Jeli za sebou a nechali se vést svými velbloudy. Rudé zvonce zavěšené na krku zvířat. udávaly pravidelné tempo pochodu.
Za těchto podmínek nebyl žádný dohovor možný. Průvodce byl už svou povahou nemluva. Jel stále včele skupiny a pozoroval kraj v okruhu, který byl hustým prachem velmi zmenšen. Nikdy však nezaváhal nad směrem cesty. Dokonce ani na křižovatkách bez jakéhokoli označení. Proto mu taky Craig a Fry neprojevovali žádnou nedůvěru. Všechnu ostražitost zaměřili jen k zákazníku Stoletého věku. A čím víc se přibližovali k cíli, tím více jejich neklid vzrůstal. Vždyť se mohli každým okamžikem a bez jakékoli výstrahy octnout tváří v tvář muži, který by je dobře mířenou ranou připravil o dvě stě. tisíc dolarů.
Kin-Fo se věnoval vzpomínkám na minulost a ty v něm přehlušovaly úzkosti z přítomnosti i z budoucnosti. V duchu prožíval znovu vše, co bylo v posledních dvou měsících náplní jeho života. Velmi vážně ho znepokojovala trvalá nepřízeň osudu. Ode dne! kdy mu jeho zástupce poslal ze San Franciska zprávu o zdánlivém ožebračení, pronásledovala ho řada opravdu podivných trampot. Nebylo v tom jakési vyrovnání s druhou částí jeho života, jejíž výhody tak pošetile neuznával? Skončí konečně ta série nepříjemností, získá-li zpět z Lao-Šenových rukou ono potvrzení? A podaří se mu zmocnit se ho bez boje? Podaří se milované Le-U zahnat svou přítomností, péčí, něhou a veselostí zlobu zlých duchů, namířenou proti jeho osobě? Stále o tom přemýšlela silně ho to znepokojovalo. A co Wang? Nemohl mu přece mít za zlé, že chtěl splnit daný slib. Ale filosof Wang, stálý host šanghajského yamenu, tady teď nebyl, aby ho učil své moudrosti!
„Pozor! Spadnete!“ zvolal náhle průvodce. Jeho velbloud vrazil totiž do velblouda Kin-Foova a Kin-Fo se málem octl na zemi.
„Jsme už na místě?“ zeptal se.
„Je osm hodin,“ odpověděl průvodce. „Navrhuji přestávku k večeři.“
„A pak?“
„Pak se vydáme znovu na cestu.“
„Bude už noc.“
„Ach, nebojte se, že zabloudíme! Velká zeď není ani dvacet li odtud. Ale naše zvířata si musí odpočinout.“ „Budiž!“ řekl Kin-Fo.
U cesty stálo opuštěné stavení. Při něm tekl křivolakým údolem malý potok, kde se mohli velbloudi napít.
Než se snesla noc, Kin-Fo a jeho průvodci se usadili ve stavení a s velkou chutí tam pojedli.
Hovor při jídle vázl. Jen Kin-Fo se dvakrát dotazoval po Lao-Šenovi. Ptal se, co tento tchaj-pching dělá a zdali ho průvodce zná. Ten jen neklidně zavrtěl hlavou a odpovědi se vyhnul.
„Přichází někdy do této provincie?“ ptal se Kin-Fo dále.
„Ne,“ odpověděl průvodce… Ale tchaj-pchingové z jeho bandy několikrát prošli Velkou zdí. Nebylo by však dobré setkat se s nimi. Ať nás Budha chrání!“
Tyto odpovědi prozrazovaly, že průvodce nepochopil, jakou důležitost jim tazatel přikládá. Craig a Fry na sebe

zamračeně pohlédli, vytáhli hodinky, podívali se na ně a zavrtěli hlavou.
„Proč bychom tady nemohli zůstat a počkat v klidu do rána?“ ptali se.
„V tomhle stavení?“ zvolal průvodce. „Mám rozhodně raději volný kraj. Tam nás nemůže nikdo překvapit.“
„Bylo však smluveno, že do večera dorazíme k Velké zdi!“ namítl Kin-Fo. „Chci tam být a budu tam!“
Řekl to tónem, který nepřipouštěl žádnou námitku. Dokonce ani Sun, svíraný už zase hrůzou, neodvážil se protestovat.
Po jídle - bylo už skoro devět hodin - průvodce vstal a dal znamení k odjezdu. Kin-Fo. zamířil ke svému velbloudu. Craig a Fry šli za ním.
„Pane Kin-Foe,“ řekli mu, „jste opravdu rozhodnut vydat se Lao-Šenovi do rukou?“
„Pevně rozhodnut,“ odpověděl Kin-Fo.“Chci získat své potvrzení za jakoukoli cenu.“
„To je příliš odvážná hra!“ namítli agenti. „Jít až do tchaj-pchingova tábora!“
„Nepřišel jsem sem proto, abych tu ustoupil,“ namítl Kin-Fo. „Jste ostatně volní a nemusíte tam se mnou chodit.“
Průvodce rozsvítil malou příruční lampu. Oba agenti k němu přistoupili a podívali se znovu na hodinky.
„Bylo by opravdu opatrnější počkat do rána,“ řekli naléhavým tónem.
„Proč!“ odpověděl Kin-Fo. „Lao-Šen bude stejně nebezpečný zítra nebo pozítří, jako může být nebezpečný dnes. Na cestu.“
„Na cestu!“ opakovali Craig a Fry.
Průvodce zaslechl konec jejich rozhovoru. Už několikrát během zastavení se na jeho tváři objevilo určité znepokojení, když oba agenti chtěli Kin-Foovi rozmluvit další cestu. Ani teď, když ho znovu přemlouvali, neubránil se netrpělivému gestu.
Kin-Foovi to neušlo, ale byl rozhodnut neustoupit. Jaké však bylo jeho překvapení, když při nasedání na velblouda se k němu průvodce naklonil a zašeptal mu do ucha: „Mějte se před těmi dvěma muži na pozoru!“
Kin-Fo po něm chtěl vysvětlení… Ale průvodce mu dal znamení, aby mlčel. Nato se skupina vydala nocí na další cestu.
Vzklíčilo snad v chráněnci Craiga a Frye zrnko nedůvěry? Mohla snad zcela nečekaná a nevysvětlitelná průvodcova slova vyvážit v jeho duši dvouměsíční oddanost obou agentů? To jistě ne. A přesto Kin-Fo uvažoval, proč ho Craig a Fry nabádali, aby svou návštěvu v tchaj-pchingově táboře odložil, nebo se jí vůbec vzdal. Což neodjeli z Pekingu tak spěšně jen proto, aby dostihli Lao-Šena? Což nebylo v zájmu obou agentů Stoletého věku, aby se jejich zákazník zmocnil onoho kompromitujícího potvrzení? V tom jejich nynějším naléhání bylo opravdu něco nepochopitelného.
Kin-Fo však nedal najevo nic z toho, co mu táhlo myslí. Zařadil se na své místo za průvodcem. Craig a Fry ho následovali a tak jeli dál.
Mohla být už půlnoc, když se průvodce zastavil a ukázal k severu na dlouhou černou linii, nejasně se rýsující před trochu jasnějším pozadím oblohy. Za onou čárou se stříbřitě lesklo několik vrcholků osvětlených prvními paprsky měsíce, schovaného dosud pod obzorem.
„Velká zeď!“ řekl.
„Můžeme ji přejít ještě dnes večer ?“, zeptal se Kin-Fo. „Ano, trváte-li na tom,“ odpověděl průvodce.
„Chci to.“
„Jdu tedy najít přechod,“ řekl průvodce. „Počkejte tu na mne!“
A odešel.
V této chvíli přistoupili ke Kin-Foovi Craig a Fry. „Pane Kin-Foe…“ řekl Craig.
„Pane Kin-Foe…“ opakoval Fry.
A oba pokračovali:
„Byl jste spokojen s našimi službami, kterými nás na dobu dvou měsíců pověřil ctihodný William J. Bidulph?“ „Velmi spokojen.“
„Byl byste tedy tak laskav a podepsal nám toto prohlášení, že může být spokojen s naší dobrou a věrnou službou?“
„Tento papír?“ podivil se Kin-Fo při pohledu na list vytržený z Fryova zápisníku.
„Vaše potvrzení,“ dodal Fry, „nám možná zajistí pochvalu našeho ředitele.“
„A možná i mimořádnou odměnu. Použijte, pane Kin-Foe, mých zad jako psacího pultu,“ dodal Craig a ohnul se.
„A tady je inkoust, abyste nám mohl dát tento písemný doklad své šlechetnosti.“
Kin-Fo se dal do smíchu a papír podepsal.
„Ale proč taková obřadnost právě v této hodině a na tomto místě?“ zeptal se.
„Na tomto místě proto, že už nemáme v úmyslu doprovázet vás dál!“ řekl Craig.
„A v této hodině proto,“ dodal Fry, „že za několik minut bude půlnoc!“
„A co vám záleží na hodinách?“
„Pane Kin-Foe,“ pokračoval Craig, „zájem, který o vás měla naše pojišťovací společnost…“
„… za několik minut pomine,“ dodal Fry.
„Teď se můžete zabít…“
„… nebo se dát zabít…“
„… zcela podle libosti.“
Kin-Fo hleděl nechápavě na oba agenty, kteří mluvili nejpříjemnějším tónem. V této chvíli se nad obzorem objevil měsíc a vrhl na ně své první paprsky.
„Měsíc,“ zvolal Fry.
„A dnes je 30. června,“ dodal Craig.
„Měsíc dnes vychází přesně o půlnoci!“
„A vaše pojistka nebyla obnovena…“
„… takže už nejste zákazníkem Stoletého věku!“ „Dobrou noc, pane Kin-Foe!“ řekl Craig.

„Dobrou noc, pane Kin-Foe!“ řekl Fry.
A oba agenti otočili hlavy svých velbloudů a zmizeli svému překvapenému zákazníkovi z očí.
Dusot velbloudů, odnášejících oba snad až příliš praktické Američany, ještě nedozněl, když se na Kin-Foa vrhla skupina mužů vedená průvodcem. Kin-Fo se marně bránil a Sun se marně pokoušelo útěk.
Pán i sluha byli v okamžiku odvlečeni do nízké komory v jedné z opuštěných bašt Velké zdi, kde za nimi zapadly dveře.

KAPITOLA XXII.
KTEROU BY SI MOHL ČTENAŘ NAPSAT SÁM, PROTOŽZE NEKONČÍ NIJAK NEČEKANĚ

Velká zeď - čínská zástěna dlouhá čtyři sta mil - byla postavena ve třetím století císařem Čchin Š'-chuang-tiem. Táhne se od zálivu Liao-tungu, v němž končí její dvě větve, až do Kan-su, kde se svými rozměry mění v obyčejnou zeď. Je to nepřerušená dvojitá hradba, chráněná baštami a věžemi, vysoká padesát a široká dvacet stop, při patě ze žuly, nahoře z cihel. Sleduje odvážně vrtošivý profil půdy na rusko-čínských hranicích.
Na území Nebeské říše je Velká zeď ve velmi špatném stavu. Od mandžuské strany je její vzhled mnohem lepší. Kamenná obruba si, tam dosud zachovala tvar nádherného cimbuří.
Obránci ani děla však na této pevnostní linii už nejsou. Rusové, Tataři a Kirgizové mohou stejně jako Synové nebes procházet volně všemi branami. Zeď už nechrání severní hranici Číny - ani před mongolským prachem ne. Ten je zanášen severním větrem až do hlavního města.
A postranní brankou v jedné z opuštěných bašt, po špatné noci strávené na slámě, měli být ráno Kin-Fo a Sun odvedeni dvanácti chlapy, kteří mohli patřit jedině k Lao-Šenově bandě.
Průvodce však zmizel. Teď už si Kin-Fo nemohl dělat žádné iluze. Toho zrádce k němu nepřivedla náhoda! Bývalý zákazník Stoletého věku byl tím ničemou zřejmě očekáván. Jeho váhání před průchodem Velkou zdí byla jen lest k odvrácení podezření. Ten taškář patřil zřejmě k tchaj-pchingům a jednal jedině na jejich příkaz.
Kin-Fo o tom přestal pochybovat, když se na to zeptal muže! zřejmě vůdce skupiny.
„To mě vedete do tábora Lao-Šena?“
„Za hodinu tam budeme,“ odpověděl muž.
Nu, koho sem přišel Wangův žák vlastně vyhledat? Filosofova zmocněnce! Vedou ho jen tam, kam se chtěl dostat. Ať tam dojde dobrovolně, nebo z donucení, neměl čeho litovat. To ponechal zbabělému Sunovi, kterému hrůzou cvakaly zuby.
Kin-Fo přijal nové dobrodružství s naprostou lhostejností a dal se klidně odvádět. Konečně se bude moci s Lao-Šenem dohodnout o výkupu svého potvrzení. Po jiném netoužil. Všechno bylo tedy v pořádku.
Když malá skupina prošla Velkou zdí, nepustila se po široké mongolské silnicI, nýbrž stranou po strmých stezkách hornaté části provincie. Táhli tudy asi hodinu tak rychle, jak jen jim to stoupající terén dovoloval. Kin-Fo a Sun byli svými průvodci obklopeni tak, aby nemohli' utéci, ale ani jeden z nich na to nepomýšlel.
Za půldruhé hodiny spatřili strážci i vězňové na jednom z okolních kopců zvláštní stavbu buddhistické architektury. Bylo však dost podivné, že by se věřící odvažovali navštěvovat tento chrám na čínsko-ruské hranici uprostřed kraje tak pustého! Zdálo se, že v těchto údolích, jako stvořených pro léčky a přepady, musí každý riskovat život.
Jestliže si tchaj-pching Lao-Šen zřídil tábor v této hornaté provincii, zvolil si pro své rejdy místo opravdu nejvhodnější.
Na Kin-Foův dotaz vůdce tlupy odpověděl; že Lao-Šen skutečně sídlí v oné svatyni.
„Chci ho okamžitě vidět!“ řekl Kin-Fo.
„Stane se,“ odpověděl vůdce.
Kin-Fo a Sun, už předtím zbaveni všech zbraní, byli uvedeni do široké vstupní místnosti. Bylo tam asi dvacet ozbrojených mužů. Ve svých pestrých oděvech vypadali velmi malebně, ale v jejich divokých tvářích nebylo nic uklidňujícího.
Kin-Fo se nedobrovolně octl mezi dvěma řadami tchaj-pchingů. Suna tam musili dostrkat násilím.
V pozadí místnosti bylo schodiště vytesané do silné zdi. Vedlo hluboko do horského masívu. Zřejmě tu byla pod hlavní chrámovou prostorou vyhloubena jakási krypta.
Jistě bylo nesnadné, ne-li nemožné, proniknout tam bez znalosti podzemního bludiště.
Oba vězňové musili sestoupit asi po třiceti schodech a projít chodbou sedmdesát metrů dlouhou ve svitu čadících pochodní v rukou průvodců. Tak se dostali do rozlehlého sálu slabě osvětleného stejným způsobem.
Byla to opravdu krypta. Mohutné sloupy nesly smělé klenutí, jehož žebroví se spojovalo ve vrcholu klenby.
Po příchodu obou vězňů se podzemním sálem rozlehlo temné bručení.
Sál nebyl totiž prázdný. Až do nejtemnějších koutů byl zaplněn davem lidí.
Sešla se tu celá banda tchaj-pchingů, zřejmě k nějaké podezřelé ceremonii.
V pozadí krypty stál na kamenném stupni vysoký muž. Vypadal jako předseda tajného soudu. Tři nebo čtyři jeho společníci byli zřejmě jacísi přísedící.
Muž dal znamení. Dav se rozestoupil a uvolnil oběma vězňům cestu.
„Lao-Šen,“ řekl prostě vůdce eskorty a ukázal na stojícího muže:
Kin-Fo k němu pevně vykročil jako člověk rozhodnutý vše už skoncovat.
„Lao-Šene,“ řekl, „ty máš v rukou potvrzení, které ti předal tvůj bývalý přítel Wang. Toto potvrzení však už ztratilo smysl a já tě přicházím požádat o jeho vrácení.“
Při těchto pevných slovech nehnul tchaj-pching ani brvou. Vypadal jako ulitý z bronzu.
„Co žádáš za to potvrzení?“ pokračoval Kin-Fo.
A čekal ha odpověď, která nepřicházela.

„Lao-Šene," řekl Kin-Fo, „vydám ti pro jakoukoli banku v kterémko-li městě šek, který ti bude ihned proplacen, aniž by tvůj důvěrník, kterého tam vyšleš, byl někým znepokojován."
Stále týž tchaj-pchingův ledový klid, který nevěstil nic dobrého.
„Kin-Fo pokračoval s větším důrazem:
„Na jakou částku chceš šek vyplnit? Nabízím ti pět tisíc taelů," žádná odpověď.
„Deset tisíc taelů."
„Lao-Šen a jeho společníci zůstali stejně němí jako sochy v tomto podivném chrámu.
Kin-Foa se zmocnil záchvat netrpělivého vzteku. Jeho nabídky si přece zasloužily odpovědi, ať už jakékoli!
„Neslyšíš mě?" zeptal se tchaj-pchinga.
Lao-Šen se tentokrát uráčil sklonit hlavu a naznačil, že rozuměl dokonale.
„Dvacet tisíc taelů! Třicet tisíc taelů!" volal Kin-Fo.
„Nabízím ti to, co by ti vyplatil Stoletý věk, kdybych zemřel. A nabídku zdvojnásobuji! Ztrojnásobuji! Mluv! Není to snad dost?"
Kin-Fo byl němým tchaj-pchingem hnán k nepříčetnosti. Vykročil k mlčenlivé skupině a zkřížil paže na prsou. „Za jakou cenu mi chceš tedy potvrzení vydat?" zeptal se.
„Za žádnou odpověděl konečně tchaj-pching. „Ty ses rouhal Budbovi, když jsi opovrhl životem, který ti svěřil. A Budha chce být pomstěn. Jedině před smrtí můžeš poznat cenu života, cenu, kterou jsi tak dlouho neuznával!"
Po těchto slovech pronesených tónem, který nepřipouštěl žádnou námitku, dal Lao-Šen znamení. Několik mužů se na Kin-Foa vrhlo. Rázem ho spoutali, odvlekli a vsadili do jakési hermeticky uzavřené klece, jíž bylo možno použít jako nosítek.
Nešťastný Sun přes zoufalý nářek a zapřísahání musel strpět stejné zacházení.
To znamená smrt, řekl si Kin-Fo. Budiž tedy! Ten, kdo opovrhoval životem, zaslouží si smrt.
Ale smrt, kterou už pokládal za nevyhnutelnou, nebyla tak blízko, jak předpokládal. Jaká strašná muka mu krutý tchaj-pching chystá? Nedovedl si to představit.
Tak uplynuly dvě hodiny. Kin-Fo cítil, že ho odnášejí a pak nějakým povozem převážejí. Drkotání kol na cestě, dusot koní a řinčení zbraní ho nenechaly na pochybách. Vezli ho velmi daleko. Kam? Marně se to snažil domyslet.
Za sedm až osm hodin Kin-Fo poznal, že se povoz zastavil a že se jeho klece chopili nějací lidé. Drkotání vozu po bídné cestě bylo, vystřídáno mnohem příjemnějšími pocity.
Ze bych byl na lodi? pomyslil si Kin-Fo.
Výrazné podélné a příčné houpání a zvuk šroubu ho utvrdily v přesvědčení, že se octl na parníku.
Smrt ve vlnách! pomyslil si. Budiž! Ušetří mě to muk, která by byla horší. Děkuji ti, Lao-Šene!
Tak uplynulo dvakrát čtyřiadvacet hodin. Každý den - celkem dvakrát - vsunuli mu jeho únosci malým otvorem do klece trochu jídla. Nikdy však nemohl vězeň spatřit ruku, která mu je podávala. A na dotazy mu nikdo neodpovídal.
Ach, co se Kin-Fo natoužil po nějakém vzrušení, než opustí nebem mu přisouzený pohodlný život! Chtěl, aby mu srdce přestalo bít až po prožití smrtelné úzkosti. Nuže, jeho přání bylo teď splněno. Co si mohl víc přát?
Ale když už měl ztratit život, přál si aspoň zemřít na plném světle. Bylo strašné pomyšlení, že jeho klec muže být každým okamžikem svržena do moře. Zemřít a ani na vteřinu nespatřit naposled denní světlo a ubohou Le-U, na niž neustále vzpomínal? Ne, to bylo příliš hrozné!
Konečně po nějaké době, jejíž trvání nedovedl odhadnout, dlouhá plavba náhle skončila. Otřesy lodního šroubu ustaly. Loď vezoucí jeho vězení se zastavila. Kin-Fo cítil, že ho s klecí zas někam odnášejí.
Tentokrát to byly zřejmě poslední vteřiny jeho života. Odsouzenci nezbývalo než kát se ze svých životních omylů.
Tak uplynulo několik minut – roků - celých věků?
Ale Kin-Fo ke svému údivu zjistil, že jeho klec spočinula na pevné zemi.
Náhle se jeho vězení otevřelo. Jakási ruka se ho chopila, někdo mu zavázal oči širokým pruhem látky a vytáhl ho hrubě ven. V pevném sevření strážců musil udělat několik kroků. Pak ho průvodci přinutili se zastavit.
„Mám-li umřít," vykřikl Kin-Fo, „neprosím o život, s nímž jsem si nevěděl rady, ale nechte mě aspoň umřít na slunečním světle jako člověka, který se nebojí pohlédnout smrti v tvář!"
„Budiž!" řekl vážný hlas. „Nechť je odsouzencovo přání splněno!"
A páska kryjící Kin-Foovy oči byla stržena.
Kin-Fo se dychtivě rozhlédl kolem sebe.
Ale co to? Stal se snad obětí snu? Před ním stál bohatě prostřený stůl a u něho sedělo pět usměvavých stolovníku. Vypadali, jako by čekali jen na něho, aby se pustili do jídla. Jen dvě neobsazená místa očekávala ještě poslední hodovníky.
„Vy! Vy! Přátelé, drazí přátelé! Jste to opravdu vy?" zvolal Kin-Fo s nevylíčitelným dojetím.
Ne, nemýlil se. Byli tu filosof Wang, Yin-Pang, Hual, Pao-Šen a Tim, jeho přátelé z Kantonu, s nimiž hodoval před dvěma měsíci na květinové lodi v Perlové řece, jeho přátelé z mládí, svědkové jeho rozloučení s mládeneckým životem.
Kin-Fo nemohl věřit vlastním očím. Byl doma, v jídelně svého šanghajského yamenu!
„Jsi to ty?" obrátil se k Wangovi. „Není to jen tvůj stín? Mluv?"
„Jsem to opravdu já, příteli," odpověděl filosof. „Odpustíš svému starému učiteli poslední, trochu krutou lekci z filosofie, kterou ti musel dát?"
„Cože?" zvolal Kin-Fo. „Že bys to byl ty, Wangu…" „Ano, já," odpověděl Wang. „Zavázal jsem se zbavit tě života jen proto, aby tě nezabil někdo jiný. Věděl jsem dřív než ty, že jsi nepřišel o majetek a že nadejde chvíle, kdy přestaneš toužit po smrti. Můj bývalý kamarád Lao-Šen, který se už dávno podřídil císaři a bude napříště oporou Říše, byl ochoten mi pomáhat. Musil jsi podstoupit nebezpečí smrti, abys poznal cenu života. Jestliže jsem tě uvedl do strašných

úzkostí, jestliže jsem tě s krvácejícím srdcem nechal napospas téměř nadlidským utrpením, dělal jsem to v přesvědčení, že se tím dostaneš k poznání pravého štěstí a nastoupíš správnou cestu.“
Kin-Fo se vrhl Wangovi do náruče a filosof ho pevně objal.
„Můj ubohý Wangu,“ řekl dojatý Kin-Fo, „kdybych to byl aspoň podstoupil jenom já! Ale co trápení jsem způsobil tobě! Jak jsem tě tehdy prohnal! A jakou lázeň jsem ti připravil pod mostem Palikao!“
„To máš tedy na mysli?“ zasmál se Wang. „Nu, byla to opravdu krutá zkouška mých pětapadesáti let a mé filosofie! Bylo mi tehdy hodně horko a voda byla moc studená! Ale co na tom! Dostal jsem se z toho. Nikdy se člověku neběží a neplave líp, než když tím pomáhá druhému!“
„Druhému…,“ odpověděl vážně Kin-Fo. „Ano, člověk musí umět pomáhat druhým! V tom je tajemství pravého štěstí!“
V této chvíli vstoupil Sun. Byl bledý jako člověk, kterého po úzkostných osmačtyřiceti hodinách právě přestala trápit mořská nemoc. Nešťastný sluha musel prodělat celou cestu z Fu-ningu do Šanghaje za stejných podmínek jako jeho pán, a jistě si dovedete představit, jak se teď tvářil.
Kin-Fo se uvolnil z Wangova objetí a sevřel ruce svých přátel.
„Takhle - to je rozhodně lepší,“ řekl jim. „Byl jsem až dosud blázen…“
„Teď se můžeš stát moudrým člověkem,“ odpověděl mu filosof.
„Budu se o to snažit,“ řekl Kin-Fo. „A začnu tím, že uvedu své věci do pořádku. Někde po světě se toulá kus papíru, který mi způsobil příliš velké trampoty, než abych na něj zapomněl. Co se stalo z potvrzením, které jsem ti napsal, drahý Wangu? Opravdu se dostalo z tvých rukou? Rád bych je získal zase zpět. Co kdyby se ztratilo? Je-li jeho držitelem Lao-Šen, nemůže už přikládat tomu kousku papíru žádnou důležitost. Ale bylo by mrzuté, kdyby se mé potvrzení dostalo do rukou méně jemných!“
Při jeho slovech se dali všichni do smíchu.
„Přátelé,“ řekl Wang, „Kin-Fo se po těch strašných trampotách stal pořádkumilovným člověkem. Už není tím bývalým lajdákem! Uvažuje jako spořádaný muž.“
„To mi však nevrátí mé potvrzení,“ namítl Kin-Fo, „mé pošetilé prohlášení. Přiznám se beze studu, že nebudu klidný, dokud je nespálím a dokud jeho popel nerozhodím po všech větrech do světa!“
„Tolik ti na tom potvrzení záleží?“ zeptal se Wang.
„Samozřejmě,“ odpověděl Kin-Fo. „Přece bys nebyl tak krutý a nenechal si je jako zbraň proti mé možné další pošetilosti?“
„To ne.“
„Nuže?“
„Nuže, drahý žáku, v cestě tvému přání stojí jedna překážka, bohužel… Tvé potvrzení nemám ani já, ani Lao-Šen…“
„Cože, vy je nemáte?“
„Ne.“
„Vy jste je zničili?“
„Bohužel ne.“
„Vy jste se odvážili svěřit je někomu jinému?“
„Ano.“
„Komu? Komu?“ zvolal živě Kin-Fo, který už byl s trpělivostí u konce.
„Ano, komu?“
„Někomu, kdo trvá na tom, že je odevzdá pouze tobě.“
V této chvíli se objevila půvabná Le-U, která z úkrytu za zástěnou přihlížela celé scéně. Konečky drobných prstů držela ono osudné potvrzení a štítivě jím mávala.
Kin-Fo rozevřel náruč.
„Ne! Ne! Ještě chvilku strpení!“ řekla mu půvabná žena a zatvářila se, jako by chtěla znovu zmizet za zástěnou. „Napřed nutno vyřídit obchodní záležitost, můj drahý manželi!“
A nastavila mu potvrzení před oči.
„Poznává můj starší bratříček své dílo!“
„Jestli je poznávám?“ zvolal Kin-Fo. „Kdo jiný by mohl napsat něco tak pitomého?“
„Nuže, když jste pronesl to oprávněné přání,“ pokračovala Le-U, „roztrhejte, spalte a zničte to své zpozdilé potvrzení! Ať nezůstane vůbec nic z Kin-Foa, který je napsal!“
„Budiž!“ řekl Kin-Fo a přistoupil s papírem k jedné z lamp. „Ale teď, mé drahé srdce, dovolte svému manželovi, aby vás něžně objal a poprosil vás o předsednictví při této slavnostní hostině. Jsem ochoten vzdát jí všechnu čest.“
„My taky,“ zvolalo šest stolovníků. „Spokojená nálada zvyšuje chuť k jídlu.“
Po několika dnech byl císařský zákaz odvolán a Kin-Fo mohl konečně šťastně oslavit svatbu.
Oba manžele se milovali. A měli se milovat stále. V životě je čekalo tisíc a deset tisíc radosti.
Chcete-li si to ověřit, zajeďte si do Číny!